

YEHEZKIYELI, EZEKIYELI

Enshokolezi

Yehezekiyeli ali mudâhwa mukulu wakâg'icîlibuza bwenêne erhi ka-Nyamuzinda n'oburherekêre bw'emilungano birhuma. Akuhâna amahano nka badâhwa omu bwôrhere bw'obushinganyanya. Cikwône oyu mudâhwa ali mulêbi. Enyigîrizo nyinji za Yehezekiyeli zirhenga omu kubonekerwa kwâge: okubonekerwa n'engâlê ya Nyamuzinda (c. 1-3), okubona akabanda kw'orhuvuha rhuzîne (c. 37); okucîshalisa erhi ka-Nyamuzinda kahyâhya karhumire (c. 40-48); abakazi babirhi (c. 23) na ntyo na ntyo.

Ecitabu ca Yehezekiyeli cimayisa oku Yehezekiyeli ayigîrizagya e Babeli kurhenga okubunga kurhanzi (593) kuhika omu mwâka gwa 571 embere Kristu aburhwe. Ayigîrizize n'e Yeruzalemu nayo. Ecigabi cirhanzi cishambâla bwenêne bwenêne kuli Yeruzalemu.

Yehezekiyeli ashimba enyigîrizo z'abalêbi bamushokoleraga. Cikwône alêrha engerêrezo mphyâhya: Amalaganyo Mahyâhya bwâli bwonjo Nyamuzinda afiraga abantu (16, 62-63). Omucunguzi walaganyibagwa Yehezekiyeli arhali mwâmi w'okuharâmya ci «lungere» w'amashanja (34, 23; 37, 24), ali murhambo wa Nyamuzinda (34, 24). Nyamuzinda yêne wayish'ibâ mwâmi (45, 7 n'ebindi bigabi).

Yehezekiyeli asêza bwenêne oku Nyamuzinda ayish'ihemba ngasi muntu nk'oku akozire (c.

18 na 33). Ayigîriza oku oburherekêre, entûlo n'obuzigire bibà bya busha amango birhajizirwi n'omurhima goshi gw'omuntu. Kuli kwa bulagîrre okubà n'omurhima muhyâhya (11, 19; 36, 26).

Yehezkiyeli ye warhangiraga olubero lw'abandisi bahyâhya babonekeragwa kwâgo kwâgo, olwo lubero lw'abandisi luderhwa «lubero lw'abandisi b'amafulûlo» gamanyîsa iragi ly'abemêzi olusiku luzinda.

EBIRIMWO

1. Okuhamagalwa kw'omulêbi: cigabi 1, 1—3, 27
2. Okukalihirwa n'okurhegekwa kw'obûko bwa Yûda: c. 4, 1—24, 27
3. Nyamuzinda ashambâza amashanja: c. 25, 1—32, 32
4. Omulêbi arhûliriza olubaga amango gw'okurhêrwa kwa Yeruzalemu n'omu mango gakulikiraga: c. 33, 1—39, 29.
5. Okubonekerwa n'aka-Nyamuzinda kahyâhya n'okuyumanyanya idini, amango olubaga lwagaluka omu Palestina-Israheli: c. 40, 1—48, 35.

Enshula-mwanzi

¹ Omu mwâka gwa makumi asharhu, omu mwêzi gwa kani, omu nsiku irhanu z'omwêzi, erhi ndi ekarhî k'abalulize, oku burhambi bw'olwîshi Kebari, amalunga ganaciyiguka, nabona amalêbi garhenga emwa Nyamuzinda.

² Omu nsiku irhanu z'omwêzi -gwàli mwâka gwa karhanu kurhenga mwâmi Yoyakini alulizîbwe-,

3 akanwa ka Nyakasane kanacibwîrwa omudâhwa Yehezekiyeli, mwene Buzi, omu cihugo c'Abakaldeya, oku burhambi bw'olwîshi Kebari. Ahôla ho okuboko kwa Nyakasane kwamurhindakwo.

Okubonekerwa n'engâlè ya Nyakasane

4 Nakâg'isinza: kwanaciyisha empûsi yakâg'ihûsa kurhenga olunda lw'e mwênè, càli citù cinênênè càli ciyunjulîne bulangashane bwa muliro n'omu kâgarhî gw'ogwo muliro mwakazâg'irhenga engulumira eri nka njuma ya lubula*.

5 Omu kâgarhî nanacibonamwo ebiri nka nsimba ini. Enshusho yazo kwo yali nka ya bantu.

6 Zàli zigwêrhe ngasi nguma malanga anni na ngasi nguma byûbi bini.

7 Amagulu gâzo gali bwimâna n'ensenyi zâgo zàli zishushîne n'ensenyi z'enkafu, zânakazâg'ilangashana nka mulinga mushuke.

8 Amaboko gâli nka ga muntu, gali ah'idako ly'ebyûbi byâzo, ganali gayêrekîre ebwa mpande ini z'igulu, n'amalanga gâzo n'ebyûbi byâzo okuziri ini kwo na kwo.

9 Ebyûbi byâzo byâli bilungîne ngasi ciguma oku câbo. Zirhakazâg'ihindamuka erhi zabâga zagenda, ci ngasi nguma yakag'ijâ embere yayo.

10 Enshusho y'amalanga yazo yali nshusho y'amalanga ga muntu. Zoshi oku ziri ini zàli

* **1:4 1, 4** Nyamuzinda alonzize okuyêreka omulêbi n'bandi boshi bahêsirwe eluhungo oku arhali omu ka-Nyamuzinda kâge mwône abêra: anahashibêra n'abambali, ciru n'amango bamâhêkwa ihanga.

zigwêrhe amalanga gali nka ga ntale, ebwa kulyo; zoshi oku ziri ini zàli zigwêrhe amalanga gali nka ga mpanzi, ebwa kumoshô; zoshi oku ziri ini zàli zigwêrhe amalanga gali nka ga nyunda.

¹¹ Ebyûbi byâzo bilambûkîre enyanya. Ngasi nguma yali egwêrhe byûbi bibiri bilungîne na bindi bibiri bibwikîre omubiri gwâyo.

¹² Zakazâg'ijà zagenda ngasi nguma embere yayo. Zajaga zajā zinahesirwe na mûka, zirhana-jaga zahindamuka erhi zajaga zagenda.

¹³ Ekâgarhî k'ezôla nsimba yali ngali nka masese gatumbûka muliro, gakazâg'imoleka nka bimole, gajaga gajā eyi n'eyi ekarhî k'ezôla nsimba; mw'ogwôla muliro mwakazâg'irhenga obulangashane, na mw'ogwôla muliro mwakazâg'irhenga emilazô.

¹⁴ Ezôla nsimba zajaga zagenda zanagaluka zinali nka mulazo.

¹⁵ Nanacilolêreza ezôla nsimba: oku idaho kwàli omuzizi, aha burhambi bwâzo oku zinali ini.

¹⁶ Eyôla mizizi yakazâg'ilangala nka njuma ya njwijwi. Oku enali ini yali eshushîne; omu kubonekana yali eyôsire nk'ejîre yashomekwa ngasi muguma omu gwâbo.

¹⁷ Erhi yabaga yagenda, yakag'ijà ebwa mpande ini, erhanajaga yahindamuka erhi yabâga yagenda.

¹⁸ Obunene bwâyo bwàli bulengerîre, n'oku enali ini yali eyunjulirîne masù omu marhambi goshi.

¹⁹ Erhi ensimba zabâga zagenda, eyôla mizizi nayo enazigende eburhambi, n'erhi ensimba za-

balalaga, eyôla mizizi nayo enabalale.

²⁰ Olunda mûka abâga ayihêsire lwo na lunda eyôla mizizi yakazâg'ijà, yanakâg'iyimangira caligumiza, bulya mûka wali omu nsimba ye wanali muli eyôla mizizi.

²¹ Erhi ensimba zagendaga, nayo eyôla mizizi enagende, erhi zayimangaga, nayo eyôla mizizi enayîmange, n'erhi ensimba zabalalaga, eyo mizizi nayo enabalale, bulya mûka wali omu nsimba ye wali n'omu mizizi.

²² Oku marhwe g'ezôla nsimba kwàli oluli nka lurhalarhala lwakazâg'ilangashana nka njuma ya lubula; lwàli lubâmbulîre aha nyanya ly'agôla marhwe gâzo.

²³ Ah'idako ly'olôla lurhalarhala, hali ebyûbi biyêrekerîne ciguma ebwa câbo; ngasi nguma yali egwêrhe byûbi bibiri bizibwîsire omubiri.

²⁴ Nanaciyumva olubî lw'ebyoâla byûbi byâzo: erhi zabâga zagenda, lwàli nka lubî lwa mîshi manene gavongoboka, nk'izû ly'Ogala-byoshi; lwàli nka lubî lwa mwandu gwa bantu, nka lubî lwa murhwe gwa balwî. Erhi zayimanganga zinafunye ebyûbi byâzo.

²⁵ Kurhenga aha lurhalarhala lwàli aha nyanya ly'amarhwe gâzo, hayumvikana izû.

²⁶ Aha nyanya ly'olwôla lurhalarhala lwàli aha nyanya ly'agôla marhwe gâzo hàli eliri n'iibuye lyâbuka, lyàli nka ntebe y'obwâmi, n'oku nyanya y'eyôla ntebe kwàli oli nka muntu enyanya bwenêne.

²⁷ Okubundi nanacibona eri nka nshusho yalangala nka njuma, oguli nka muliro omu marhambi gâge mwoshi; kurhenga agali nka

marhungu gâge kuhika enyanya, na kurhenga agali nka marhungu gâge kuhika ahanshi, nanacibona oguli nka muliro gwa kazâg'imoleka omu marhambi mwoshi.

²⁸ Gwâli gushushire omutirigongo gubonekera omu bitù amango g'enkuba: ntyôla kw'obwôla bulangashane bwâli omu marhambi. Bwâli nka buboneke bw'irenge lya Nyakasane. Nanacis-inza, nakulumba bubî oku idaho; nanaciyumva izù ly'owakazâg'inderhêza†.

2

¹ Anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu*, yîmanga, nakudôsa».

² Mûka anacinjamwo nk'oku anali ambwîzire, anyîmanza. Okubundi nanaciyumva olyâla wakâg'indesa.

³ Anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu, nkola nakurhuma emwa bene Israheli, emw'olubaga lw'abagoma, abagoma bangomeraga. Bône na bîshe bangomire kuhika oku lusiku lw'ene.

⁴ Emwa abôla bâna bagwêrhe irhwe lizibu n'omurhima gudundagwîre, yo nkurhumire, nti

† 1:28 1, 28 Abayahudi bayobohaga bwenêne okubona obusù bwa Nyamuzinda. Nk'oku byâli bikwânine, Nyakasane abayêreka irenge lyâge lyône. Càli cimanyîso c'okuyêrekana oku ye Nyamubâho.

* 2:1 2, 1 Mwene omuntu: kuli kulonza okuderha «muntu». Olo luli luderho lurharhenga omu kanwa ka Yehezkiyeli, alukolêsize kal'igana. Embere z'irenge lya Nyakasane, lirya lirhankayêgerwa buzira kugeramwo omusisi (Eze 1, 28), Yehezkiyeli ali mugalugalu, mwene omuntu (Eze 2, 1.3.6.8); ciru omu bunyi bwâge arhankahashiyimanga embere z'irenge lya Nyakasane.

ogend'ibambwîrira, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho!

⁵ Bakuyumve nîsi erhi babè barhakuyumvirhi, -bulya ebà nyumpa ya bagoma-, bâmanya oku habà omulêbi ekarhî kâbo.

⁶ Ci woyo, mwene omuntu, orhabayôbohaga, orhanayôbohaga ebinwa byâbo, bulya oli ekarhî kâbo nka ôli ekâgarhî k'emishûgi na bulya otamîre oku mahiri-joka. Orhayôbohaga ebinwa byâbo orhanabayôbohaga bône, bulya liri iburha lya bagoma.

⁷ Obabwîre ebinwa byâni, babiyumve nîsi erhi babè barhabiyumvirhi, bulya libà iburha lya bâgoma.

⁸ Ci woyo, mwene omuntu, yumva oku nakubwîra: orhabâga mugoma aka eyôla nyumpa y'abagoma; obumbûle akanwa onalye ngasi ebi nakanakuhà».

⁹ Nanacilolêreza: nabona okuboko kulam-bulîrwe emunda ndi kunafumbasire ecitabu cizinge.

¹⁰ Anacicibungûlira embere zâni: càli ciyandike olunda n'olundi; càli ciyandikekwo: «Ndûlù, njamu, mirenge!»

3

¹ Anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu, ebyôla bakuyêrekîze obilye! Olye ecôla citabu, onakanye, ogendidôsa enyumpa y'Israheli!»

² Nanacibumbula akanwa, andîsa cirya citabu.

³ Anacimbwîra, erhi; «Wâni mwene omuntu,

lya, oyîgurhe eci citabu* nkuhîre». Nanacilya: omu kanwa canunira nka buci.

⁴ Anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu, okanye, oje emwa bene Israheli, onabahêkere ebinwa byâni.

⁵ Bulya arhali emwa lubaga lw'iderha lirhayumvîkana nîsi erhi emwa lubaga lwa lulimi ludârhi yo nkurhumire, ci emwa bene Israheli.

⁶ Arhali emwa mbaga mwandu, ez'iderha lirhayumvîkana n'ez'olulimi ludârhi, zirya orhayumva ebi zaderha. Nk'emwâbo nakurhumaga, bali bakuyumva.

⁷ Ci bene Israheli barhalonzizi okukuyumva, bulya barhalonza okunyumva; kulya kubà enyumpa y'Israheli yoshi eri ya cikanyi-cirhagomba n'omurhima muzibu.

⁸ Nêci, alaga oku namâjira obusù bwâwe buzibu nk'obusù bwâbo, n'amalanga gâwe mazibu nk'amalanga gâbo.

⁹ Amalanga gâwe nâgazibuhya nka diyama, yo elusha ibuye okuzibuha. Orhabayôbohaga, orhabarhînyaga, bulya bali iburha lya bagoma».

¹⁰ Anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu, ebinwa byoshi nkubwîzire, obibîkirire emurhima, onabiyumvîrhize n'amarhwîri gombi».

¹¹ Okubundi okanye, oje emwa abalulize, emwa bene olubaga lwâwe, ogendibadesa. Bakuyumve nîsi erhi babè barhakuyumvîrhi, oj'ibabwîra, erhi: «Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho!»

* **3:3 3, 3** Erhi Yehezekiyeli ayûsilya ecitabu, akanwa kâge kayunjula kanwa ka Nnâmahanga (Rhulole muli Iz 6, 3-7; Yer 1, 19; Maf 10, 8-11).

¹² Okubundi Mûka anacinyêhûkana, najà nayumva omu nyuma zâni olubî luli nka cihôgêro, lwajà lwaderha, erhi: «Liganze irenge lya Nyakasane ngasi ahâli n'ah'âbà hoshi!»

¹³ Olwôla lubî lwâli lwa byûbi bya zirya nsimba byayishaga byakubakubira ngasi ciguma ebwa cindi; lwâli lubî lw'erya mizizi yali âha burhambi bwâzo, na lubî lwa cihôgêro.

¹⁴ Mûka anacinyêhûkana, ampêka. Nagenda erhi nnankunîre n'omurhima guyunjwîre burhê, ci n'erhi okuboko kwa Nyakasane kungwêrhe buzirho.

¹⁵ Nanacihika aha Tel-Abibu, emwa abalulize, eburhambi bw'olwîshi Kebari, ho bàli bayûbasire; nahandaho nsiku nda ndi nka kadunduguli ekarhî kâbo.

Omulêbi kw'ali nka mulanzi w'olubaga

¹⁶ Erhi kugera nsiku nda, akanwa ka Nyakasane kantindakwo, erhi:

¹⁷ «Wâni mwene omuntu, nkujizire mulanzi w'enyumpa ya bene Israheli: mango okayumva oluderho lw'ekanwa kâni, onagend'ibaruhonda oku nie nkurhumire.

¹⁸ Erhi nankabwîra nyankola-maligo, nti: “Kufâ wâfâ”, nâwe okabula kwakâmurhonda, okabula kwakâderha lyo ohanza oyo nyankola-maligo mpu aleke olugendo lwâge lubî lyo alama, oyôla nyankola-maligo yêhe anafâna obubî bwâge, ci omukò gwâge nakulyûzegwo.

¹⁹ Ci erhi w'oyo wankaruhonda oyo nyankola-maligo, akanabula kugokôla n'okuleka olugendo lwâge lubî, yêhe anafâna obubî bwâge, ci w'oyo wanayôkola obuzîne bwâwe.

²⁰ Erhi omushinganyanya akaleka obushinganyanya bwâge, akakola amabî, nanahira omurhego embere zâge: kufà akanafà. Akabà orhàli omurhonzire, afana ecâha câge, n'ebijiro by'obushinganyanya ajizire barhakacibikengêra, ci omukò gwâge nakulyûzegwo.

²¹ Ci erhi wakarhonda omushinganyanya mpu amanye ankajira ecâha, akanalek'ijira ecâha, kulama akanalama, bulya ali arhonzirwe, nâwe, wêne wanaciza obuzîne bwâwe».

I. Embere Yeruzalemu arhêrwe n'ababisha

Yehezekieli, iderha lyamugenda

²² Ahôla go mango okuboko kwa Nyamubâho kwarhindaga kuli nie, anacimbwîra, erhi: «Yîmuka, okanye ojè ebwa kabanda, najikubwîra».

²³ Na nacyimuka nanacijà ebwa kabanda, nalola oku irenge lya Nyamubâho lyàli liyimanziye eyôla munda, lyàli liyosire nka liryà irenge nanabonaga hôfi na olwîshi Kebari, nanacikumba bûbi

²⁴ Okubundi Mûka wa Nyamubâho anacinjamwo, anyîmanza akaz'indesa. Ambwîra, erhi: «Okanye ogend'iciyîgalira omu mwâwe.

²⁵ Wâni mwene omuntu, lolà oku bakola bagend'ikushwêka n'emigozi eryâla orhankahashi cishwêkûla, orhânahash'icîrhenze muli yo[†].

[†] 3:25 3, 25 Kwanahashikana erhi Yehezekieli aderhaga mpu bamuhanikemwo emigozi mpu lya amanyîsa oku obulêbi bw'okurhonda abantu bukolihwa. Obwo bulêbi bwashubirhondêra enyuma ly'okushâbwa kwa kabirhi na kwa buzinda kwa Yeruzalemu (587).

²⁶ Olulimi lwâwe nalugobekera ebiraka, wâbà kaduma, waleka okukazibarhonda, bulya liri iburha lya bagoma.

²⁷ Na, amango nânakudese, nânashub'ikuyîgula akanwa, wanababwîra, erhi: Ntya kwo Nyakasane Nyamubâho adesire: Ngasi yêshi walonza okuyumva, ayumve na ngasi yêshi orhalonza okuyumva, aleke, bulya bacibêra iburha lya bagoma.»

4

Okumanyîsa oku Yeruzalemu âgorhwa

¹ Mwene omuntu, yanka itofali, olihebe embere zâwe: Otâkekwo olugo Yeruzalemu.

² Enyuma z'aho wânarhangira okugorha olwôla lugo, wanalulundikakwo ebisinga, wanaluhirakwo enkingi, wanaluyunjuza birâlo, wanaluzonza bimpokolo omu marhambi moshi.

³ Okubundi, wanayanka olukalangiro lw'ecûma, lubè nka lwo luyûbasirwe ekarhî kawe n'olugo. Wânayêrekera emunda luli, wânalugorha, loshi oluzonge. Cimanyîso ecôla oku mulala gw'Israheli.

⁴ Gwesherera oluhande lw'ekumoshô, cibarhuze ecâha c'omulala gw'Israheli, Ensiku wakanagez'ogwishîre ntyôla erhi zo onabarhwîremwo ecâha câbo.

⁵ Niene nkugerîre emyâka y'ecôla câha câbo, gali mango ga nsiku magana asharhu na makumi gali mwenda, na muli agôla mango wânabarhulamo ecâha c'omulala gwa bene Israheli.

⁶ Hano ôbà wamàziyûsa, wânagweshherera kandi olunda lw'ekulyo, wânacîbarhuza ecâha c'omulala gwa Yûda, wanageza nsiku makumi anni. Nâkugerera amango, lusiku luguma oku mwâka muguma,

⁷ Wânayêrekera lulya lunda Yeruzalemu agorhîrwe, wanayînamula okuboko kwâwe kulyo kurhali kubwîkire na cici, wânaderha ebinwa bya obulêbi kuli Yeruzalemu,

⁸ Lolà oku nâkushwêka n'emigozi, lyo olekikazihindamukira olunda n'olundi, kuhika omale ezôla nsiku zâwe z'okushwêkwa,

⁹ Kuziga orholage engano, emparabuka, emporoji, ebishimbo, enkole, obulo: ebyôla byoshi wânabivanganya haguma, obidêkere nyungu nguma ojiremwo omugati gwâwe. Ensiku wâkanageza oli ogwêsherire lunda luguma erhi na ogwôla mugati gwâwe gwo onadwîrhe wâlyakwo,

¹⁰ N'ebyoâla biryo wâkazilyakwo, wânakazirhola lugero lwa sikêli nguma, byo wâkâlya oku lusiku, oku lusiku luguma loshi.

¹¹ Wâkazinywa amîshi ci konene ga lugero wânakazinywa ecigabi ca kali ndarhu c'esetiri omu lusiku lugumagumà,

¹² Ebyôla biryo byâwe wânakazirya nka mburungusè ya mugati ogu wayokeraga oku mazi g'abantu erhi bânabona,

¹³ Wânaderha erhi: «Ntyâla kwo adesire Nyamubâho Nyamuzinda w'Israheli. Ntyôla kwo bene Israheli bâyishikalya ebiryo byâbo bihemusire omu karhî ka amashanja emunda nabahivire.»

¹⁴ Okubundi nanaciderha nti: Mashi! Nyakasane Nyamubâho, iroho lyâni linyinyi lirhahemusiri. Kurhenga e burho bwâni kuhika bunôla, ntà mango ciru n'amaguma nkola ndîre enyama yaniolagwa igosi, nîsi erhi eyi bâsharhulaga, ntà mango enyama ngalugalu ekola enjîre e kanwa.

¹⁵ Anacimbwîra, erhi akabà ntyôla nkolaga nkuyêmêrîre okaz'ibiyôca n'amashî ahâli h'amazî g'abantu, okwôla kwo wakaziyôkera omugati gwâwe,

¹⁶ Kandi àshubimbwîra erhi: Mwene omuntu, lolà oku nkola navunanga nsherêze embîko y'omugati gwa Yeruzalemu: Bakazilîra oku bihamba ecihimbi c'omugati cigere, n'amîshi nago bânakaziganywa erhi bânajuguma bulya nago gali magere,

¹⁷ okwôla koshi ali ebwa kubà omugati n'amîshi byâbulikana: boshi haguma bâhorha banayûmîrire erhi byâha byâbo birhuma.

5

¹ Nâwe mwene omuntu, yanka engôrho nyôji, oyifumbarhe nka lwembe lumôma bwânwa, yigeze oku irhwe lyâwe n'oku bwânwa bwâwe. Kandi wânarhôla omunzani, wânarhondêra okugera n'okugabanya erya migohe y'emvîri watwâga.

² Ecigabi ciguma ca kasharhu, wânacidulika muliro omu karhî k'olugo, ago mango olugo lwâbalugorhe. Wânashubirhôla ecindi cihimbi ca kasharhu wânaja wâcitwa n'engôrho, kuzunguluka olugo loshi. Ecindi cihimbi ca kasharhu

cizinda, wânacibuha cihêkwe n'empûsi, erhi nâni namâyisha nyômwîre engôrho enyuma zâbo.

³ Kandi wanashubirholakwo rhundi rhuviri rhusungunu, orhugonyere omu muhiro gw'ecishûli câwe.

⁴ Kuli orhôla rhuviri wânashubirhôla kwo kandi rhusungunu, orhukwêbe omu karhî k'omuliro onarhuyôce. Rhwânagarha muliro.

⁵ Kandi, wânabwîra omulala gwa bene Israheli boshi, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, alaga Yeruzalemu nasimikaga ekarhî k'amashanja, âzungulukwa n'ebihugo by'ihanga.

⁶ Yeruzalemu abîre mugoma, anahemukîre engeso zâni kulusha amashanja, agayaguza âmarhegeko gâni kulusha ebihugo bimuli eburhambi, bulya àgayire engeso zâni n'amarhegeko gâni arhagashimba.

⁷ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi; Ebwa kubà mwabîre bagoma kulusha amashanja gamuzongolosire, murhashimba amarhegeko gâni, murhanalanga engeso zâni, na ciru murhashimba engeso z'amashanja gamuzongolosire,

⁸ okwôla kwamarhuma aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: «Nâni ntà kuli kwo, nkola nakuhira kwo amahanya, embaga zoshi zirhangâle».

⁹ Nâjira ntyôla kuli we oku ntasagijira, ntakanacikujira bundi, n'ecarhuma gali agôla mabî gâwe magalugalu.

¹⁰ Co carhuma, b'îshe w'abâna bakola bakazilîra abâna bâbo ekarhî kâwe, n'abâna balye b'îshe wâbo. Nâkuhonda kwo amahane

nnanshandabanye abâna bâwe bacisigîre bajè enyunda zoshi z'igulu.

¹¹ Co cirhumire, ndahîre oku buzîne bwâni, Nyakasane Nyamubâho okudesire, ebwa kubà wahemwîre ahantu hâni hatagatîfu n'amabî gâwe magalugalu, nâni nkola nâmujujandika buzira masù ga bwonjo na buzira kubabalira.

¹² Cihimbi ciguma ca kasharhu c'abantu bâwe bafà n'ecihûsi, ishali lyâbamalirira ekarhî kâwe, ecindi cihimbi ca kasharhu engôrho yâcimalirira eburhambi bwâwe n'ecindi cihimbi ca kasharhu cicisigîre nâcishandabaganya balibirhe erhi n'engôrho ebali omu nyuma.

¹³ Lêro obwo, obukunizi bwâni bwânarhimukwa n'oburhè bwâni bwânarhûlirira kuli bo bulya namâcîhòla; ntyo banamanya oku niene Nyamubâho, nie nahigaga ntyo erhi lûji lurhuma, nâbayûkizakwo oburhè bwâni.

¹⁴ Nâwe wêne, nâkujira bwêrûlè, wâbà embere z'amashanja gakuzongolosire na ngasi bagera boshi.

¹⁵ Wâbà masheka, kantu ka nshonyi, lwîganyo lwa kuyôbohya oku mashanja gakuzonzire amango nakujirira ebyôla byoshi omu bucîranuzi bwâni haguma n'oburhè n'obukunizi n'amahane makali. Nie Nyamubâho okudesire.

¹⁶ Omu kukurhumira enyampi yâni mikali y'ecizombo, yo yanakumalîra bulya nayirhuma ekuheze, ciru nanyûshûle eryo ishali kuli we, - nânaherêrekeza omugati olya, ogu wali ocicîbikîre.

¹⁷ Nâkurhumira ecizombo n'ebiryanyi bikali bikazikulya abâna; ecihûsi n'omukò byâgera emwâwe. Nâkurhurnira n'engôrho ekumalîre. Nie

Nyamubâho okudesire.

6

Oku biyêrekîre entondo z'Israheli

¹ Oluderho lwa Nnâmahanga lwanacintinda kwo muli ebîra binwa, erhi:

² Wâni mwene omuntu, oyêrekere ebwa ntondo z'Israheli ozibwîre ebinwa by'obulêbi.

³ Ozibwîre, erhi: Wâni ntondo z'Israheli, yumvagi oluderho lwa Nyakasane Nyamubâho. Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, akubwîzire entondo, akubwîzire orhurhondo, emisima n'orhubanda*. Loli oku nâlêrha abayisha bamuyômôlîre engôrho, bashanda empêro zinyu.

⁴ Empêrero zinyu zashandwa, ebîko binyu bayôkeramwo enshangi byasherezibwa, abayûbaka kuli mwe boshi nâbahungumula, bânigwa embere z'abazimu binyu,

⁵ n'amavuha ginyu goshi nagalundalunda eburhambi bw'empêrero zinyu.

⁶ Ngasi hoshi muyûbasire, ebishagala byâshandâla, empêro zinyu zahenangulwa, lyo empêrero zinyu zishandâzibwa bananyâge ebiri kwo byoshi, lyo abazimu binyu bajonjagwa banahirigirhe n'ebîko binyu muyôkeramwo enshangi bihashisherêzibwa na ntyo eby'obushanja bwinyu bihirigirhe.

* **6:3 6, 3** Abanya-Kanâni bwo bakâg'irherekêra oku ntondo, buzinda Abayahudi nabo babayiganya.

⁷ Abantu bafunde engôrho bâkazihirima omu karhî kinyu, na ntyo mwânamanya oku ho mbà, nie Nyamubâho.

⁸ Ci konene nâbabalira baguma muli mwe, baguma bâfulumuka engôrho omu mashanja, b-nashandabane omu mashanja.

⁹ Okubundi obwôla, ngasi bâfumire olufù bamulimwo, bânashubikaz'inkengêra emwa galya mashanja bājaga emwâbo, bali bantu nâlumîsa omurhima gwandekaga n'amasù gâbo g'obugonyi†, agajag'icîshwêkera oku bazimu. Bâkazyumva olushologorho kuli bwo bônene erhi galya mabî gâbo goshi bajira garhuma.

¹⁰ Ntyo, banamanya oku nie Nyamubâho: Nakudesire, n'ebinderha birhabà bya busha, oku nâbakolera amaligo.

Ebyâha b'Israheli

¹¹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Mushûrhe omu mahi, mushûrhe n'okugulu okw'idaho munaderhe mpu: Yajeewe! Oku mabî goshi gâjiragwa n'omulala gw'Israheli, lêro ndi okolaga wâfà n'engôrho, n'ecizombo n'ecihûsi.

¹² Abâli kulî bâfà n'ecihûsi, abâli hôfi bâyîrhwa n'engôrho, abashugunusire ebyo babagorha bafè

† 6:9 6, 9 Omurhima n'amasù g'obugonyi: olu lulî luderho lulug'iderhwa omu Ndagâno ya Mîra. Abayahudi baleka okukaz-iharâmya Nyamuzinda, barhondêra okukaziharâmya abazimu; kobinali nkakula omulume akanaleka mukâge w'obuhya nkana, ashimbe owundi w'ecihêrula; erhi kula omukazi akaleka ibà afundikaga bonaye ifundo ly'obuhya, abone ehilume hya-mulimikirakwo hyo akola arhonyize.

n'ishali, ebwa kubà nayûkiza ohurhe bwâni kuli bwo.

¹³ Mwamanya oku nie Nyamubâho hanôla mubona oku emirhima yâbo migwîke ngôrho eyunjulire ekarhî k'abazimu bâbo. eburhambi bw'e mpêrero zâbo, oku ngasi hirhondo hilengelîre, oku busongerwe bw'entondo zoshi, oku ngasi murhi mubishi, oku ngasi murhi gwa cishakashaka halya barherekêrera omugavu gw'okurhûliriza abazimu bâbo.

¹⁴ Nâlambûlira okuboko kwâni kuli bwo n'ecihugo coshi ncijire bwâmwa kurhenga omw'irungu kuhika e Ribla, na ngasi hoshi bayûbaka na ntyo banamanya oku nie Nyamubâho.

7

Oku byâyishibà buzinda

¹ Oluderho lwa Nnâmahanga lwanacintinda kwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu, oderhe, erhi: Ntyâla kwo Nyakasane Nyamubâho abwîzire ecihugo c'Israheli, erhi: Hoshi aho! Obuzindazinda bunôla bwamâyisha empande zoshi z'ecihugo.

³ Lêro bunôla olwâwe lwamayûrha, nkola nalikûlira oburhè bwâni kuli we, lyo nkutwîra olubanja oku olugendo lwâwe lunali, n'okukudôsa kuli galya mabî goshi okazijira.

⁴ Ntakubêre obwonjo, ntà kubabalire, ci nakudôsa oku lugendo lwâwe na kuli galya mabî gâwe gaboneka na ekarhî kâwe, na ntyôla wamanya oku nie Nyamubâho.

⁵ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Lolà oku obuhanya bwamâyisha oku bundi.

⁶ Obuzindazinda bunôla buyiruka, obuzindazinda bunôla bukuyishire, lolà oku bukuyishire, lolà okubuyiruka.

⁷ Gakola mango gâwe, ewani, we oyûbaka omu cihugo. Amango gayiruka, olusiku luli hôfi kakola kavango ci burhaciri bushagaluke oku ntondo.

⁸ Na bunôla nkolaga nakujahika kwo obukunizi bwâni, n'oburhè bwâni mbuyukize kuli we: nkola nakutwîra olubanja nk'oku olugendo lwâwe lunali, nankudôse kuli galya mabî goshi okazijira.

⁹ Ntâ busù bwa bwonjo nâjira, ntâbabalire, ebwa kubà nakudôsa oku lugendo lwâwe na kuli galya mabî gâwe gabonekana ekarhî kêwe, na ntyo wâmanya oku nie Nyamubâho, nie ndwîrhe nashûrha.

¹⁰ Alaga olusiku, alaga oku luyîruka, amango gâwe gamâyisha, obuhanya buli hôfi obucîbone bwâwe bwamâyialagala.

¹¹ Akavango kamâyushûka, kamâbà buhanya bwa bwîsi bwônene.

¹² Amango gayishire, olusiku luli hôfi. Owagula amanye ankacîshinga, naye owagûza amanye ankacîduduma, ebwa kubà obukunizi bwahonîre ngasi muguma.

¹³ Owagûza arhacibone ebi anaguzize; ngasi muguma analama omu câha câge buzira kurhabâlwa na ndi.

¹⁴ Omushekera gwamâbûhwa, byoshi bikola birheganye, na ntâye wankaderha mpu akola ajilwa, ebwa kubà oburhè bwâni bwaciîhulire oku bantu boshi.

Ebyâha b'Israheli

¹⁵ Engôrho eri embuga, ecihûsi n'ecizombo nabyo biri omu ndalâlâ. Erhi ankabà hali oli omu ishwa, oyôla ananigwe n'engôrho, na ngasi yêshi oli omu lugo, ecizombo n'ecihûsi byânamumalîra*.

¹⁶ Abankaderha mpu bayâka bakola bayâkira oku ntondo, nka ngûkù zarhenga omu rhubanda, nâyish'ibanigûliza eyôla munda boshi, ngasi muguma erhi mabî gâge garhuma.

¹⁷ Amaboko goshi ganoga, n'amadwî goshi gaforhama.

¹⁸ Bâymbala sunzu, n'omusisi gwâbabumba obusù boshi bwayunjula nshonyi, amarhwe goshi gamômwa.

¹⁹ Bâjahika ensaranga zâbo omu mirimbwa, n'amasholo gâbo gabageza mwo omusisi. barhakaciyigurha, barhakâcibumba enda bulya amasholo n'ensaranga byo byarhumaga bahirima omu byâha.

²⁰ Bâkazâg'ilimbira ebisikiyo byâbo: babijira byàbà nsanamu zâbo ngalugalu, byàbà bazimu bâbo. Co carhuma nkola najira kabè kantu kakaz'ibagezamwo omusisi.

²¹ Ebyôla nâleka abantu b'ihanga bayish'ibinyaga, bigukumbwe n'ebishungu by'omu cihugo. Banayishibihemula.

²² Nâbayâsa obusù, banayishihemula embîko yâni, abashombanyi b'ihanga bahika muli yo, bayihemule.

* **7:15 7, 15** Olole Mat 24, 16-18 oku Mwâmi Yezu ashambîre oku biyêrekîre amalibuko ga Yeruzalemu.

²³ Cilukire omugufu bulya ecihugo cayunjwîre mifû ya bantu bajabânigwa, olugo luyunjwîre kavango.

²⁴ Nayisha ndwîrhe galya mashanja makali bwenêne, gayishibanyaga enyumpa zâbo. Nâfunyaza obucîbone bw'abanya-buhashe, n'ebirhînyiro byâbo byahemulwa.

²⁵ Okujuguma kuyiruka, balonza omurhûla ba-nagubule.

²⁶ Obuhanya bwâjà oku bundi, omwanzi gwâkaziya oku gundi: bakazihûna mpu omulêbi abalêberage, omudâhwa abahè amarhegeko, ihano libulikane oku bagula.

²⁷ Mwâmi ajà omu mishîbo, omuluzi ayunjula mirhanyo, amaboko g'abantu b'omu cihugo gâgeramwo omusisi. Nâbajirira nk'oku olugendo lwâbo lunakwânîne, nabatwîra emmanja nk'oku emmanja zâbo zinali, na ntyo banamanya oku nie Nyamubâho.

8

Obulêbi bw'ebyâha bya Yeruzalemu

¹ Omu mwâka gwa kali ndarhu, omu mwêzi gwa kali ndarhu, omu nsiku irhanu z'omwêzi nali ntamîre aha mwâni, erhi n'abagula b'e Yûda batamîrage nabo aha mwâni, okuboko kwa Nyamubâho kwanacîhonda kuli nie.

² Nakaz'ilolêreza: nabona hali oli nka muntu. Ebyâkazâg'ibonekana nka nsiko kujà idako, gwàli muliro, na kandi kurhenga oku nsiko kujà enyanya bwàli bulangashane buli nka bwa nyenyêzi.

³ Anacilambûla okuli nka kuboko, angwârhira oku mvîri; mûka anacinyêhûkana ekarhî k'amalunga n'igulu, ampêka e Yeruzalemu, omu kuyâgânwa na Nyamuzinda, andêkereza aha muhango gw'omu ndalâlâ gudwîrhe gwalola olunda lw'emwênè, ahantu bali bahizire omuzimu w'olûji* ye onalêrha olûji.

⁴ Ci, lolâ oku ahôla ho hali irenge lya Nyamuzinda w'Israheli, lyâli nk'oku nanalibonaga omu kabanda.

⁵ Anacimbwîra erhi: «Mwene omuntu, yînamulira amasû olunda lw'emwênè». Nanaciyînamulira amasû olunda lw'emwênè, nalola olunda lw'omuhango gwâli emwênè aha luhêrero yo munda ali oyôla muzimu w'olûji, aha muhango.

⁶ Anacimbwîra, erhi: Wâni mwene omuntu, k'obwîne ebibakola bajira? K'obwîne aga magalugalu galushire olugero Ben'Israheli bali bajira hano, mpu lyo bantenza omu ka-Nyamuzinda kâni? Wâcibona kandi agandi magalugalu manene gâkushologosa.

⁷ Anacimpêka omu ndalâlâ y'aka-Nyamuzinda. Nanacilolêreza: omurhule gwâli omu lukûta.

⁸ Anacimbwîra, erhi: «Mwene omuntu, rhula olukûta». Nanacirhula olukûta, hàli omuhango.

⁹ Anacimbwîra, erhi: «Kanya ojemwo, ojilola agôla magalugalu eyôla munda».

¹⁰ Nanacijamwo, nakazilolêreza, nanacibonamwo ensanamu za ngasi lubero:

* **8:3 8, 3** Nyamwagirwa ayêreka omulêbi oku abantu b'e Yeruzalemu bahanwa bwenêne kulusha. Barhahanirwe amabî b'îshe bajiraga ci bahanirwa amabî gâbo gwonene.

ez'ebinyâgâsi n'ez'ensimba zirya zankashologosa omuntu, n'abandi bazimu boshi b'omulala gwa Ben'Israheli, zàli oku nkûta empande zoshi.

¹¹ Na bantu makumi gali nda bw'omu mulala gwa bene Israheli bali bayîmanzire embere z'abôla bazimu na Yazanyahu mugala wa Shafani naye àli ekarhî kâbo, -ngasi muguma erhi anafumbasire ecetêzo câge. N'omuğî gw'enshangî erhi gudwîrhe gwadudumuka.

¹² Anacimbwîra, erhi: «Kw'obwînage wâni mwene omuntu ebi abagula b'Israheli bajirira omu mwizimya, ngasi muguma omu hiyumpa hyâge hishîge irangi? Banakaziderha mpu: Nyamubâho arharhubona, mpu Nyamubâho arhenzire omu cihugo».

¹³ Anacimbwîra kandi, erhi: «Wâcibona ebindi bigalugalu bajira».

¹⁴ Anacimpeka ebwa muhango gw'aka-Nyamuzinda gudwîrhe gwalola olunda lw'emwênè, nalola oku eyôla munda yali etamîre abakazi, bakazâg'ilakira Tamuzi†.

¹⁵ Anacimbwîra, erhi: «Ka wabwîne obwo mwene muntu? Erhi wâcibona ebindi bigalugalu bilushire ebyôla ».

¹⁶ Anacimpêka omu ndalâlâ y'aka-Nyamuzinda. Nalola oku aha muhango gwa aka-Nyamubâho, ekarhî k'ecirhînyiro n'oluhêrero bantu makumi abirhi na barhanu bayêrekîze aka-Nyamuzinda omugongo, banadwîrhe balola olunda lw'ebuzûka-zûba, olwôla lunda lw'ebuzûka-zûba bakazâg'ifukamiriza yo izûba.

¹⁷ Anacimbwîra, erhi: «Ka wabwîne obwo, wâni

† 8:14 8, 14 Tamuzi: izîno lya muzimu.

mwene omuntu? Ka ntakolaga nfuhrwe obwo n'ebîra bijiro bigalugalu ab'omu mulala gwa Yûda bakola bacihebiremwo? Bamâbumba ecihugo kavango, banakaz'insholoshonza ntyôla: Lolà oku badwîrhe bayegeza ishami oku izûlu lyâbo.

¹⁸ Nâni nkolaga nâbajirira ebya bukali, ntababalire, ntanabêre bwonjo. Bâyâkûliza bwenêne omu marhwiri gâni ntanabayunvirhize».

9

Obuhane

¹ Go mango âyakûzize n'izû linene, anderhera omu marhwiri, erhi: «Amahanya ga luno lugo gayiruka. Ngasi muguma afumbîrhe akalugu kâge k'okushâba*».

² Nalola oku hamâyêgera bantu ndarhu, bayishaga ebwa muhango guli enyanya olunda lw'emwênè, ngasi muguma n'akalugu kâge k'okuyîrha omu nfune. Ekarhî kâbo yali muntu muguma oyambîrhe ebyêru analihagarhîre aha mukaba gwâge olwandiko lw'omwandisi. Banacijà omu nyumpa, bamâyîmanga aha luhêrero lw'omulinga.

³ Irengelya Nyamuzinda w'Israheli lyanaciyîmanga kurhenga kuli Kerûbi lyàli lidekerîre, lyàja ebwa muhango gw'aka-Nyamuzinda. Anacihamagala olya muntu wali oyambîrhe ebyêru, anahagarhîre olwandiko lw'omwandisi omu mukaba.

* **9:1 9, 1 9, 1:** Nyamuzinda alonzize okuyêreka Abayahudi oku abâgomire bwo banahanwa, n'abêru-kwêru bâcungulwamwo obubî.

⁴ Anacimubwîra, erhi: «Ozunguluke olugo loshi, ozunguluke Yeruzalemu onajè wahira ecimanyîso c'omusalaba ngasi bantu badwîrhe balaka erhi ebîra bijiro bibî bijirwa mulilwo birhuma».

⁵ Nayumva anacibwîra abandi, erhi: «Muzunguluke olugo, muyishe enyuma zâge, mujè mwayîsha mwashûrha, ntâye mubêraga obwonjo, ntâye mubabaliraga,

⁶ abashosi, abâna b'emisole, abânanyere, abâna barhò, abakazi, muyîrhe munigûze boshi. Ci ngasi yêshi ogwêrhe ecimanyîso c'omusalaba aha malanga murhamuhumagakwo. Murhangirire omu ka-Nyamuzinda kâni». Banacirhangirira oku bashosi bâli embere z'aka-Nyamuzinda.

⁷ Anacibabwîra, erhi: «Muhemule aka-Nyamuzinda. muyunjuze obululi mirhumba munahuluke». Banacihuluka, bakanya bajà banigûza omu lugo mwoshi.

⁸ Agôla mango bajaga banigûza, nanacibêra halya nali, nanacikumba bubî oku idaho. Nanaciyâma nti: «Mashi Nyakasane Nyamubâho, ka onakolaga wamalîra ogu musigala gw'Israheli omu kuyâkiza oburhè bwâwe kuli Yeruzalemu?»

⁹ Anacimbwîra erhi: «Obubî bw'omulala gw'Israheli n'ogwa Yûda buli bunji okurhalusire, ecihugo cayunjulîre mukò, olugo ludwîrhe lwalerengana, bulya badwîrhe baderha, mpu: Nyamubâho ârhenzire omu cihugo, Nyamubâho arhankabona.

¹⁰ «Co cirhumire nâni ntâbe na bwonjo buci, ntânababalire ndi, nabadôsa eby'olugendo lwâbo».

11 Go mango olya muntu wali oyambîrhe ebyêru, anahagarhîre olwandiko omu mukaba, ayîshirage alimanyîsa oku anajizire, aderha erhi: «Najizire nk'oku wanantumaga».

10

1 Nanacilola: Lolà oku olurhalarhala lwàli ahanyanya ly'irhwe lya bakerûbi lwàli lushushire nk'ibuye lyâlabuka, n'akantu kakazâg'ibonekana nk'ishungwè nako kakaz'ibonekana enyanya lyâbo.

2 Anacibwîra olya muntu wali oyambîrhe ebyêru, erhi: «Ojè ekarhî k'engâlè, idako lya kerûbi, oshamarhe n'amaboko gombi ogabumbe makala gali ekarhî ka bakerûbi ogend'ishandâliza omu lugo». Anaciyijà erhi nanabona.

3 Bakerûbi bâli ebwa kulyo kw'aka-Nyamuzinda erhi oyôla muntu ajâmwo, n'olwikungu lwàli lubwîsire obululi omu ndalâlâ.

4 Irengé lya Nyamubâho lyanacirhenga kulya kerûbi lyajà ebwa muhango gw'aka-Nyamuzinda. Aka-Nyamuzinda kayunjulira lwikungu, n'obululi bwayunjulira bulangashane bw'irengé lya Nyamubâho.

5 N'olubî lw'ebyûbi bya bamalahika lwakaziyumvikana kuhika omu bululi bwàli emuhanda, nka mukungulo gwa Nyamuzinda Ogala-byoshi amango akola aderha.

6 Gwo mango àhânaga eri irhegeko emwa olya muntu wali oyambîrhe ebyêru, erhi: «Rhôla omuliro ekarhî k'engâlè, ekarhî ka bakerûbini». Olya muntu àyija agend'iyîmanga hôfi n'omuzizi.

⁷ Kerûbi alambulira okuboko ebwa muliro gwàli aha karhî ka bakerûbi, agudahula ahira omu maboko g'olya muntu wali oyambîrhe ebyêru. Oyôla muntu agurhola anahuluka.

⁸ Ago mango nabona oku bakerûbi bâli bagwêrhe agali nka maboko idako ly'ebyûbi byâbo.

⁹ Nanacilolêreza: Hàli mizizi ini aha burhambi bwa bakerûbi, ngasi muzizi aha burhambi bwa kerûbi muguma, n'eyôla mizizi yakazâg'ilangashana nk'ibuye lya lubula.

¹⁰ Yali eshushîne yoshi oku enali inni, nka kula ngasi muzizi gwàli ekarhî kw'ogwâbo.

¹¹ Amango yakazâg'igenda, yakazâg'ijà ebwa mpande inni, yakazâg'ijà embere ci erhankahin-damusire omu kugenda ebwa kubà yakazâg'ijà olunda irhwe linayêrekire.

¹² N'omubiri gwâbo goshi, omugongo gwâbo, amaboko gâbo n'ebyûbi byâbo haguma n'emizizi, byàli biyujwîre masù omu marhambi moshi, eyôla mizizi oku enali inni.

¹³ Nayumva bayîrika eyôla mizizi izîno lya «Gal-gali».

¹⁴ Na ngasi muguma àli agwêrhe malanga anni: amalanga g'omurhanzi gàli malanga ga kerûbi, amalanga gw'owa kabirhi gàli malanga ga muntu, owa kasharhu àli agwêrhe amalanga g'entale n'owa kani àli agwêrhe amalanga g'enyunda.

¹⁵ Abôla bakerûbi bayîmanga: yali erya nsimba nabonaga oku lwîshi lwa Kebari.

¹⁶ Erhi bakerûbi bàgendaga baja embere, nayo eyôla mizizi enaje embere aha burhambi bwâbo, erhi bamalahika bashanjûlaga cebyûbi bàbalala,

eyôla mizizi erhankahindamusire ciru.

¹⁷ Erhi bayîmangaga nayo enayîmange, erhi bayîmukaga, nayo enayimuke boshi nabo ebwa kubâ mûka w'erya nsimba àli muliyo. Irengé lya Nyamubâho lyarhenga omu ka-Nyamuzinda

¹⁸ Irengé lya Nyamuzinda lyarhenga halya muhango gw'aka-Nyamuzinda, lyashubira enyanya lya bakerûbi.

¹⁹ Bamalahika bashubishanjûla ebyûbi byâbo, bayêrera enyanya ly'igulu erhi nandwîrhe nalola oku bagenda, n'emizizi nayo kwo na kuguma boshi nayo. Banacigend'iyîmanga aha muhango guli olunda lw'e buzûka-zûba lw'aka-Nyamuzinda erhi nalirya irengé lya Nyamuzinda linali enyanya zâbo.

²⁰ Yali erya nsimba nabonaga idako-idako lya Nyamubâho w'Israheli hôfi n'olwîshi lwa Kebari, nanamanya oku bâli bakerûbi.

²¹ Ngasi muguma àli agwêrhe malanga anni na byûbi binni n'ebiri nka maboko ga muntu idako ly'ebyûbi.

²² Amalanga gâbo gâli gashushîne n'amalanga nabonaga hôfi n'olwîshi Kebari. Ngasi muguma akazâg'ijâ alola embere zâge yonene.

11

Ebindi byâha bya Yeruzalemu

¹ Mûka anyîmukana, ampêka aha muhango guli ebuzûka-zûba bw'aka Nyamuzinda, gwo muhango guyêrekîre ebwa buzûka-zûba. Nalola oku aha c'olusò c'ogwôla muhango hàli balume makumi abirhi na barhanu, na muli bo nabona

Yazanya mugala wa Azuru na Pelatiyahu mugala wa Benayahu, murhambo w'olubaga.

² Nyamubâho anacimbwîra, erhi: «Mwene omuntu, abôla bantu bali bantu badwîrhe balâlira okujira amabî, babumbire olugo n'amahano gâbo mabî.

³ Badwîrhe baderha, mpu: “K'arhali bunôla rhwayûbaka enyumpa? Loli enyûngu n'oku nîrhu rhwe rhuli nyama zirimwo”.

⁴ Co cirhumire ogend'ibabwîra ebîra binwa by'obulêbi, ogend'ibalêbera wâni mwene muntu.»

⁵ Mûka gwa Nyamubâho anacicîrhunika kuli nie, anacimbwîra, erhi: «Oderhe! ntyo kwo Nyamubâho adesire. Nêci ntyôla kwo mwaderha wâni mulala gw'Israheli, na mmayire enkengêro ngalugalu zikuli emurhima.

⁶ Mwajire mwayûshûla emirhumba y'abadwîrhe banigwa muli lunôla lugo mwayunjuzize enjira mirhumba mwakaz'iyîrha».

⁷ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: «Eyôla mirhumba mwahiraga omu karhî k'olugo zo nyama, nalo olugo yo nyungu, ci konene nabarhenza muliyo».

⁸ Muyobohire engôrho ci konene ngôrho nâbalerhera, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

⁹ Namurhenza muli olwôla lugo, nâmuhâna omu maboko g'abihanga, ntyo kwo namuhana.

¹⁰ Ngôrho yamumaliriza omu cihugo c'Israheli, namutwîra olubanja lyo munamanya oku nie Nyamubâho.

¹¹ Olûla lugo lurhâbè kuli mwe nyungu, murhâbè nyama yadêkerwamwo: omu cihugo

c'Israheli mwo namulibûkiza.

¹² Na ntyôla mwamanya oku nie Nyamubâho olyâla mwalekaga bushimba amarhegeko gâge n'engeso zâge mwazigayaguza, mwa-gend'ishimba engeso z'abantu bamuzonzire.

¹³ Ci nk'oku nanalêbaga, Pelatiyahu, mugala wa Benayahu anacifâ. Nakumbâ bubî oku idaho, nanaciyâma n'izû linene, nti: «Mashi Nyakasane Nyamubâho, k'onakolaga wamalîra ogu musigala?»

Eyindi ndagâno y'abalulizîbwe

¹⁴ Okubundi akanwa ka Nnâmahanga kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹⁵ Mwene omuntu, bali bene winyu, ababusi binyu n'oku mulala gw'Israheli bwo bantu b'e Yeruzalemu bakaz'ibwîra, mpu: «Muli kulî na Nyamubâho, mpu rhwe rhwahîrwe ecihugo mpu rhuciyimemwo.»

¹⁶ Co carhuma ogend'iderha ntyâla, erhi: Ntyâla kwo amâderha Nyakasane Nyamubâho, erhi: Nêci nabahesire kulî omu mashanja, nabashandabinye omu bihugo b'ihanga, nanabâ kulî bwo lwâkiro mango masungunu eyôla munda bâli bajire.

¹⁷ Co carhuma ogend'iderha, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Nâmushûbûza murhenge ekarhî k'ezôla mbaga, nâmukula mweshi muli birya bihugo mwâlî mushandabinemwo, namuhâ ecihugo c'Israheli.

¹⁸ Bayisha bacîjemwo, barhenzemwo ngasi hibî hyoshi, na ngasi higalugalu hyoshi.

19 Nâbahà murhima muguma, nânahira mulibwo owundi mûka muhyâhya: narhenza omu mubiri gwâbo, omurhima guli nk'ibuye, mbahe omurhima gw'omuntu,

20 Iyo bahashishimba amarhegeko gâni, banalange engeso zâni, banazishimbe. Ntyôla bâbà lubaga lwâni nâni mbè nie Nyamuzinda wâbo.

21 Kuli balya omurhima gwâbo gwacîshwêkîre oku bazimu n'oku ngeso ngalugalu, nâyish'ibadôsa kuli olwôla lugendo lwâbo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Irengi Iya Nyamubâho Iyarhenga muli Yeruzalemu

22 Okubundi bakerûbini banacilambûla ebyûbi byâbo, n'emizizi nayo yarhangira okugenda haguma nabo, erhi n'irengi Iya Nyamuzinda w'Israheli liri kuli bwo, oku nyanya lyâbo.

23 Irengi Iya Nyamubâho Iyanaciyimuka, Iyarhenga omu lugo, Iyagend'iyîmanga oku ntondo eri olunda lw'ebuzûka-zûba lw'olugo.

24 Milka anacingendana, ampêka emwa Abanya-Kaldeya, omu karhî k'abahckagwa bujâ, omu kuyâgânwa na malahika wa Nyamuzinda, na ntyôla kwahirigirha kulya kuyâgânwa nabonaga nnankuhamîriza;

25 nanacishambâlira abôla bali bahesirwe bujâ ebyôla Nyamubâho ali anyêresire.

12

Okuyîganya omubunga

1 Akanwa ka Nnâmahanga kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi;

² Mwene omuntu, oyûbasire ekarhî k'iburha ly'abagoma abagwêrhe amasû barhanabona, amarhwîri g'okuyumva barhanayumva ebwa kubà liri iburha lya bagoma.

³ Ojage ahôla wâni mwene omuntu, ocîshanire omuzigo gw'omuntu mukâge, obunge mâshi erhi banabona*. Obunge orhenge ahôla oyûbasire oje handi, erhi banadwîrhe basinza. Nkaba bamanyiraho oku linali iburha lya bagoma.

⁴ Oshane ebikunga byâwe nka muntu mukâge, owagenda mâshi erhi banabona. W'oyo, wânahuluka bijingo erhi banadwîrhe bakubona, nka kula abakage banagenda.

⁵ Embere zâbo ojire omurhule omu lukûta, onagerere muli gwo.

⁶ Embere zâbo obarhule omuzigo gwâwe, oguhire aha lurhugo, ogende omu mwizimya; ocibwîke obusû ly'olek'ijawabona ecihugo, ebwa kubà nâmakujira lwîganyo oku mulala gw'Israheli.

⁷ Nanacijira nk'oku nali ntegesirwe, nanacishana ebikunga byâni nka mukage mâshi, erhi kubà bijingo, n'amaboko gâni najira omurhule omu lukûta nanacihuluka omu mwizimya, nheba omuzigo gwâni aha lurhugo erhi bânabona.

⁸ Okubundi, sêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa:

⁹ «Mwene omuntu, omulala gwa bene Israheli, erhi iburha ly'abagoma, ka barhakudôsize mpu: bici ebyôla wajira?

¹⁰ “Obabwîre erhi: Ntyâla kwo adesire

* **12:3 12, 3** Omulêbi alonzize okurnanyîsa abantu b'e Yeruzalemu oku nabo bâcîhêkwa erubungo.

Nyakasane Nyamubâho. Ebîra binwa by'obulêbi biderhîrwe omuluzi w'e Yeruzalemu n'omu mulala gwa bene Israheli boshi ngasi aha banayûbaka".

11 "Oderhe, erhi: Kuli mwe ndi kabalamyanzi, okûla mbajirire kwo banay'ish'ijirirwa; bâlulizibwa bahêkwe bujâ".

12 "N'omuluzi obali mwo abarhula omuzigo gwâge aha lurhugo, agende omu mwizimya, agere omu lukûta barhulaga mpu ho bagera, acibwîkira obusù lyo arhagibona ecihugo, n'amasù gâge".

13 "Nâmurhenza, agwârhwê omu kasira kâni; nâmuhekâ e Babiloni, omu cihugo c'Abanya-Kaldeya. Ci konene arhacibone, ciru yo anafîra".

14 "Na balya boshi bamulamusize, balya boshi bakazâg'imulanga, emirhwê yâge yoshi nâyishandabanya balumîre mpande zoshi, na mbayomolere engôrho omu nyuma zâbo".

15 "Ntyo bamanya oku nie na ndi Nyamubâho, hano mbahêka omu mashanja nnangalibashandabanya omu bihugo b'ihanga".

16 "Ci naleka baguma muli bo bafûlumuke engôrho, bashugunuke ecizombo n'ecihûsi lyo bashash'iyish'ikazishambâla agôla mabî gâbo emwa agôla mashanja bâja emwâbo, lyo nago gamanya oku nie Nyamubâho"».

17 Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

18 «Mwene omuntu, olye omugati gwâwe erhi onadwîrhe wajuguma, onywe amîshi gâwe erhi onayôbohire.

19 “Wânabwîra olubaga lw’omu cihugo, erhi: Ntyâla kwo Nyakasane Nyamubâho abwîzire abantu b’e Yeruzalemu, balya bashandâlaga omu Israheli oku bâkazilya omugati gwâbo erhi banayôbohire, bâkazinywa amîshi gâbo erhi banajuguma, lyo ecihugo na ngasi binabamwo byoshi birhagijakwo akavango k’abantu bayûbasire muli co.

20 Engo ziri nyûbake zâshandwa n’ecihugo câyôrha bwâmwa, na ntyo mwâmanya oku nie Nyamubâho”».

Emigani ederhwa n’olubaga

21 Akanwa ka Nnâmahanga kanacintidakwo muli ebîra binwa:

22 «Mwene omuntu, bici mulonza okuderha muli ogûla mugani guderhwa omu Israheli mpu: Ensiku zinaje oku zindi n’eby’obulêbi binahirigirhe?

23 “Ee! Obabwîrage, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Nâhanza ogwôla mugani guruhakaciderhwa bundi omu Israheli. Ci obabwîre, erhi: Ensiku ziyîruka zirya, ngasi byanalêbirwe byayishibayunjulira muli zo”.

24 “Bulya harhakacibà eby’obulêbi birhâbè, na ntà bya bugeremwa byâcibe bya bunywesi ekarhî k’omulala gwa bene Israheli”.

25 “ebwa kubà niene nie Nyamubâho nie nâkaz’iderha. Oku nadesire erhi nanakudesire, kunabè buzira kurhalusa amango; ebwa kubà gali omu mango gâwe, wâni iburha lya abagoma, mwo nanaderhera akanwa nankayunjulize, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho”».

²⁶ Akanwa ka Nyamubâho kantindakwo muli ebîra binwa, erhi:

²⁷ «Wâni mwene omuntu, lolà oku ab'omu mulala gwa Israheli banakaz'iderha, erhi: Ob-ulêbi oyôla alêba bubà bw'amango ga kulî, anakaz'ilêba eby'omu mango ga kulî.

²⁸ “Ee! Obabwîrage, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ntâ mango ganacimanyikane g'ebinwa byâni byoshi. Oku ndesire kwânaba, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho”».

13

Oku balêbi b'obunywesi

¹ Akanwa ka Nyakasane kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu oderhe ebinwa by'obunywesi ebiyêrekîre abalêbi b'Israheli, olêbe ohwîre balya bakazicikunga mpu bali balêbi bacirhuma bônene erhi: Yumvagi akanwa ka Nyamubâho.

³ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Buhanya bwâbo abalêbi bali nka basirhe, abashimba enjira zâbo zonène eby'obukengêre bwâbo bônene buzira kubona akantu.

⁴ Kula banyambwe bayôrha omu bwêrûlè ntyôla kwo nabo bali abalêbi bâwe wâni, Israheli.

⁵ Orhasâg'ibona mazibu maci, orhasâg'iyûbakira omulala gwa bene Israheli olugurhu lyo gubona emisî oku lusiku lwa Nyamubâho.

⁶ Eby'obulêbi byâbo bibà bya busha, banakazilêba eby'obusha baderhe, mpu: «Kwo

adesire ntyâla Nyamubâho». N'obwo Nyamubâho arhabarhumaga, banabulikaz'ilingûza oku ebyôla binwa byâbo byayunjulira.

⁷ Ka okunali arhali binwa binyu bya bunywesi mulêba, k'arhali bya bunywesi mubwîra abantu gala mango muderha, mpu: Kwo adesire ntyâla Nyamubâho n'obwôla ntadesire akantu?

⁸ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ebwa kubà mwanywesire, mwanalêbire eby'obunywesi, nêci, nâni ndesire oku ntaciri haguma na ninyu, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

⁹ Okuboko kwâni nâkubangalaliza balya balêbi b'obunywesi, balya bakaz'ilêba eby'obunywesi: barhakacilabarha omu ndêko y'olubaga lwâni, barhanakaciyandikwa omu citabu c'omulala gwa bene Israheli, barhakacilabarha omu cihugo ca bene Israheli, na ntyo mwanamanya oku nie Nyakasane Nyamubâho.

¹⁰ Bulya bàmâkaz'ihabula olubaga lwâni: omu kubabwîra, erhi: «Murhûla» n'obwôla ntà murhûla, n'obwôla agôla mango badwîrhe bayûbaka olugurhu banaluzibuhya n'ibumba*.

¹¹ Obwîre abôla badwîrhe bazibuhya olugurhu n'ibumba, erhi: Enkuba y'ecihonzi ekola yania, olubula lukola lwarhoga n'empûsi y'ecisirûla yabayîshira.

¹² Loli oku olwôla lugurhu lwamâhongoka. Ka barhamudôse mpu: «Ngahi liri liryâ ibumba mwashîgaga olugurhu?»

* **13:10 13, 10** Ezekiyeli akalihire ngasi balya boshi baja balangâliza olubaga eby'obunywesi.

¹³ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Nkola namulikirakwo empûsi y'ecisirûla, omu burhè bwâni, olubula lukola lwania erhi bukali bwâni bwa kubaheza burhuma.

¹⁴ Nahongola lulya lugurhu mwashîgaga ibumba, nâluhenangulira oku idaho, ebihimbi by'ekuzimu biyêrekere enyanya. Olwôla lugurhu lwâhongoka, lunamuhongokere mufire muli lwo, na ntyo mwanamanya oku nie Nyamubâho.

¹⁵ Amango obukunizi bwâni bwâhwa kuli olûla lukûta n'oku baluyûbakaga boshi, nânamubwira nti olugurhu lurhaciri hwo, kuguma n'abaluyûbakaga bâlushîga ibumba,

¹⁶ bo balya balêbi b'Israheli bakazâg'ilêba Yeruzalemu omu kuderha mpu murhûla n'obwo harhâcibâga murhûla, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Oku balêbi-kazi b'obunywesi

¹⁷ Nâwe mwene omuntu, oyêrekeze obusû bwâwe emwa abalêbi-kazi b'omu lubaga lwâwe, abakaz'iderha eby'obunywesi bacirhuma bônene, nabo obabwîre ebîra binwa bya obulêbi.

¹⁸ Obabwîre, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Buhanya bwâbo balya bakazi bajà bahangira orhushangi oku biboko byoshi, n'abakaz'ilukira ecitambara oku irhwe ly'abantu ba ngasi lubero, lyo mugwârha amaroho gâbo omu mirhego. Munakaz'igwârhira omu murhego abantu b'olubaga lwâni, munagali leka amaroho ginyu mwêhe.

¹⁹ Munakaz'imbonêsa nshonyi embere z'olubaga lwâni oku mushamarha musungunu

gwa ngano n'erhi bihimbi bisungunu bya mugati birhuma, mwanayîrha ntyôla abantu barhali bakwânîne okufà, munaleke balya bâli bakwânîne okufà, omu kurhebêba olubaga lwâni lusîma okubayumvirhiza omu by'obunywesi.

²⁰ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Loli oku nâni nkolaga narhabâlira rhulyâla rhutambara rhwinyu mukaz'igwârhamwo amaro ho nka kula banagwârhirira rhunyunyi oku murhego. Nabusharhangulira omu maboko ginyu, ndikûze agôla maro ho mulonza okugwârhirira omu murhego nka rhunyunyi.

²¹ Nasharhangula ebitambara binyu, ndikûze olubaga lwâni, ndurhenze omu maboko ginyu, barhâcibè nka nsimba egwâsirwe omu maboko ginyu. Na ntyo, mwanamanya oku nie Nyamubâho.

²² Ebwa kubà munakaz'ilibuza omurhima gw'omushinganyanya erhi bunywesi bwinyu burhuma, n'obwôla niono ntabalibuza, kandi ebwa kubà munakaziha omubî emisî na ntyo arhacihash'irhenge omu mabî gâge, lyo alama,

²³ yumvagi! Murhakacifa mwalêbire eby'obunywesi, murhakacifa mwadesire eby'okurhebana. Nalikûza olubaga lwâni ndurhenze omu maboko ginyu, na ntyo mwânamanya oku nie Nyamubâho.

14

Oku biyêrekîre okurhererekêra abazimu

¹ Baguma omu bashamuka b'Israheli bayisha emunda ndi, bajà embere zâni.

² Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

³ Mwene omuntu, abôla bantu bazindisire abazimu bâbo omu mirhima yâbo, barhagokôla oku mango gâbo g'okujira amabî, ka naziga bayishindôsa?

⁴ Yumvagya ogend'ibaderheza obabwîre, erhi: Ntyâla kwo amâderha Nyakasane Nyamubâho. Ngasi muntu w'omu mulala gw'Israheli, onazindika abazimu omu murhima gwâge, arhanagokôla oku mango gâge g'okujira amabî, kandi abuliyisha mpu alidôsa omulêbi, niene Nyamubâho nie nâmushuza erhi ogwôla mwandu gwâge gw'abazimu guruhuma,

⁵ Iyo mpashihika oku nsholo y'omurhima gwa bene Israheli, bo bantu baciye gûlaga kuli nie erhi abôla bazimu bâbo mwandu bârhuma.

⁶ Yumvagya, ojibwîra omulala gw'Israheli, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Galuki, muleke abôla bazimu binyu, muleke loshi ngasi bijiro binyu bigalugalu,

⁷ ebwa kubà kuli ngasi muntu w'omu mulala gw'Israheli, kuli ngasi mubunga wanayûbasire emwa bene Israheli, erhi akanacîyungula kuli nie, abè abazimu bâge bwo ahira emurhima, akanashimbûlira amango gâge g'okujira amabî, n'erhi ankajà emunda omulêbi ali mpu ali ndôsa akantu, niene Nyamubâho nie nankamushuza niene.

⁸ Nanacihindula kuli oyôla muntu, nanamujira lwîganyo na mugani oku bandi, nanamukûla omu lubaga lwâni, na ntyôla mwanamanya oku nie Nyamubâho.

⁹ N'erhi omulêbi ankayêmêra arhebwa, kandi aderhe ebinwa by'obulêbi, niene Nyamubâho, nie nankamurhebûka, nânamulambulirakwo okuboko, nânamumalîra arhenge ekarhî kw'olubaga lwâni lw'Israheli.

¹⁰ Bônene banakazibarhula omuzigo gw'amabî gâbo. Obubî bw'omulêbi bwanabà nk'obubî bw'olyâla walimudôsa.

¹¹ Ntyôla omulala gwa bene Israheli guruhacîrhenze kuli nie, guruhacîhemule n'ebyâha byâge bya ngasi lubero. Babà lubaga lwâni, nâni nâbà nie Nyamuzinda wâbo, kw'adesire Nyakasane Nyamubâho.

Obubî bwa ngasi muguma

¹² Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹³ Wâni mwene omuntu, erhi ecihugo cakangomera omu kukanjirira ebibî, nânacilambulirakwo okuboko kwâni, ncivungunyulire omugati gw'olwîko, nânacirhumira ecizombo kandi nyîrhe muli co abantu na ngasi hya bûko nyama,

¹⁴ n'erhi muli ecôla cihugo mwankaboneka bantu basharhu bali nka Nûhu, Daniyeli na Ayubu, abôla bantu banaciza obuzîne bwâbo erhi bushinganyanya bwâbo burhuma, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁵ Erhi nankaleka ebiryanyi bikazizungula omu cihugo, bikazicirya abâna cirinde cisigala bwâmwa, mulya omuntu arhankacîcîgeza erhi kuyôboha ebiryanyi kurhuma,

¹⁶ erhi omu cihugo mwankabonekana abantu bali nk'abôla basharhu, ndahîre akalamo, nie Nyakasane Nyamubâho nkudesire, barhankahashilikûza oli abânarhabana, oli abânanyere, bônene bankacilikûza, n'ecihugo cisigale bwâmwa.

¹⁷ Erhi na nkaheka engôrho muli ecôla cihugo, nkaderha nti: «Engôrho egere muli ecîra cihugo, nânanigûzamwo abantu n'ebintu».

¹⁸ Na ciru omu cihugo mwankabà abâli nk'abôla basharhu, ndahîre akalamo kâni, niz Nyakasane Nyamubâho nkudesire, barhankahashilikûza oli abânarhabana oli abânanyere, bônene bankacilikûza.

¹⁹ Erhi nankarhuma ecihûsi muli ecôla cihugo n'erhi nankabayûkizakwo oburhè bwâni omu kushêshemwo omukò, mperêrekeze ebintu n'abantu;

²⁰ n'erhi Nûhu, Daniyeli na Ayubu bankabà muli ecôla cihugo, ndahîre akalamo kâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, barhankahash'ilîkûza oli abânarhabana oli abânanyere, ci honênè banalikûza obuzîne bwâbo erhi bushinganyanya bwâbo burhuma.

²¹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: «Ciru erhi nankarhôla galya mahanya gâni anni g'okujugumya, engôrho, ecizombo, ebiryanyi n'ecihûsi, nka bihonda kuli Yeruzalemu, lyo mpezamwo ebintu n'abantu,

²² “na lêro hayish'ibonekana abâsigala bafume olufû, banafumye abânarhabana na abânanyere bâbo, kandi obone bakuyishire mpu wêne obone olugendo lwâbo n'ebijiro byâbo, na mpu

ly'orhulûla n'ago mahanya nârhumira Yeruzalemu, n'oku ngasi bindi bibi binji nankamurhumira".

²³ "Abôla bantu banakurhûliriza, nka wamânabona olugendo lwâbo n'ebijiro byâbo, na kandi okanamanya oku arhali busha najiriraga Yeruzalemu okwôla koshi namujirîre, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho"».

15

Omugani gw'omuzâbîbu

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Wâni, mwene omuntu, bici olushâli lw'omuzâbîbu lulushire kwo ezindi nshâli z'amashami g'emirhi y'omu muzirhu?

³ Ka bankatwâkwo ecihimbi mpu babinjemwo kalugu kalebe? Ka bankajiramwo engondôzo mpu bakazimanikakwo kantu kalebe?

⁴ Alà oku banalukwêbe omu muliro, lusingônoke. Omuliro gunasingônole olunda n'olundi; n'aha kâgarhî nabo hanasingônoke, ka lwankacikolwamwo akantu?

⁵ Ciru n'amango lwaciri lugumagumà ntâco bankabinjiremwo; lêro amango lwamasingônoka na omuliro, ka bankacikûlamwo akantu?

⁶ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho. Nka olushâli lw'omuzâbîbu omu yindi mirhi y'emuzirhu, olu nârhôlaga ndukwêba omu muliro, lunasingônoka, ntyo kwo najirîre abantu b'e Yeruzalemu.

⁷ Nahindamwîre obusû bwâni kuli bo. Bafumire omuliro, ci muliro gwânabamalîre. Na

ntyo mwâmanya oku nandi Nyamubâho, amango nâhindamula obusù bwâni kuli bo.

⁸ Ecihugo nâcijira bwâmwa, ebwa kubà bangomire, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

16

Akalamo k'Israheli omu nyiganyo

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu omanyîse Yeruzalemu amabî gâge magalugalu*.

³ Oderhe erhi ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho kuli Yeruzalemu. Omu kulola oku cisiki n'oku kuburhwa kwâwe oli w'omu cihugo ca Kanâni. Sho abâga munyahiti.

⁴ Aha kuburhwa kwâwe, olusiku wajagamwo eno igulu, barhakutwaga enkunga, barhakuhi-raga omu mîshi mpu bakushuke, barhakushîgaga munyu, barhakubwîkaga n'ebirere.

⁵ Ntâye wadesire mpu akayûnamira emunda oli akurhabâle muli agôla malagîrire goshi, ebwa kukubêra obwonjo, agôla mango waburhagwa, bakujahika omu lubala bulya barhàkubonagakwo.

⁶ Nanacigera hôfi na nâwe, nanakubona odwîrhe wakubakubira omu mukò gwâwe, nakubwîra nti: «Olame»,

⁷ onakule ogundumuke nka byâsi by'omu mashwa. Wanacikula wagundumuka wayushûka

* **16:2 16, 2** Israheli, oyimangîrwe na Yeruzalemu, oyu bamushushanyize omukazi w'ecigamba. Israheli agomîre nawâbo omu kucîshwêkera oku banyamuzinda bâge bw'obunywesi.

wahika oku mango wankashebagwa, amabêre gâwe garhuna, emviri zâwe zaluga. Ci erhi onali mushugunu wêshi.

⁸ Okubundi nanacigera hôfi na nâwe, nakubona. Gali gakola mango gâwe, mango ga kushebwa. Nakulambulirakwo lubuga lw'ecishûli câni, nabwîkira obushugunu bwâwe. Nacigasha n'endahiro, najira endagâno haguma na nâwe, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, -wanaciba wâni.

⁹ Nanacikuvundika omu mîshi, nanacishuka omukò gwâli gukuyunjwîre, nanakushîga amavurha.

¹⁰ Nakuyambisa emyambalo eri kwo obushengerêre, nakuhira enkwêrho z'oluhù e magulu, nakuyambika omukaba gw'ecitâni, n'ecishûli cadirhimana.

¹¹ Wêshi wajagalira enjuma, nakuhira engolo emaboko, n'olunigi omu igosi.

¹² Nahira ehigondo oku izulu lyâwe, ebisikiyo oku marhwiri gâwe, ecimanè cinjinja càkuja oku irhwe.

¹³ Wàyambaliza amasholo n'amarhale, wacîhundikira ecitâni, emyambalo yadirhimana enali ya bushengerêre. Enshâno y'omûla, obûci n'amavurha byo byâli biryo byâwe.

¹⁴ Wajà irenge omu mashanja erhi bwinjà burhuma, ebwa kubà bwâli bwinjà loshi, erhi liryà irenge lyâni nakubwikaga lirhuma, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁵ Cikône wacîbonera obwinjà bwâwe, okujà irenge kwarhuma wâgend'icihemula, wahâna ebya amasîma gâwe emwa ngasi wakanagera.

16 Wayansire oku myambalo
yâwe wagent'iyinjirizamwo ahantu
h'okurhererekêrera, wanajiriraho eby'enshonyi,
okurhankabà kurhankanajirwa.

17 Wanacirhola enjuma zâwe z'amasholo n'eza
amarhale ezi nakuhaga wagent'ijiramwo en-
sanamu z'abalume wanacihemula nazo.

18 Wayansire oku myambalo yâwe
y'obushengerêre waziyambikakwo, n'amavurha
gâni n'obukù bwâni wâbârhererekêra byo.

19 Omugati nakuhaga gw'omu nshâno
y'omulâ, amavurha n'obûci nakazâgikulisamwo
wabihêkera abola bazimu bawe mpu lyo
obasimîsa. K'obwîne ebyo wajizire, kwo adesire
Nyakasane Nyamubâho.

20 Wârholâ bagala bawe na bâli bawe abâ
wamburhiraga, wagent'ibayîrha mpu yo
nterekêro y'abola bazimu bawe mpu balye. Ka
okwola kuhemuka kwawe kwali kunyi obwo?

21 Wânizire bagala bâni, wabahâna mpu
babageze omu muliro, mpu lyo abo bazimu
bawe bajâ irenge.

22 Mw'ebyola bijiro byawe bigalugalu, na
mulî okwola kuhemuka kwawe, orhacikengêraga
amango g'eburhò bwawe, galya mango wali
bushugunu wêshi odwîrhe wakubakubira omu
mukò.

23 Lêro wanaciyêrekana oku onali mubî loshi-
loshi, -buhanya, buhanya bwawe! kwo adesire
Nyakasane Nyamubâho.

24 Wagent'iyûbaka omusinga, wahajira hantu
hawe ha kurhererekêrera, wabilumiza ngasi
hantu.

25 Aha ngasi mashango wajà wayûbaka ho oluhêro lw'okuzinza obwinjà bwâwe n'okuhâna omubiri gwâwe emwa ngasi wagera; wayûshûla ntyo okuhemuka kwâwe.

26 Wagend'ihemukira emwa Abanya-Mîsiri, balungu bâwe, ba mubiri gwa misî, waluzabihemu byâwe mpu lyo onshologosa.

27 Lolà oku nâkuyinamulira okuboko. Nânyihya ebiryo byâwe, nâkuhâna emwa abashombanyi bâwe b'abakazi, bwo banyere b'Abafilistini, abashologorhagwa n'olugendo lwâwe lubî.

28 Wagend'ihemukira emwa Abanyasîriya ebwa kubà orhayîgurhaga.

29 Wayûshûlira obubî bwâwe omu cihugo c'abarhimbûzi, emwa Abanyakaldeya, ciru n'eyôla munda orhaderhaga mpu wanayîgurha.

30 Oku omurhima gwâwe gwàli muzamba wâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, gwo gwakazâgirhuma wajira ebyôla bijiro bibi byoshi ebiringânîne omukazi muhemusi w'omusirhe.

31 Erhi wayûbakaga omusinga aha mashango ga ngasi njira, amango wajàga wayûbaka empêro ngasi hantu, orhali ciru nka mukazi muhemusi owajà walonza oluhembo.

32 Omukazi mugonyi ahâli h'îba, anayankirire abalume b'ihanga.

33 Abakazi bahemusi banakazihabwa oluhembo, ci kônene wêhe we wajàga wahà abîra-lumè bâwe oluhembo, wakazibahà ebya ngasi lubero mpu lyo bakazirhenga ngasi hantu bayandûkire emunda oli, omwôla kuhemuka kwâwe.

³⁴ Wàjizire oku abandi barhajira muli obwôla buhemusi bwâwe, ntà mulume walibirhiraga emunda oli, ci kônene wêhe we wakâgihonga orhanahongerwe ebwa kubà wali erhi wabihire loshi.

³⁵ Ewani! mukazi muhemusi, yumvagya akanwa ka Nyamubâho.

³⁶ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, ebwa kubà wayêrekîne enshonyi zâwe, wabwîkûla obushugunu bwâwe agôla mango wajâga wahemuka n'abôla bîra-lume bâwe, kuguma n'abôla bazimu bâwe bagalugalu, kuli gulya mukò gwa bagala bâwe wakazâgibahà.

³⁷ Agôla mabî goshi gamârhuma nkola nâshûbûza balya bîra-lume bâwe wakazâgicîsimîsa mwe nabo, abà wali orhonyize n'abà wali oshombire, nâkushûbûliza bo boshi bakuzonge lyo babona obwôla bushugunu bwâwe boshi.

³⁸ Nkola nâkuhà obuhane bw'abakazi bagonyi na bîsi ba bantu: nkola nakulekera omu bukunizi n'omu bongwa,

³⁹ Nâkuhira omu maboko gâbo, bakola bashanda emisinga yâwe, banahongole empêro zâwe, bâkunyaga emishangi oyambîrhe n'enjuma zâwe, bakusige mushugunu.

⁴⁰ Kandi bânakusunikakwo olubaga, lukubande amabuye, lukufunde engôrho.

⁴¹ Enyumpa zâwe bazidûlike muliro, banabulikuhânira embere z'omwandu gw'abakazi; nakugokôza okujà wahemuka, orhakacifa wajà wâkamasu oluhembo.

⁴² Ntyo, nanamala oburhè bwâni kuli we n'olûji

Iwâni kuli we lwânahwa, nânarhûlirira n'oburhè bwânayûrha,

⁴³ Ebwa kubà orhacikengêraga oku nsiku z'amango g'oburhò bwâwe, ebwa kubà orhahusagya kunjira burhè, lolà oku nâni nkolaga nâkubarhuza olwôla lugendo lwâwe lubî, aha irhwe lyâwe, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ka orhacîbonesagya nshonyi erhi ebyôla bijiro byâwe bigalugalu birhuma?

⁴⁴ Lolà oku abatwî b'emigani bakola batwa muguma kuli we mpu: Olugendo lw'omukazi lwo na lw'abâli.

⁴⁵ Nêci oli mwâli w'olya mukazi washombaga ibà n'abâna bâge, nêci we muguma n'abandi banyere ba nyoko abakazagigayaguza b'ibà wâbo n'abâna bâbo. Nyoko ahâga munya-Hiti na sho munya-Mori.

⁴⁶ Mwâli winyu mukulu ye Samâriya oyûbasire ebwa kumoshò kwâwe, kuguma n'abâli. Mwâli winyu w'omuziba ye Sodomò, oyûbasire ekulyo kwâwe kuguma n'abâli.

⁴⁷ Orhabulaga kushimba obwôrhere bwâbo, nîsi erhi okujira amabî bakazâgijira, ciru wanaciyêrekana mubî kulusha bo omu lugendo lwâwe lôshi.

⁴⁸ Ndahîre obuzîne bwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, mwâli winyu Sodomò kuguma n'abâli barhajiraga amabî wajizire we na bâli bâwe.

⁴⁹ Alaga obubî bwa Sodomò, mwâli winyu: Bucîbone, budambye, okucîkunga n'okurhashîbirira, zo zâli ngeso mbî za Sodomò n'abâli bâge; barhakazâg'irhabâla omukenyi

n'olagîrêre,

⁵⁰ Babà ba kucîbona, bajira okubî embere zâni, na ntyo nabaherêrekeza nk'oku wanabwîne.

⁵¹ Oku biyêrekîre Samâriya àrhahikaga ciru omu cihimbi ca kabirhi c'amabî gâwe.

Wàjizire amabî wabalushîsa. Erhi ojà wajira agôla mabî goshi, wayêrekana oku ciru bâli baku-lushire bwinjà.

⁵² Ci kônene, wêne, obarhulage agôla mabî gâwe garhuma bâli binyu balolwa nka binjà: biri birya byâha byàrhumaga ôbà mubî kubalusha, bakàzibonekana nka bo binjà kukulusha. W'oyo, enshonyi zikugwârhave, onabarhule agôla mabî gâwe erhi onadwîrhe wayêrekana oku bâli binyu bali binjà kukulusha.

⁵³ Nâshubibayîmanza. Nâshubiyîmanza Sodomo n'abâli, nâshubiyîmanza Samâriya n'abâli, kandi na nâwe nâshubikuyîmanza ekarhî kâbo,

⁵⁴ Iyo ojà wâbarhula obubî bwâwe, onakazibona enshonyi z'ebi wajizire nabo bânarhûlirira.

⁵⁵ Mwâli winyu Sodomo, kuguma n'abâli, bâshubiyôrha nk'okubànali omu mango ga mîra. Samâriya n'abâli, bâshubiyôrha nk'oku bânali omu mango ga mîra, W'oyu na bâli bâwe, mwashu-biyôrha nk'oku mwanali burhanzi.

⁵⁶ Sodomo, mwâli winyu, k'orhàli okola wakaz-imushekera olusiku lw'okucîbona kwâwe,

⁵⁷ embere bubonekane obushugunu bwâwe? Lêro ene we okola bijâci by'abanyere b'e Edomu na ngasi bandi babali eburhambi, bo banyere b'Abafilistini, badwîrhe bakugayagûza boshi boshi.

⁵⁸ Okugaywa kwâwe, n'amabî gâwe wêne wacîbarhuzagya gwo, kwo adesire Nyamubâho.

⁵⁹ Bulya ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Nakujirira nk'oku wanajiraga, we wakazâgigayaguza ebi wahigaga kuhika wanavuna endagâno.

⁶⁰ Ci kônene nâkazikengêra endagâno najiraga haguma na nâwe, amango waciri murhò, nana-jira oku bunguke bwâwe, endagâno y'ensiku n'amango.

⁶¹ Olunda lwâwe, wâkazikengêra olugendo lwâwe, enshonyi zikubumbe mango wâbona oku nâyanka bâli binyu, abakulu n'abarho, kandi nkuhè bo nti bakola bâli bawe n'obwo ntà ndagâno yali ensêzize okukujirira ntyôla.

⁶² Bulya niene nie nâshubiyimanza endagâno† yâni na nâwe, na ntyo wanamanya oku mbà Nyamubâho,

⁶³ Iyo okaziyôrha wayîbuka, enshonyi zikugwârhe, n'omukucihaba oku wajira, kubè kuhulika ohulika amango nâbà namakubabalira ngasi mabî wanajizire, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

17

Olwiganyo lw'enyunda

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

† **16:62 16, 62** Nyakasane alagânana n'olubaga lw'Israheli ciru ankabà barhaciîyunjuza, akujizire lukogo lwâge lurhumire. Obuciîyunjuze bwa bene Israheli bwâyisha enyuma, hano babona olukogo n'obwinjà bwa Nyamubâho.

² Mwene omuntu, otwe omugani onahâne olwiganyo oku mulala gw'Israheli;

³ oderhe, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Enyunda nnene, ya byûbi birîbirî na ya mujunja mulîrî, eyâli eyunjwîre môya ga ngasi ibara, yanacija e Libano, yanacigwa aha irhwe ly'omurhi gw'omuyerezi.

⁴ Yanacitwakwo ishami lyâli lijire enyanya kulusha agandi goshi, yalijâna omu cihugo c'abarhimbûzi, yagend'ilirhûla omu lugo lw'abadwîrhe basâka.

⁵ Kandi yahêka emburho nguma y'omu cihugo, yayihêka omu ishwa lihing'e oku cikunguzo c'olwîshi lunene.

⁶ Lirya ishami lyanacikula lyanacishuba muzâbîbu, gwanacijakwo emirhò n'amashami.

⁷ Hanaciyisha eyindi nyunda nnênênè, ya byûbi birîrî, ya mashala manji manji. Alà oku gulya muzâbîbu gwanaciyêrekeza emizî yago emunda erya nyunda eri kuguma gwayêrekezayo n'amashami ekazigadomêrera, kurhenga muli agôla mashwa gâli guhinzirwemwo.

⁸ Omu ishwa ly'okuyêra, oku burhambi bw'amîshi manene kwo gwâli guhinzirwe, lyo gujakwo amashami gunaleheke, gubè muzâbîbu mwinjinjà. 17, 3: Eyo nyunda nnene ye Nabukondonozori.

⁹ Oderhe, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ka gwahasha? Ka enyunda erhavune emizî yago, enarhenze amalehe gâgo birinde hiyûma ehyâsi hihyâhya byajà kuli gwo, buzira kuderha mpu habè emisî minene n'engabo nyinji y'okugukula oku mizî yago?

¹⁰ Alaga oku ecigundu camashubirhwêrwa, ka camera ciyâne hwinja? Hano ehûsa empûsi y'ebuzûka-zûba, ka guruhayume? Mulya budaka gwamêreraga, gwayumiramwo.

¹¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹² Obwîre ogwôla murhwe gw'abagoma, erhi: Ka murhamanyirikwo kuderha kuci okwôla? Oderhe, erhi: Loli oku omwâmi w'e Babiloni ajire e Yeruzalemu; arhenza yo mwâmi n'abaluzi anacibahêka emwâge e Babiloni.

¹³ Anaciyanka omwâna wasigalaga wa mwâmi, anacijira endagâno haguma naye, amusêza mpu acîgashe erhi ayûsirhenza abakulu b'ecihugo,

¹⁴ Iyo obwâmi buyôrha busungunu bulya burhacîhambira kukula Iyo ahasha okulanga endagâno yâge arhayivune.

¹⁵ Ci kônene oyôla muluzi amugomera, arhuma obugo e Mîsiri mpu bagend'imuhunira enfarasi n'engabo nyinji z'okulwa. Ka ahasha? Ka ahima oyôla wajiraga kwa bene okwôla? Ka avune endagâno yâge abulihasha!

¹⁶ Ndahîre obuzîne bwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, ndahîre oku: ali mulya cihugo c'olya mwâmi wamuhiraga oku ntebe, olya ajiriraga endahiro agalinayivuna, emwa oyôla mwâmi, omu karhî ka Babiloni anafîra.

¹⁷ Faraoni mwâmi w'e Mîsiri arhamucize n'engabo y'abalwî bâge mwandu omu kulwa, ciru bankayûbaka ebisîka banatwa emibunda, baheza abantu banji.

¹⁸ Ajandisire endahiro yâge, avuna n'endagâno yâge n'obwôla ali amâhâna eciragâne. Ajizire

okwôla kwoshi arhacikufume.

¹⁹ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho. Ndahîre oku izîno lyâni, erya ndahiro yâni alahiraga, erya ndagâno yâni âvunaga, namuhirabyo aha irhwe lyâge.

²⁰ Namulambulirakwo akasira kâni anagwâhirwe omwôla kasira kâni, nâja namukululira e Babiloni, ngend'imuhanira eyo kuli erya ndagâno âvunaga.

²¹ Entwâli z'engabo y'abalwî bâge zoshi bakumba omu ngôrho; abafumire bâshandabana empande zoshi. Na ntyo mwamanya oku niono Nyamubâho nakuderhaga.

²² Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Nâni nayanka irhwêrhwe ly'ogwôla murhi gw'omuyerezi munene oku nyanya ly'agandi mashami kwo nakûla eryo ishami, nalirhwera nienene oku ntondo ndîrî bwenêne.

²³ Oku ntondo ndîrî y'Israheli kwo nalirhwêra. Lyajakwo amashami linayâne amalehe, gunabè muyerêzi mwinjinjà. Ebinyunyi bya ngasi lubero byayishikaziyûbakakwo, ebibalala binji byayishikarhamûkira omu mashami gâge.

²⁴ N'emirhi yoshi y'omu mashwa yamanya oku nie Nyamubâho, nie nfunyâza omurhi gulihûsire n'okulihya ogufunyîre, oyumya omurhi mubishi, anashubijira mubishi ogwali gukola mûmu. Niono Nyamubâho, nadesire ntyo, na ntyo kwo nânajira.

18

Omushinganyanya ahemberwa obushinganyanya bwâge n'omubî ahanirwa obubî bwâge.

*Omwâna arhatumula h'îshe n'îshe arhatumula
hya mwâna*

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Cici cirhuma mukaziyôrha mwaderha ogûla mugani omu cihugo c'Israheli, mpu: «Balarha balire ebîrhumbwe by'emizâbîbu, amîno g'abânarhabana bâbo gabola?»

³ Ndahîre obuzîne bwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, murhacikazâgitwa bundi ogwôla mugani omu Israheli.

⁴ Lolagi: Obuzîne boshi buli bwâni, ôli obuzîne bw'îshe w'omwânarhabana, oli obuzîne bw'omwânarhabana boshi buli bwâni. Owajizire ecâha ye wâkanafa.

⁵ Ngasi yêshi oli mushinganyanya ashimba okuli n'obushinganyanya,

⁶ arhalîra oku ntondo, arhalola oku bazimu b'omulala gw'Israheli, arhahemula muk'omulungu wâge, arhayêgêra omukazi oli omu mugongo,

⁷ arhalibuza ndi, agalula ngasi ehi alîre cikinja, arhazimba, ashalûla omushalye, ayambika oli bushugunu,

⁸ arhahôza ehirugu hyâge omu kulonza obunguke*, arhahambira bunguke, afunya okuhoko kwâge oku mabî, atwa emmanja n'obushinganyanya embere z'abantu,

⁹ omu lugendo lwâge ashimbûlira amarhegeko gâni, analanga engeso zâni lyo ahasha okujira nka

* **18:8 18, 8** Irhegeko lyâli lihanzize Abayahudi okuhôza ebirugu erhi nsaranga omu kucilonzeza obunguke.

oku okuli kunadesire, omuntu wa bene oyôla ali mushinganyanya, kwo adesire Nyamubâho.

¹⁰ Ci kwône erhi ankaburha omwâna w'ecâbi n'ecishungu, ohirimira muli cibî ciguma muli ebîra bibî,

¹¹ n'obwôla îshe yêhe ntâko ajizire ciru n'ehitya, omwâna wakakaz'igend'ilira oku ntondo, omwâna wakahemula mukà bene,

¹² owakazilibuza abakenyi n'abarihindibusire, owakazizimba, orhagalula ecikinja ca bene, okazilola oku bazimu, okazijira amabî,

¹³ okazihôza n'okulinga obunguke, okazihambira obunguke, mwâna wa bene oyôla arhankalama owamàjira ebijiro bigalugalu bya bene ebyo, omwâna wa bene oyôla akwânîne okufâ n'omukò gwâge yênene wanagutumule.

¹⁴ Ci kônene erhi omubusi ankaburha omwâna, n'oyôla mwâna akazibona amabî îshe adwîrhe ajira ci arhamuyige;

¹⁵ arhâkazilîrè oku ntondo, arhâkalolè oku bazimu b'omulala gw'Israheli, arhakazizinze mukà omulungu wâge;

¹⁶ arhâkazilibuza ndi, arhâkazilya ecikinja, arhâkazizimbè, ânakazihana omugati gwâge oku mushalye, ânakaziyambika oli bushugunu omushangi;

¹⁷ ânakaziyâsa okuboko kwâge amabî, arhâhôza n'okushimba obunguke, arhâhambira bunguke, âshimbulira engeso zâni, ânagenda bwinjà omu marhegeko gâni, oyôla arhankafâ erhi mabî g'îshe garhuma, kukwânîne alame.

¹⁸ Ebwa kubâ îshe càli cishungu, akazâgizimba, arhalamaga bwinjà ekarhî k'olubaga lwâni, alà

oku âfà erhi mabî gâge garhuma.

¹⁹ Kandi munakaziderha mpu: «Cici cirhuma omwâna arhabarhula amabî g'îshe?» Ci kônene oyûla mwâna ashimbire okuli kwinjà n'okushingânîne, ashimbûlîre amarhegeko gâni goshi, anagalanga, kukwânîne alame.

²⁰ Owajizire kubî ye wânkanafà; omwâna arhâkazibarhulè amabî g'îshe, kuguma n'îshe w'omwâna arhânkabarhula omuzigo gw'omwâna wâge, omushinganyanya ahemberwa obushinganyanya bwâge n'omubî ahanirwa obubî bwâge.

²¹ Ci erhi omubî ankacîyûnjuza ebyâha byâge byoshi âjizire, akanashimbûlira amarhegeko gâni goshi ânakazijira ebiri binjà n'ebishingânîne, oyôla kukwânîne alame, arhankafà[†].

²² Barhankacikengêra ebyâha byoshi âjizire, ânalama erhi kulya kushingânîne ajiraga kurhuma.

²³ Ka nâkasima omubî âfè, -kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, kalî nsîma aleke olugendo lwâge lubî[‡], alame?

²⁴ Ci erhi omushinganyanya ankakabulira obushinganyanya bwâge, akarhangira okukâjira amabî, akakazijira ebîgalugalu nka bîra omubî anajira, k'âlama obwôla? Barhankacikengêra

[†] **18:21 18, 21** Kurhali kwa bulagîrire mpu abâna balyûle amabî g'ababusi bâbo. Ngasi muntu anababaliirwa ebyâha byâge. Nyamuzinda analole omurhima gwa ngasi muntu; amango omunya byâha amâciyûnjuza ebyâha byâge, Nyamuzinda arhankacimuhanira ehyâha byâge bya mîra (Mat 3, 2). [‡] **18:23 18, 23** Nyamuzinda alonza okuciza abantu boshi, owaleka olugendo lubî ânacunguka.

obushinganyanya boshi àjizire, ci obugoma ajiremwo, n'ecâha ajizire byo byarhuma âfâ.

²⁵ Munakaziderha, mpu: Okwôla Nyakasane ajira kurhabà kushingânîne. Yumvagi, wâni b'omu mulala gw'Israheli: ka oku njira kwo kubà kurhashingânîni? K'arhali okwinyu mujira kwo kubà kurhashingânîni?

²⁶ Amango omushinganyanya amakabulira obushinganyanya bwâge, akakazijira amabî, erhi akanafâ mwo okwôla kubî, bulya bubî àjizire bw'anafîremwo.

²⁷ Omubî erhi ankaleka ecâha akazâgijira, akarhangira okukazijira okwinja n'okushingânîne, oyo akwânîne okulama.

²⁸ Anacîshozire okuleka enjira y'amabî akazâgijira, kukwânîne alame, arhankafâ.

²⁹ Ci kurharhuma omulala gw'Israheli guruhaderha, erhi: «Okwôla Nyakasane ajira kurhabà kushingânîne». Ka okwôla njira kwo kurhabà kushingânîne, wâni mulala gw'Israheli? K'arhali okwinyu mujira kwo kubà kurhashingânîni?

³⁰ Co cirhumire namutwîra olubanja, ngasi muguma nk'oku anajizire, wâni mulala gw'Israheli, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Mugomôke, muleke ebyâha binyu, harhacibâga kuli mwe ecarhuma mwâjira amabî.

³¹ Mulekage ebyâha binyu byoshi mwakazâgingayisamwo munarhôle omurhima muhyâhya n'omûka muhyâhya. Cici cirhumire wâcilongeza olufû, wâni mulala gw'Israheli?

³² Ntâ kwirirwa olufû lw'omuntu, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Mugomôke, mwâlama.

19

Omulenge oku baluzi b'Israheli

¹ W'oyo ojimanyîsa ogûla mulenge oku baluzi b'Israheli.

² Obabwîre, erhi: Kurhi nyoko ayôrhaga? Nka ntale-kazi omuzindi ntâle; aka entale-nkazi egwishire ekarhî k'entale ntôrhò, edwîrhe yay-onkêsa abâna bâyo*.

³ Yanacitûsa muguma omu bâna bâyo, anacibà mucûka gwa ntale-ndume, ayiga okukazishan-shanyula omunyama gwâge, akazilya abantu.

⁴ Amashanja gayumvîrhe ogwâge, yanacigwârhirwa omu mwîna gwâbo, bayihêka enalimwo emigera omu cihugo c'e Mîsiri.

⁵ Wa ntale-nkazi abona oku busha arhamîre, ohulangâlire bwanyiha: Yashubirhòla wundi mwâna muguma omu bâna bâyo, yanacimulera bwinjà, alinda abà mucûkà gwa ntale-ndume.

⁶ Arhondêra ahivira omu karhî k'ezindi ntale, anacishuba mucûkà gwa ntale-ndume, ayiga okukazishan-shanyula omunyama gwâge, akazilya abantu.

⁷ Akacîrhunika oku nyumpa zâbo, asherêza engo zâbo, ecihugo n'abantu bâco bakazigeramwo omusisi erhi bayumvagya omulumbo gwâge.

⁸ Amashanja gamurhabâlira, byo ebihugo by'eburhambi; banacimurhegeka n'akasira, anacigwârhirwa omu mwîna gwâbo.

⁹ N'emigera yâbo bamuhira omu irhonga, bamuhejera mwâmi w'e Babiloni banaciyihêka

* **19:2 19, 2** Entale-nkazi lwo lubaga lw'Israheli, abâna bâge bwo balya barhegesi b'Israheli.

omu nyumpa eyûbasirwe kulî, lyo balekikayumva izû lyâge, omu ntondo z'Israheli.

¹⁰ Nyoko kw'ali nka muzâbîbu, murhwêre oku burhambi bw'olwîshi, gwakaziyâna gwanajira ebyâsi binji, bunji bw'amîshi burhuma.

¹¹ Gwanacimerakwo amashami mazibuzibu, ganacibà rhurhi rhw'obwâmi; ganacikula, ganacilîha, gahika omu karhî k'ebitù, bakazisômerwa n'obulî bwâgo, n'obunji bw'amashami gâge.

¹² Ci kônene bagukûzirage, bagukwêba oku idaho, empûsi y'ebuzûka-zûba yayumya amalehe gâgo, gwanacicîvunikira, ishami lyâgo lizibuzibu lyanaciyuma, omuliro gwalisingônola.

¹³ Lolà gwo gukol'irhwêrwa omu irungu, omu cihugo ciyûmûsire na c'idûrhu.

¹⁴ Omuliro gwanacipamuka omu ishami lwâge, gwanacifonfomera amashami n'irehe lyâge. Gurhakacibona liryâ ishami lyâgo lizibuzibu, akàli kola karhi k'ebwâmi. Guli mulenge ogwôla; gunakolêsibwe nka mulenge.

20

Emyanzi y'amabî g'Israheli

¹ Omu mwâka gwa kali nda, omu mwêzi gwa karhanu, omu nsiku ikumi z'omwêzi, baguma omu bashamuka b'Israheli bayisha balidôsa Nyamubâho banacitamala embere zâni.

² Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

³ Mwene omuntu, oderhêze abôla bashamuka b'Israheli; obabwîre: Ntyâla kwo adesire

Nyakasane Nyamubâho. Ka kuyishindôsa kurhumire mwayisha? Ndahîre obuzîne bwâni, ntâzige mwadôsa, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

⁴ Ka wâbatwîra olubanja? Ka wâtwa olubanja wâni mwene omuntu? Obamanyîse amabî magalugalu ga b'îshe wâbo.

⁵ Obabwîre, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Olusiku nacîshogaga Israheli, nîsi erhi olusiku nalambuliraga okuboko ebwa obûko bw'enyumpa ya Yakôbo, nacîmanyisize kuli bwo omu cihugo c'e Mîsiri, nayinamulira okuboko kwâni kuli bwo naderha, nti: Nie Nyamubâho Nyamuzinda winyu.

⁶ Olwôla lusiku nalengezize okuboko kwâni kuli bwo nanalahira nti akabà ntabarhenzizi omu cihugo c'e Mîsiri n'okubashubiza omu cihugo nabishogeraga, cihugo cihululamwo amarhà n'obûci, cihugo cinjâ kulusha ebindi bihugo byoshi.

⁷ Nanacibabwîra, nti: Mukabulirage ngasi muguma birya ibala mumêkeza amasù, murhahîraga mukacîhemula n'abazimu b'e Mîsiri, nie Nyamubâho, Nyamuzinda winyu.

⁸ Ci bàcîhindula kuli nie, barhalonzagya okunyumva. Ntâye ciru n'omuguma wakabulîre ebyôla by'ibala bàkazâgimêkeza amasù; barhalekaga abazimu b'e Mîsiri. Nâbà n'olukengêro lw'okuderha nti nâbadubulirakwo obukunizi bwâni, nti mbayûkize kwo oburhè bwâni, omwôla cihugo c'e Mîsiri.

⁹ Ci nashubikengêra izîno lyâni, najira kulya kwankarhuma lirhankahemuka omu masù

g'agôla mashanja bâli bayûbasire ekarhî kâbo, bulya nali mbabwizire oku nahêka olubaga lwâni erhi banadwîrhe babona, ndurhenze omu cihugo c'e Mîsiri.

¹⁰ Okubundi nanacibarhenza omu cihugo c'e Mîsiri, nabahêka omw'irungu.

¹¹ Nanacibahà amarhegeko gâni, nanacibamanyîsa engeso zâni ezi bâli bagwâsirwe okushimba lyo balama nazo.

¹² Ciru nanacibaha ensiku zâni za Sabato nti zibè cimanyîso ekarhî kâni nabo, lyo bakazimanyirira oku niene nie Nyamubâho ndwîrhe nabacêsa.

¹³ Ci omulala gw'Israheli gwacîhindula kuli nie omwôla irungu; barhashimbaga amarhegeko gâni, bâjandika engeso zâni ezi balibagwâsirwe okushimba lyo balama nazo, barhajiraga okurhali kuhemukira ezo nsiku zâni za Sabato. Okubundi nanacibà n'olukengêro lw'okuderha oku nkola nabadubulirakwo abukunizi bwâni omwôla irungu, nti mbamalîre.

¹⁴ Ci nashubikengêra izîno lyâni, najira kulya kwankarhuma lirhahemuka omu masû g'agôla mashanja agabonaga oku nabahêkaga.

¹⁵ Kulusha okwôla nanacyînamulira okuboko kwâni kuli bwo omwôla irungu, omu kulahira nti ntabahêke muli cirya cihugo nabahâga, cihugo cihulula mwo amarhà n'obûci, cihugo cinjà omu bindi bihugo byoshi.

¹⁶ Bulya bamâjandika engeso zâni, barhashimbaga amarhegeko gâni, banahemukira ensiku zâni za Sabato, ebwa kubà omurhima gwâbo gucishwêkire bwenêne oku bazimu.

¹⁷ Ci kônene nababêra obwonjo, naleka okubamalîra, ntacibahungumuliraga omu irungu.

¹⁸ Nanacibwîra abâna bâbo omwôla irungu, nti: Murhahîra mukashimba enjira za basho, murhashimbaga engeso zâbo, murhacîhemulaga n'abazimu bâbo.

¹⁹ Nie Nyamubâho Nyamuzinda winyu. Mushimbe amarhegeko gâni, mulange engeso zâni munazishimbûlire.

²⁰ Mukenge ensiku zâni za Sabato zibè cimanyîso ekarhî kâni na ninyu, bakazimanya oku nie na ndi Nyamubâho, Nyamuzinda winyu.

²¹ Ci abôla bâna bacîhindula kuli nie, barhashimbaga amarhegeko gâni, barhalangaga barhanashimbaga engeso zâni, ezi bâli bagwâsirwe okushimba lyo balama nazo; bahemukira ensiku zâni za Sabato. Okubundi nanacibâ n'olukengêro lw'okuderha oku nkola nabadubulirakwo obukunizi bwâni, nti mbayûkizekwo oburhè bwâni omwôla irungu.

²² Ci nagalula okuboko kwâni. nashubikengêra izîno lyâni, najira kulya kwankarhuma lirhahe-muka embere z'amashanja, galya gabonaga oku nabahêka.

²³ Ci kône kandi nabalambulirakwo okuboko, omwôl'irungu, omu kuhiga nti nkola nâbashandabanya omwôla irungu bajè emwa amashanja, bashandabane omu bihugo b'ihanga.

²⁴ Bulya barhashimbaga engeso zâni, bajan-disire amarhegeko gâni banahemukira ensiku zâni za Sabato, n'amasù gâbo gacishwêkera oku bazimu ba b'îshe wâbo.

²⁵ Ciru nali nkola nabahà amarhegeko garhàli minjà n'engeso barhankahashire okushimba

n'okulama nazo,

²⁶ nabazinza n'enterekêro zâbo, omu kubahûna nterekêro abâna bâbo b'enfula, kwâli kubahana, lyo bamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

²⁷ Co cirhumire ogend'iderhêza omulala gwa bene Israheli, wâni mwene omuntu. Obabwîre erhi ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ahôla kandi basho bàngayîsa erhi banjirira okw'obulyâya.

²⁸ Kurhanarhumaga obwôla ntabahisa muli cirya cihugo nalagânaga n'endahiro oku nâbahà co. Babwîne mwo orhurhondo rhwa ngasi lubero rhulengerîre, emirhi ya ngasi lubero eyunjwîre byâsi, banagend'irhererekêrerayo, banahânirayo entûlo zâbo z'okunshologosa, banadêkereza ho obukù bwâbo bw'okurhûliriza banabulagiraho enterekêro yâbo y'embulaga.

²⁹ Nanacibabwîra, nti: Eyo bwa luhêro musôkera kurhi yankaderhwa? Banaciyiyîrika izîno lya Bama kuhika oku lusiku lw'ene.

³⁰ Ee! Ogendigibwîra omulala gwa bene Israheli, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ka kwo binali mudwîrhe mwacîhemula omu kubà n'olugendo luli nka lugendo lwa basho, omu kucihemula n'abazimu bâbo,

³¹ omu kuhâna entûlo zinyu n'omu kukazigeza abâna binyu omu muliro? Ka kunali kw'okuli okûla mwakaziyôrha mwacîhemula n'abazimu binyu boshi kuhika oku lusiku lw'ene? Ka niono, nanabuligiyêmêra muyishindôsa, wâni mulala gwa Israheli? Ndahîre oku izîno lyâni, kw'adesire Nyakasane Nyamubâho, ntâzige mwayishindôsa.

³² Oku biyêrekîre ecilôrho cikaziyôrha ciri

omu bukengêre bwinyu, cirhabè nk'okwôla mu-nalôrha, mpu: Rhwabà nk'agandi mashanja, nka ngasi bundi bûko bw'omu bihugo by'ihanga, rhukazikolera emirhi n'amabuye.

³³ Ndahîre oku buzîne bwâni. kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, ndahîre oku niene nie nanayîma kuli mwe, n'enfune ndârhi, n'okuboko kubangalîre, namuyemêza n'obukunizi bwâni.

³⁴ Nâmurhenza omwôla karhî k'amashanja, nâmushûbûza kurhenga omu bihugo by'ihanga emunda mwâli mushandabîne, nâmurhenza yo n'enfune ndârhi, n'okuboko kubangalîre, nayîsha mmudwîrhe n'obukunizi bwâni.

³⁵ Nâmuheka omu irungu ly'amashanja, mmutwîremwo olubanja, busù oku busù.

³⁶ Nk'oku natwîraga basho olubanja omw'irungu ly'ecihugo c'e Mísiri, ntyôla kwo nâmutwîra olubanja, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

³⁷ Nâmugendesa n'obuhiri, nyishe mmudwîrhemwo bantu basungunu.

³⁸ Nâmuyûngulamwo abagoma, balya bacihindulaga kuli nie, nânabarhenza omu cihugo bayûbasire buno, ci kônene barhâhike omu cihugo c'Israheli, na ntyo mwanamanya oku nie Nyamubâho.

³⁹ Ewani w'oyu, mulala gw'Israheli! Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ngasi muguma ajag'ikolera abazimu bâge, ci enyuma mbabwizire okuli oku mwâcinyumva. Murhâciyishikazihemule izîno litagatîfu lyâni n'entûlo zinyu n'abazimu binyu.

⁴⁰ Bulya oku ntondo yâni ntagatîfu, oku

ntondo ndîrî y'Israheli, -kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, - yo gwayishikazinkolera omulala gw'Israheli goshi oku gunali omu cihugo. ômunda yo nayankira bwinjinjà nanshub'ilongeza yo entûlo zinyu, erya ntûlo yinyu elushire ezindi ntûlo zinyu ntagatîfu.

⁴¹ Nâmuyankirira nka bukù bwa kurhûliriza hano mbà namâmurheza ekarhî k'amashanja, nâmushubiza kurhenga omu bihugo mwâlî mushandabîne, nâkuzibwa na mwe embere z'amashanja.

⁴² Na ntyo mwânamanya oku nie Nyamubâho, hano mbà namâmuhisa oku idaho ly'Israheli, omu cihugo nalaganyangya n'endahiro oku nâciha basho.

⁴³ Eyôla munda yo mwanashubikakengêra olugendo lwinyu na kuli birya bijiro binyu bigalugalu mwacîhemulagamwo, n'aho mwânayumva mucishologorhe mwênene, erhi agôla mabî ginyu mwakazagijira garhuma.

⁴⁴ Mwânayishimanya oku nnandi Nyamubâho hano mubona kurhi namujiriraga bwinjà erhi izîno lyâni lirhuma, ci arhâcibe oku lugendo lwinyu lubî n'oku bwôrhere bwinyu bubozire, wâni mulala gw'Israheli, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho*.

⁴⁵ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo

* **20:44 20, 44** Ebinwa bibà byo biguma, ci ebigabi n'emilongo birhayumanana muli WLC (mandiko ga maboko gali e Bungereza) na BHS (mandiko ga maboko gali e Allemanye, Budaci); aha WLC agwêrhe milongo 49, ci BHS agwêrhe 44; eyi irhanu ebulisire aha ayihebire omu cigabi ca 20; WLC naye abuzire milongo 5 omu cigabi ca 21, bulya mîra ayôrhaga ayihebire omu cigabi ca 20

muli ebi binwa:

⁴⁶ Mwene omuntu, oyêrekere olunda lw'ekulyo, oderhe ebinwa bikali ebwa lunda lw'emukondwè, oderhe ebinwa by'obulêbi oku muzirhu gw'ecihugo ca Negêbu.

⁴⁷ Obwîre omuzirhu gwa Negêbu, erhi: Yumva akanwa ka Nyamubâho. Lolà oku nkola najikuzûkiza omuliro gwafonfomera ngasi murhi mubishi na ngasi murhi mûmu. Eri ngulumira erhâzima: na ngasi busù bwâbabuka nago kurhenga e Negêbu kujà olunda lw'emwênè.

⁴⁸ Ngasi muntu âbona oku niene Nyamubâho, nie nanaguyâsagya, gurrhânazime.

⁴⁹ Nanaciderha, nti: Mâshi! Nyakasane Nyamubâho, badwîrhe baderha, mpu: Lolà ye kandi! Yoyo odwîrhe ashubirira okuderha ebinwa.

21

^{1a} Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebi binwa: BHS agwerhe milongo 44 yône; kurhenga 45 kuhika 49 o, u WLC yo milongo mirhanzi ya cigabi 21 ou BHS.

Engôrho ya Nyamubâho

^{1b} Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebi binwa:

² Mwene omuntu, oyêrekere olunda lw'ekulyo, oderhe ebinwa bikali ebwa lunda lw'emukondwè, oderhe ebinwa by'obulêbi oku muzirhu gw'ecihugo ca Negêbu.

³ Obwîre omuzirhu gwa Negêbu, erhi: Yumva akanwa ka Nyamubâho. Lolà oku nkola najikuzûkiza omuliro gwafonfomera ngasi murhi

mubishi na ngasi murhi mûmu. Eri ngulumira erhâzima: na ngasi busù bwâbabuka nago kurhenga e Negêbu kujà olunda lw'emwênè.

⁴ Ngasi muntu âbona oku niene Nyamubâho, nie nanaguyâsagya, gurrhânazime.

⁵ Nanaciderha, nti: Mâshi! Nyakasane Nyamubâho, badwîrhe baderha, mpu: Lolà ye kandi! Yoyo odwîrhe ashubirira okuderha ebinwa.

⁶ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

⁷ «Mwene omuntu, oyêrekere olunda lw'e Yeruzalemu, oderhe akanwa oku ka-Nyamuzinda, onaderhe ebinwa by'obulêbi oku cihugo c'Israheli».

⁸ Obwîre ecihugo c'Israheli, erhi: «Ntyâla kwo adesire Nyamubâho. Lolà oku namâcîhindula kuli we; nkola nayômola engôrho omu lûba nâmalîra muli we ngasi mushinganyanya na ngasi munya-byâha.

⁹ «Oku kumalîra omushinganyanya n'omunya-byâha kwo kwarhuma engôrho yâni yarhenga omu lûba, yanigûza ngasi muntu kurhenga e Negêbu kujà olunda lw'emwênè».

¹⁰ «Ntyo ngasi muntu amanya oku nie Nyamubâho nie nayômolaga engôrho omu libà erhacishubîrimwo».

¹¹ «Nâwe mwene omuntu abande akahababo, orhe omurhûma. Ago mango wâbà oyunjwîre burhè, obande orhubababo erhi onali embere zâbo».

¹² «N'erhi bankakudôsa mpu orhwôla rhabababo rhuli rhwa kurhi: wânaderha, erhi: Ecirhumire guli omwanzi mubî guyîshire,

emirhima yoshi ekola yârHà n'amaboko galembaguke, emyûka yâbà mizamba n'amadwî gâkomanya. Loli oku ogwôla mwanzi guyîruka, kwo byâbà ntyo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho"».

¹³ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹⁴ Wâni mwene omuntu, oderhe ebinwa by'obulêbi. Oyîsh'iderha, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamuzinda, erhi: Engôrho, engôrho yamârhyazibwa yamânacêsibwa.

¹⁵ Yamârhyazibwa mpu lyo emalîra engabo, yamâcêsibwa mpu lyo ejà yabanda ensasi...

¹⁶ Yahanyirwe mpu bayishuke lyo bayifumbarha omu nfune, engôrho ya rhyâzîbwe yanashukwa lyo ejà omu kuboko kw'omwîsi.

¹⁷ Banda olujamu, lumba, wâni mwene omuntu, ebwa kubà olubaga lwâni eyêrekîre; eyêrekîre abaluzi b'Israheli n'olubaga lwâni. Babwîre oku engôrho erhacibaleke boshi n'olubaga lwâni. Co cirhumire ocîkomombe ecifuba.

¹⁸ Bulya gali marhangulo. Kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁹ Nâwe, wâni mwene omuntu, olêbe, on-akome akagasha. Engôrho eyîrhe kasharhu kulushire, ehungumule embaga, eyo ngôrho kaheza, ekâheza ciru n'abâli e burhambi! Y'elambika engabo.

²⁰ Lyo emirhima erhà, lyo n'abahungumuka babà mwandu, narhezire ngasi muhango engôrho, yayisha yâlaza, enashusirwe mpu lyo emalîra embaga.

²¹ Yêrekana oku oyôjehire e kulyo n'ekumosho ngasi hali ntambala.

²² Nâni nânakazikoma akagasha, nârhûliriza oburhè bwâni. Nie, Nyamubâho, nkudesire.

Mwâmi w'e Babiloni omu mashango g'enjira

²³ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

²⁴ Nawe mwene omuntu otwe njira ibirhi, lyo egera engôrho y'omwâmi w'e Babiloni. Ojire zirhenga oku zinali ibirhi muli cihugo ciguma. Otwe omukâla gwârhenga ahôla, guyêrekane enjira y'olugo,

²⁵ gumanyîse engôrho, enjira y'e Rabati emwa Abanya-Amoni n'ey'e Yûda na ey'olugo luzibuzibu, y'e Yeruzalemu.

²⁶ Bulya omwâmi w'e Babiloni ayîmanzire aha mashango, aha murhondêro gwa njira adwîrhe adôsa enyungu. Amâshabaganya emyampi yâge, amâdôsa empivu zâge, amâsingiriza obudiku.

²⁷ Omu kuboko kulyo enyungu zamagwaârha Yeruzalemu: mpu yo agendihira ebimokolo byâge biri nka ngandabuzi, mpu ahâne irhegeko ly'okuyîrha embaga, mpu babande orhuhababo rhwa okutula entambala, mpu bahîre ebimokolo by'engandabuzi oku mihango, mpu bayûbak'emisinga, banahumbe emibunda.

²⁸ Omu masù gâbo byâli nka bya busha endahiro bâjiraga. Babalaganya oku bakengêza amabî bajizire, agârhuma bayishigwârha bujâ.

²⁹ Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ebwa kubà muli bahamîrizi b'amabî ginyu, omu kuyêrekana ebyâha binyu,

omu kuyêrekana obubî bwinyu omu ngasi bi-
jiro binyu byoshi, na bulya mwacîyêrekîne loshi,
mukola mwâgwârhwâ bujà.

³⁰ Kuli we wâni muluzi w'Israheli, nyankola-
maligo wacîhemwire, oyu ensiku nzinda z'amabî
ziri hôfi.

³¹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho,
erhi: bayanka ishungwè, bârhôla ecimanè,
haj'empidûlo, ehyâli idako hikola hyâjà enyanya,
ehyâli enyanya, hikola hyâjà idako.

³² Nâyijira bwêrûlè, bwêrûlè, bwêrûlè!
okurhasâgibonekana bundi kuhika ayîshe olya
wahâbirw okutwa olubanja, olya nayîshiyîmika.

Obuhane bwa Amoni

³³ Nâwe mwene omuntu, olêbe, oderhe, erhi:
Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Kuli
bene Amoni n'ebijâci byâbo, obabwîre, erhi:
Engôrho, engôrho yamâyomolwa mpu eyîrhe;
yamâcêsibwa mpu lyo emalîra, mpu eje yâlasha
ensasi,

³⁴ omu mango ogwêrhe ebilôrho bya busha,
amango odwîrhe wadôsa ebw'obushonga
by'obunywesi, kwabâ kumalîra balya bîsi
bagalugalu, balyâla olusiku lwâbo luzinda
luyîruka na obwîsi bwâbo buzinda bw'amabî
gâbo.

³⁵ Oyishubize omu lûba. Kali halya hantu wale-
meragwa, mulya cihugo waburhiragwa mwo
nâkutwîra olubanja.

³⁶ Nâkubulagirakwo obukunizi bwâni,
nâkubûhirakwo omuliro gw'oburhè bwâni,
nâkuhana omu maboko g'abantu b'ihanga,
abalenga b'okusherêza.

37 Wâlibwa n'omuliro, omukò gwâwe gwahululira omu karhî k'ecihugo, ciru n'ehitya barhâkazikukengera kwo, ebwa kubà niene nie Nyamubâho, nkudesire.

22

1 Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

2 Ka nâwe mwene omuntu wankatwa olubanja; ka wankatwîra olubanja ecîra cihugo cibulaga omukò? Ocibwîre amabî gâco magalugalu.

3 Oderhe erhi ntyâla kw'adesire Nyakasane Nyamubâho: Ewani lugo lukazibulagira omukò ekarhî kâwe mpu lyo amango gâwe gakuhikira, ewani lugo lwaciyûbakiraga abazimu mpu lyo ocihemula.

4 Kuli gulya mukò wabulagaga wêne wacijira mubî, kuli balya bazimu wajiraga wênene wacîhemula, amango gâwe wagabiduhya, okola wamâhisa emyâka yâwe. Co cirhumire namàkujira ibonêsa-nshonyi emwa amashanja, na masheka g'ebihugo byoshi.

5 Bibè bya hôfi, bibè bya kuli, byoshi byâkazikushekera, wâni lugo lw'izîno lyabîhaga, lugo luyunjwîre ishâbâbè.

6 Alà oku emwâwe, abaluzi b'Israheli bali babulaga omukò nk'oku ngasi muguma anahashire.

7 Emwâwe, omuntu anakazigayaguza îshe na nina, emwâwe banakazilibuza ababalama, emwâwe banakazilibuza abakana n'e nfûzi.

8 Orhajira bukenge buci oku hantu hatagatîfu, orhakenga ensiku zâni za Sabato.

⁹ Emwâwe ebà abashobekana mpu lyo babulaza omukò. Emwâwe banakazilîra oku ntondo, emwâwe banakaziyûmaguza.

¹⁰ Emwâwe omuntu anabwîkûle obushungunu bw'îshe, emwâwe banasherêze omukazi oli omu mugongo.

¹¹ Muguma anajîre amabî boshi na mukà mulungu wâge, owundi anahemule omwâlîkazi bacibonese nshonyi, owundi anarhabirekwo mwâlî wâbo, mwâlî w'îshe.

¹² Emwâwe banakaziyanka oluhembo, mpu lyo babulaga omukò, onakazilya ecikinja n'okukazihôza, onanyagûze mulungu wâwe n'emisî, nâni niene wanyibagîre, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹³ Na lolà oku nkola nkoma akagasha erhi ebyôla by'obushungu bwâwe okazijira birhuma na kuli ogûla mukò gwabulajikîre emwâwe.

¹⁴ Ka omurhima gwâwe gwasimika, k'amaboko gâwe gayôrha mazibu omu lusiku nacîhôla kuli we? Niono nie Nyamubâho nkudesire, nânakujira.

¹⁵ Nâkushandabanya emwa amashanja, najikuhira eyi n'eyi omu bihugo by'ihanga, nâheza obubî buli ekarhî kâwe.

¹⁶ Wâmbonêsa nshonyi embere z'amashanja, wânamanya oku nie Nyamubâho.

¹⁷ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹⁸ Wâni, mwene omuntu, omulala gw'Israheli kuli nie guli nka cûma cibîcibî: Boshi bali nka mulinga, bali ba marhale, ba cûma, ba mazî ga cûma gali e luganda, ciri cûma cibîcibî.

¹⁹ Co cirhumire amâderha ntyâla Nyakasane

Nyamubâho, erhi: Ebwa kubà mwêshi muli cûma cibîcibî, ceci nkola nâmushûbûliza mwêshi omu karhî ka Yeruzalemu.

²⁰ Nka kula banagusha haguma omu luganda, amarhale, omulinga, amazî g'ecûma n'okuhirakwo omuliro byoshi bijongere haguma, ntyôla kwo nâmushubûza omu burhè bwâni n'omu bukunizi bwâni nâmuhira omu ituliro.

²¹ Nâmushubûza na mwêshi namuhirakwo omuliro gw'oburhè bwâni, nnânjire mwêshi mujongere omu karhî k'olugo.

²² Nka kula amarhale gajongera e ruganda, ntyôla kwo ninyu mwajongera ekarhî kw'olugo, mwanamanya oku niene nie Nyamubâho nie nâmubulagirakwo oburhè bwâni.

²³ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

²⁴ Mwene omuntu ocibwîre, erhi: Oli cihugo cirhasagihabwa ôli enkuba, ôli ecihonzi omu lusiku lw'oburhè,

²⁵ oli cihugo eci abaluzi ba muli cwo bali nka ntale yajà yalumba nk'ekola yashanshanyula omunyama gwâyo. Bashanyagwîre abantu, barhôla obugale, enjuma, baluza n'abakana omu karhî kâco.

²⁶ Abadâhwa bâco bavunyire irhegeko lyâni, bahemwîre ahantu hâni hatagatîfu, emwâbo akantu karherekîrwe n'akarharherekêragwa byoshi byo na biguma, barhanayigîrizagya abantu oku bankamanya akantu kinjà n'akabî, bayegwîre amasû oku nsiku zâni za Sabato, nanabonêsibwa nshonyi ekarhî kâbo.

²⁷ Abarhambo b'ecôla cihugo, omu karhî k'olugo kwo bali nka rhubwa rhw'emuzirhu

rhuli rhwashanshanyagula omunyama gwâbo, ababulaza omuko, abayîrha abantu lyo bazimba ebirugu byâbo.

²⁸ Abalêbi bâge bafulisire ebyôla bibî omu bulêbi bwâbo bw'obunywesi n'omu bulaguzi bwâbo lw'obunywesi. Banaderhe mpu: «Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho», n'obwo Nyamubâho arhadesire akantu.

²⁹ Olubaga lw'omu cihugo lwaluzize okuyîrha n'okunyaga, lwalibuzize omukenyi n'omuhanya, lwalibuzize omuntu w'ecigolo n'obwôla ntà buhashe lugwêrhe.

³⁰ Nalonzize muli bo muntu muguma olya wankayûbaka olukûta, olya wâkanakaziyimanga oku nyanya embere zâni, lyo afungira olugo anampanze oku lushâba, ci ntacibona ciru n'omuguma.

³¹ Oku bundi lêro, nanacibabulagira kwo oburhè bwâni, nabayâkiza omu muliro gw'obukunizi bwâni. Nahira oku irhwe lyâbo olugendo lwâbo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

23

Olwa Yeruzalemu na Samâriya omu nyiganyo

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu, hali mango maguma bakazi babirhi, banyere ba nina muguma.

³ Bakagishungulira e Mîsiri, bajaga bahu-lahula kurhenga baciri barhò. Eyôla munda yo

bakazâgikagwârhira omu cifuba n'okuhuma oku nda yâbo y'obubikira.

⁴ Alaga amazîno gâbo: Ohola lwo lubere, Oholiba ye mulumuna wâge. Banacibà bâni bakaziburha abânarhabana n'abânanyere. Amazîno gâbo gadesire oku Samâriya ye Ohola, Yeruzalemu ye Oholiba.

⁵ Lêro Ohola anacihemuka n'obwôla ali akola abà wâni; arhonya bwenêne abasolomi bâge, abanya-Asûru, balungu bâge.

⁶ Bakazâgiyambala eby'akaduku, bâli barhambo na ha cikono, boshi banali misole na bakuhangalaza omurhima, bâli balenga b'okugenda oku nfarasi.

⁷ Anacihâna amasîma gâge omu murhwe gw'entwâli gw'abanya-Asûru n'emwa ngasi abanasimire boshi, ajà acîhemula n'abazimu bâbo.

⁸ Arhacilekaga amahemusi gâge arhangiriraga e Mîsiri erhi bagwîshira boshi naye, kurhenga anaciri murhò, omu kukazigiriginya enda yâge y'obubikira lyo bamuyîsa n'amasîma gâbo.

⁹ Lêro nanacimuhâna emwa abôla basôlomi bâge, emwa abanya-Asûru abôla anali asîmire.

¹⁰ Banacimubwîkûla ayôrha bushugunu, banacirhola abagala n'abâli bâge naye yênene banacimuyîrha n'engôrho. Anaciderhwa bwenêne omu bandi bakazi: bulya bamuhana okunash-ingânîne.

¹¹ Mulumuna wâge Oholiba ye wali muhamîrizi, ci naye iralà lyâge n'obuhemusi bwâge byâlushîsa, byasârhaza kulusha ebya mukulu wâge.

¹² Anacisîma abanya-Asûru, abâli barhambo, banya-cikono na balungu bâge, bâli bayambîrhe bwinjà bwinjà, bâli balenga b'okugenda n'enfarasi, boshi bâli misole ya kujejula n'okuhangalaza omurhima gw'owababwîne.

¹³ Nanacibona oku naye amabîha, nanacibona oku bombi bâli bagwêrhe lugendo luguma.

¹⁴ Ayûshûla obuhemusi bwâge: Erhi abona abantu bacapirwe oku lukûta, zâli nsanamu za banya-Kaldeya, ezali zicapirwe n'ibara ly'akaduku,

¹⁵ Abâli bayambîrhe emikaba omu cibunu n'ensirha zâli oku irhwe lyâbo, abâli bagwêrhe boshi enshusho y'abarhwâli, bakazâgibonekana oku bali banya-Babiloni b'e Kaldeya - cihugo baburhiragwamwo -

¹⁶ Erhi ayûsibabona, abayumviza amîru mabî na ntyo abarhumakwo entumwa kuhika e Kaldeya.

¹⁷ Abanya-Babiloni banaciyisha emunda ali mpu bashangire boshi naye encingo y'obuhya, bamuhemula n'amasîma gâbo. Erhi ayûsihemuka abaleka.

¹⁸ Ci konene ajaga acîyêrekana oku enali mbaraga, ayêrekana obushugunu bwâge, lêro nanacimuleka nk'oku nanalekaga mukulu wâge.

¹⁹ Ci abaraga kulusha olugero, omu kuyîbuka ebya eburhò bwâge, amango akazagihemukira e Mîsiri,

²⁰ amango àli acîshwêkîre omu bushungu bwâge; bushungu bwâli n'emisî eri nk'ey'endogomi n'obutwamba buli nka bwa nfarasi.

²¹ Washubîrigalukira olugendo lwâwe lubî, olwa

galya mango Abanya-Mîsiri, bakazâgikugwârhira omu cifuba n'okukugiriginya amabêre g'obusole.

²² Co cirhumire Oholiba, ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Lolà oku nkola nakushombanyisa emwa abasolomi bâwe balyâla walekaga, nâyîsha mbadwîrhe bakurhabâlire kurhenga empande zoshi.

²³ Abanya-Babiloni, abanya-Kaldeya boshi abà e Pekodi, ab'e Showa n'ab'e Kowa, Abanya-Asûru haguma nabo, boshi misole ya kujejula na kubangalaza omurhima, boshi barhambo na ba cikono na balenga bakulu omu kugenda n'e nfarasi.

²⁴ Bakurhabâlira kurhenga olunda lw'emwênè omu ngâlè nnene n'ensungunu, bayisha barhambwîre engabo mwandu. Bâkuyêrekeza empenzi zaâbo ennene n'ensungunu haguma n'ensirha yâbo nzibu-nzibu. Nabahire obuhashe bw'okukutwîra olubanja, bakutwîra olubanja oku obuhashe bwâbo bunali.

²⁵ Nayêrekeza olûji lwâni emunda oli, bâkulibuza omu bukunizi, bâkukûla izulu n'amarhwîri na ngasi ebi ocisigaline byahenanguka n'engôrho; bagwârha bagala bâwe na bâli bâwe n'ebicisigire kuli we byafonfomerwa n'omuliro.

²⁶ Bâkuhogola emyambalo banakunyage n'enjuma zâwe,

²⁷ nâkuyukiza lula lugendo lubî n'obubaraga bwâwe warhangiriraga e Mîsiri. Orhakacibikabagana na Mîsiri omuyîbagire.

²⁸ Bulya ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Lolà oku nkola nakukwêba omu maboko ga balya washombaga onabaleka.

²⁹ Bâkulibuza erhi mujina guruhuma,

bâkunyaga ebi wakazagikolera bakuleke oli bushugunu. Ntyo enshonyi z'okuhemuka kwâwe zanabonekana. Obûmaguza n'olugendo lwâwe lubî

³⁰ Iwo lukudwîrhîre agôla mazibu goshi bulya omu kucihemula n'amashanja, wacizinza n'abazimu bâbo.

³¹ Wayîzire olugendo lwa mukulu wâwe, omanyage oku nâhira akabehe kâge omu maboko gâwe.

³² Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Wanywa akabehe ka mukulu wâwe, kabehe kagali na kalîrî, Wâbà wa kushesa n'okurhangâza erhi bunji bw'ebirimwo birhuma.

³³ Wâyunjula ndalwè n'amaganya, Kali kabehe ka kulaka n'okulakûla, akôla kabehe ka mukulu wâwe Samâriya.

³⁴ Wâkanywa okanûnûse, kandi bakabere rhunjonjo, kanakubera enda. Ebwakubà nkudesire niono Nyakasane Nyamubâho.

³⁵ Co cirhumire amâderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho. Ebwakubà wanyibagîre, wanjadika enyuma zâwe, nâwe wêne ohekage enshonyi zâwe n'obuhemusi bwâwe.

³⁶ Nyamubâho anacimbwîra, erhi: Mwene omuntu, ka walonza okutwa olubanja lwa Ohola na Oholiba onabakalihire kuli agôla mabî gâbo magalugalu?

³⁷ Ebwakubà bacîbêrîre bagonyi, amaboko gâbo gakuyîrha, bajire omu bugonyi haguma n'ahazimu bâbo. Oku biyêrekîre abâna bâmburhiraga, bâbagezize omu muliro mpu lyo babasingônola.

³⁸ Kandi bàshubinjira ntyâla: Bahemwîre aka-Nyamuzinda kâni muli ezîra nsiku, n'ensiku zâni za Sabato barhazikengaga.

³⁹ Na, oku badwîrhe barherekêra abâna bâbo emwa abazimu bâbo, banabulikanya muli olwôla lusiku lônene bagendizinza aka-Nyamuzinda kâni. Obwînage ebi bàjizire omu nyumpa yâni mwonênè.

⁴⁰ Nakulusha ahôla, abôla bantu barhengaga omu bihugo b'ihanga, abâli bahamagîrwe n'entumwa, banaciyisha: wanagendicîshuka, wanacilabika obusù, wanaciyambaliza amagerha g'obulimbi erhi bo bàrhuma.

⁴¹ Wanacitamala oku ncingo nyinjinjà, eyi bâli bahizire amêza embere, na kuli agôla mêza wali obikîrekwo enshangi yâni n'amavurha gâni.

⁴² Eyôla munda bakaziyumva yo izù ly'abantu barhâcifufumukwa bici, ebwa kubà gwàli mwandu gwa bantu bàrhengaga omu irungu, bayambi-size abakazi orhwishûgu omu maboko n'ecimanè cinjà-cinjà oku irhwe lyâbo.

⁴³ Ntyo nakazicidesa oku biyêrekîre oyu omukazi wakoyire n'obugonyi bwâge: kuhika buno kandi ye ciri wacîhemula

⁴⁴ Banakazija emunda ali nk'emwa omukazi muhemusi. Ntyôla kwo bajîre emwa Ohola n'emwa Oholiba abôla bakazi b'ebibolêreza.

⁴⁵ Bantu bashinganyanya bo batwîra olubanja nk'oku bankalutwîra abakazi bagonyi, balya bajà bashesha omukò ebwa kubà babà bagonyi n'amaboko gâbo gabà ga bwîsi.

⁴⁶ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Balâlîke embugânano lyo babahana,

babagezemwo omusisi banabanyage.

⁴⁷ Kandi olubaga lw'e mbugânano lubabande amabuye lunabanigûze n'engôrho; bayîrhe bagala bâbo na bâli bâbo banadûlike omuliro oku nyumpa zâbo.

⁴⁸ Narhenza ishârha oku cihugo; kwâbà na kurhonda abandî bakazi baleke okuyîga lula lugendo lwinyu lubî.

⁴⁹ Bâmubarhuza obwôla bubî bwinyu, mwânabarhula ntyôla omuzigo gwa ebyâha binyu by'okuharâmya abazimu, mwânamanya ntyo oku nie Nyakasane Nyamubâho.

24

Okurhêrwa kwa Yeruzalemu

¹ Omu mwâka gwa kali mwenda omu mwêzi gwa kal'ikumi, omu nsiku ikumi z'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu, oyandike olusiku lw'ene, ebwa kubà omwâmi w'e Babiloni amârêra Yeruzalemu oku lusiku lw'ene.

³ Oderhage ecinwa c'obulêbi kuli ogwôla murhwe gw'abagoma. Oyishibabwîra: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ohire enyungu oku cîko, oyihirekwo onabulagiremwo amîshi.

⁴ Oyushulemwo ebihimbi by'enyama, birya binali bihimbi binjinjà, by'oluziha n'eby'entugorhugè. Oyiyunjuze n'amavuha minjinjà.

⁵ Ocîshoge omu busô, ecibuzi cinjà-cinjà, ocizunguluse enshâli otwânirekwo omuliro.

Oyende bwinjà bidogome, ciru n'orhuvuha rhuli muli eyo nyungu narho rhuhye.

⁶ Bulyâla ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Buhanya bw'olugo lushesha omukò, nyungu ya ngisha, eyi engisha zirhankacirhenga! Oyikulage ebirimwo, cihimbi oku cindi buzira kulondôla*.

⁷ Bulya omukò gwâyo guli ekarhî kâyo, yaguhizire oku ibuye liri bwâmwa erhaguhizire omu budaka lyo gubwîkirwa n'akatulo.

⁸ Lyo mbulaga oburhè bwâni, lyo ncihôla, nahizire omukò gwâge oku ibuye liri bwâmwa, buzira kugubwîkira.

⁹ Co cirhumire, ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Buhanya bw'olugo lushesha omukò! Nâni nkolaga naniga nnanigûze.

¹⁰ Olundikage enshâli, oyâse omuliro, oyende enyama yoshi ehondôke, ohebemwo enungo, orhuvuha rhusingônoke.

¹¹ Kandi odêkereze enyungu erhalimwo cici oku masese, ly'omulinga gwâyo gudukumbuka, ly'izinga lirimwo lijonga, lyo n'engisha zisingônoka.

¹² Ci ensinga y'engisha erhârhenge n'omuliro.

¹³ Nalonzagya okukushuka kwo eryo izinga ly'amabî gâwe, ci orhayêmîre washukwa eryo izinga. Kuziga orhâce kuhika oburhè bwâni bukuhwêrekwo.

* **24:6 24, 6** Kuli kuderha oku olugo luli lubî bwenêne, ciru n'obuhane burharhenze amabî gâbwo (ngisha ziri mbî bwenêne, kuhunyire bazikûle); kukwânîne olwo lugo luherêrekere, nabo abalimwo barharhangwe n'olukûta ciru n'oluguma, bâkwêbwa embuga.

14 Niono nie Nyamubâho namâderha, okôla ndesire kwâbà, nâkujira buzira kushubira nyuma, ntâbabalire, ntâbe na bwonjo. Oku olugendo lwâwe luli n'oku ebijiro byâwe biri kwo bânakutwîra olubanja, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Omulêbi Yehezekiyeli arhangulwa

15 Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

16 Mwene omuntu, alà oku nkola narhenza caligumizà obushagaluke[†] omu masù gâwe. Ci kônene orhacîdudumaga, orhahîra okarhoza emirenge.

17 Olakire emurhima, orhahîra okajà omu mishîbo y'abafîre, ofundikire ecitambara câwe omu irhwe, ohire enkwêrho zâwe emagulu, orhabwîkiraga obwânwa bwâwe, orhanalyâga omugati abalungu bakakulerhera[‡].

18 Naganîrira oluhaga sêzi, erhi kubà bijingo, mukânie anacifà. Nanacijira nk'oku nanarhegek-agwa.

19 Okubundi olubaga lwanacimbwîra, erhi: «Kawakarhubwîra bwinjà kwo kuderha kuerhi okûla odwîrhe wajira?»

20 Nanacibabwîra, nti: «Akanwa ka Nyamubâho kampsirekwo muli ebîra binwa, erhi:

[†] 24:16 24, 16 Obushagaluke bw'amasù gâwe, kwo kuderha: mukâwe. [‡] 24:17 24, 17 Ntyo gwo gâli marhegeko gw'okuja omu mishîbo e Buyahudi. Nyamuzinda abwîra omulêbi oku arhashimbaga agwo marhegeko, ci mpu ayêreke Abayahudi oku hano obuhane bubayishira, bâyishiyâbirwa okushimba agwo marhegeko, bulya obuhanya bwâyisha caligumizà.

21 “Ojibwira omulala gw’Israheli ebîra binwa: kwo Nyakasane Nyamubâho adesire ntyâla: Loli oku nkola nagendizinja aka-Nyamuzinda kâni, ho hantu mulimbira, gwo mwishingo gw’amasù ginyu, go masîma g’emirhima yinyu. Bagala binyu na bâli binyu mwasigaga bakola bajifa n’engôrho”.

22 “Mwayishijira nk’oku njizire: Murhayishibwîke amânwa ginyu, murhanayishilye omugati bankamulerhera”.

23 “Mwabêra n’ebitambara binyu omu irhwe n’enkwrho zinyu emagulu, murhajamîraga, murhanalakaga. Mwaherêrekera erhi mabî ginyu garhuma, na ngasi muguma abandire owâbo endûlù”.

24 “Yehezekiye abà cimanyîso kuli mwe. Mwayishijira nk’oku anajiraga. Na hano okwôla kubà lyo mwâmanya oku nie Nyamubâho”.

25 «Nâwe mwene omuntu, k’arhali okunali kwo byanabà ntyôla olusiku narhenza ebi basimiki-ragakwo, ebi balimbira, ebyabâga mwishingo gw’amasù gâbo, ebyabâga masîma g’omurhima gwâbo, bagala bâbo na bâli bâbo.

26 “Olwôla lusiku, owafulumusire âyisha emwâwe alimanyîsa omwanzi”.

27 “Olwôla lusiku akanwa kâwe kayîguka kadese oyôla wafulumusire, wânashambâla orhânacishubibe kaduma; kuli bo wâbà cimanyîso na ntyôla bânamanya oku nie Nyamubâho”.

II. Obulêbi bw’okuhana amashanja

25

Okubiyêrekire bene Amoni

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwêne omuntu oyêrekere emunda bene Amoni bali onaderhe ebinwa by'obulêbi kuli bo.

³ Obwîre bene Amoni, erhi: Yumvi akanwa ka Nyakasane Nyamubâho. Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Kulya kubà wadesire, erhi: Ha! ha! oku biyêrekîre aka-Nyamuzinda kâni amango kâhemulagwa n'oku cihugo c'Israheli amango câhagulagwa, oku mulala gwa Yûda amango gwahekagwa bujâ.

⁴ Okwo kwarhuma nâni namàkuhâna omu maboko ga bene olunda lw'ebuzûka-zûba. Bakola batwa ebirâlo byâbo emwâwe, banayûbakeyo. Bo bakola bâjikazilya emburho zâwe bananywe amarhà gâwe*.

⁵ Nâjira Raba ahinduke cirâlo ca ngamiya, n'ezindi ngo za bene Amoni zibè lwâbuko lwa bibuzi. Na ntyo mwânamanya oku nie nandi Nyamubâho.

⁶ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ebwakubà wacomire akagasha wanadîrha am-agulu, wasîma n'omurhima gwâwe gwayunjula kagayo erhi cihugo c'Israheli cirhuma.

⁷ Co cirhumire ololage oku namàkulambulirakwo okuboko, nkolaga nâkuleka amashanja gakuha-gule, nkuherêrekeze omu zindi mbaga nankuherêrekeze omu bindi bihugo. Nâkumalîra ly'omanya oku nie Nyamubâho.

* 25:4 25, 4 Kwo kuderha Baharâbu.

Kuli Mowabu

⁸ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Kulya kubà Mowabu na Seyiri bàdesire, erhi: «Lolà oku omulala gwa bene Yûda kwo gunali nka agandi mashanja goshi.

⁹ “Kwo kwarhuma nâni nkola najibwîkula ebirhugo bya Mowabu nanshande engo zâge zoshi ngasi aha anahikira, bulya ecihugo ciyin-jihire, Beti-ha-Yeshimoti, Baali-Meoni na Kiri-atayimi”.

¹⁰ “Bene ebuzûka-zûba, abashombanyi ba Amoni bo mpîre olôla lugo, lyo balekishubikaziyîbuka Amoni omu mashanja”.

¹¹ “Ntyôla kwo nâhanamwo Mowabu, banamany oku nie Nyamubâho”».

Kuli Edomu

¹² Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ebwa kubà Edomu àjizire olwihôlo, oku mulala gwa Yûda, àcîjira mubî okulushire erhi agendicîhola ntyôla.

¹³ Ko kurhumire Nyakasane Nyamubâho adesire, erhi: Nkola nâlambûla okuboko kuli Edomu naye, nâmaliramwo enyama† n'abantu. Nâjira ayôrhe mwerûlè, kurhenga e Temani kujà e Dedani, bâhungumuka n'engôrho.

¹⁴ Nâcîhola kuli Edomu n'okuboko kw'olubaga lwâni Israheli, bâlibuza Edomu nk'oku obukunizi n'oburhè bwâni binali, na ntyo bânamanya oku luli lwihôlo lwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Oku Bafilistini

† 25:13 25, 13 enyama n'abantu: ensimba n'abantu

¹⁵ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ebwa kubà Abafilistini bajizire amabî omu okucîhola, bânacîhola n'omurhima gw'akagayo, bânalonza okushanda erhi mujina gurhankahwa kurhuma;

¹⁶ ko kurhumire ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Alà oku nkola nâlambûla okuboko kwâni oku Bafilistini, nkola nâmalîra Abanya-Kereti, mpereêrekeze ngasi balya boshi bayûbakaga oku burhambi bw'enyanya.

¹⁷ Nâbajirakwo enyihôlo z'okujugumya zirya zirhankahamwa nnambahè obuhane bukali, bânayishimanya oku nie Nyamubâho hano babona kurhi nâcîhola kuli bo.

26

Oku biyêrekîre Tiri

¹ Omu mwâka gwa kal'ikumi na muguma, omu lusiku lurhanzi lw'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu, ebwa kubà Tiri anadesire kuli Yeruzalemu, erhi: He! he! alaga oku gwamâvunika omuhango gw'amashanja! Akola ayêrekîre emunda ndi, obugale bwâge bwa-hagwîrwe.

³ Ee! ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Alà oku namâderha ntî ntacikulikwo, wâni Tiri. Nâkushûbûlizakwo amashanja mwandu, nka kula enyanja esôka n'emihûsi yayo.

⁴ Bâhenangula enkûta za Tiri, banakundule enkingi zâge, nâhyajiramwo akatulo, lisigale ibuye lyonene.

⁵ Abà, omu karhî k'enyanya, lwanikiro lwa rhwêshe. Bulya nadesire, niono nie Nyakasane Nyamubâho, lwâbà lugo lwâlibwa n'amashanja!

⁶ Oku biyêrekîre abâna bâge bali omu mashwa, bâyishinigwa n'engôrho. Ntyo bânamanya oku nie Nyamubâho.

⁷ Bulyâla ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Lolà oku namârhumira Tiri, Nabukondonozi, mwâmi e Babiloni, mwâmi w'abâmi, arhenga olunda lw'emwênè, âyishire n'enfarasi, n'engâlè, n'abagenda oku nfarasi, ngabo ya bantu mwandu.

⁸ Banigûza bâli bâwe n'engôrho omu mashwa, âkuyûbakira enkûta, âkulundikira emisinga, âkuyêrekeza empenzi.

⁹ Enkûta zâwe, âzirhulira emihuku eri nka ya ngandabuzi, ahongola enkingi zâwe n'enfuka zâge.

¹⁰ Obunji bw'enfarasi zâge, bwâkuyunjuza katulo. Enkûta zâwe zâgeramwo omusisi n'olubî lw'abalwî bâge bagenda n'enfarasi, n'olw'emizizi n'engâlè, hanôla akola agera omu mihango yâwe nka kula banacihandalika omu luga lwa-manyagwa.

¹¹ Ntâ njira zâwe arhâlabarhemwo n'ensenyi z'enfarasi zâge, ânigûza olubaga lwâwe n'engôrho, ahenangula ensanamu z'abazimu bâwe ciru akabà zineneha.

¹² Bâminyaga obuhirhi bwâwe, bâhagula oburhunzi bwâwe, bahongola enkûta zâwe, enyumpa zâwe nyinjinjà bazishâba. Amabuye gâwe, emirhi yâwe y'oburhungiri n'omutulo gwâwe byoshi bâbikwêba emuhengere.

¹³ Nkola nâhulisa enyimbo zâwe, zifanande na ntâye wacyiumve omulya gw'ebitari byâwe.

¹⁴ Nâkujira ibuye lyonene, wâbâ lwânikiro lwa rhwêshe. Orhacishubiyûbakwa, bulya niono Nyamubâho nkudesire, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Omulenge kuli Tiri

¹⁵ Ntya kwo Nyakasane Nyamubâho abwîzire Tiri. Oku lubî lw'amango wâhirima, amango abamâlemala bakola bayâma, hano bânigûliza abantu ekarhî kâwe, ka ebihugo biri ekarhî k'enyanja birhâjugume?

¹⁶ Abaluzi b'omu nyanja boshi, bashonôka oku ntebe zâbo, bahogola ebishûli byâbo n'emyambalo yâbo y'obushengerêre. Bayambala entemu, bâshurhama oku idaho bâgeramwo omusisi gwa nyegenye bânarhangâle erhi w'orhuma.

¹⁷ Bâkujirira olwimbo lw'okukulakira baderhe, mpu: Bici wa! Gurhi wamâhenanguka, wamâhirigirha omu nyanja, wâni Lugo lwalijire irenge. We wali lugo lunya-buhashe omu nyanja, we kuguma n'abantu bâwe.

¹⁸ Lêro bunôla ebizimba byamâgeramwo omusisi oku lusiku lw'okuhirima kwâwe. Ebizimba by'omu nyanja byamarhemuka n'okuyûrha kwâwe.

¹⁹ Bulyâla ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Amango nâkujira lugo luli bwâmwa nka engo zirhacibamwo bantu, amango nâyinamulira wanyanja kuli we n'amîshi g'emuhengere gakufûnika,

20 ago mango nâkuherêrekeza haguma n'abajà ekuzimu, wâshanga abantu ba mîra, nânakuyûbasa omu cihugo c'ekuzimu, omu kahwenyenye k'ensiku n'amango, haguma n'abajà ekuzimu, lyo orhagirhengayo mpu wâyishiyûbaka omu cihugo c'abazîne.

21 Nâkujira obè wakuyôbohwa, orhânacihabe. Bâkazikulonza barhânacikubone bundi, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

27

Okushandwa kwa Tiri

1 Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

2 Nawe, wâni mwene omuntu oderhe ebinwa by'okulibuka kwa Tiri.

3 Obwîre Tiri, lwo lugo luli oku burhambi bw'enyanya, lwo lugo embaga nyinji z'omu bizimba zirhimbûliramwo, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Erhi:

Ewani Tiri we wakazagiderha, erhi: ndi nkugè eyinjiha ehimana.

4 Obwâmi bwâwe bwâli buhisire omu karhî k'enyanya, n'abakuyûbakaga bakuyinjihya kulusha.

5 Bayûbaka amarhambi gâwe n'empaho z'ensindani z'e Seniri. Baya nsire omwerezi gw'e Libano bakujiriramwo omutungo.

6 Bakujirira engasi n'emirhi minênênè y'e Bashani. Bakuyûbakira irheme ly'ihembe ly'enjavu lishomeke ekarhî k'emiyerezi y'omu bizimba bw'e Kitimi.

⁷ Omulondo gw'ecitâni c'e Mîsiri guli kwo obushengerêre gwabà gwo mwenda gwâwe wajiramwo olurhalarhala. Emishangi y'akaduku n'eya akalinga y'omu bizimba by'Elisha yo wayûbasiremwo omu ndalâlâ y'eyo nyumpa yâwe.

⁸ Abantu b'e Sidoni n'ab'e Arvadi bo bâli bashâna bâwe. N'abagula bâwe, wâni Tiri bo bakazâgikola omu mwâwe.

⁹ Abashamuka b'e Gebali n'abalenga bâyo bâli emwâwe bwo bakazâgiharhûla ebisherîremwo.

Amârho g'omu nyanja goshi kuguma n'abashâna bâgo bakazâgiyisha emwâwe balirhimbûlirayo.

¹⁰ Abantu b'e Persi, ab'e Ludi n'ab'e Puti, bâli omu ngabo y'abalwî bâwe, bo bakazâgikujîra oku matabâro. Emwâwe yo bakazâgimanika empenzi yâbo n'ensirha yâbo. Bânarhuma waja irenge.

¹¹ Bene Arvadi, n'omurhwe gw'abalwî bâbo bo bakazâgiyinjiya enkûta zâwe omu marhambi banakazilanga orhuhembe rhwâwe. Bakazâgimanika empenzi zâbo oku nkûta zâwe, ntyo bayûshûla bwenêne obwinjà bwâwe.

¹² Tarsisi akazâgiyishigulira emwâwe, abona adwîrhe ayungukira oku bugale bwâwe. Bakazâg'ikuhâ ensaranga, ecûma, akasiteriti (kasigiriti), nâwe wanabaha ebirugu bali gula.

¹³ Yavani, Tubali na Mesheki, bakazâgiyishirhimbûlira emwâwe. Bakazâgiguza abantu n'ebirugu byâbo by'omulinga nâwe wanabaha oku biryo byâwe.

¹⁴ Abantu b'e Beti-Togarma bakazâgikulerhera enfarasi, n'enfarasi zâbo z'okuja oku matabâro kuguma n'endogomi.

15 Bene Dedani bakazâgiyishirhimbûlira emwâwe; bantu banji b'oku burhambi bw'enyanja bakazâgiyishigulira emwâwe; bakazikujuha amahembe g'enjavu n'embaho nyirubala.

16 Edomu akazâgiyishigulira emwâwe erhi bunji bwa bintu byâwe burhuma: akazâgikujuha ezumaridi, emishangi y'akaduku, ey'obushengerêre n'eyindi eri nka citâni cinjinja n'amarajani n'eakiki, byo bakazâgikujuha oku bintu bagulaga emwâwe.

17 Ciru na Yûda boshi n'Israheli bakazâgiyishigulira emwâwe: bakazikulerhera engano y'e Miniti, obulo, obûci, amavurha n'enshangi.

18 Damasi akazâgiyishirhibûlira emwâwe erhi bunji bwa birugu byâwe burhuma n'obwo obugale bwâwe bwakazâgikulerhera idivayi ly'e Helboni n'amôya g'ebibuzi by'e Sethari.

19 Dani na Yavani, kurhenga e Uzali, bakazâgikulerhera ebyûma bitule, orhubati rhw'ecûma n'amasheke byo bakazâgijuha oku birugu byâwe.

20 Dedani ayishigikazirhimbûlira emwâwe, akazikulerhera amalangeti g'enfarasi.

21 Arabiya n'abarhwâli b'e Kedari boshi bakazâgiyishigulira e mwâwe, bakazijuha abâna-buzi, engandabuzi, n'ebihebe.

22 Abarhimbûzi b'e Seba n'ab'e Rama bakazâgiyishigulira emwâwe: bakakulerhera obukù bw'e ngulo ndârhi, amabuye g'engulo ndârhi n'amasholo byo bakazâgikujuha oku birugu byâwe.

23 Harani, Kane na Edeni, abarhimbûzi b'c Seba, ab'e Asûru n'ab'e Kilmadi bayishigikazigulira emwâwe.

24 Bakazikulerhera emishangi minji y'obugale, ebishûli by'akaduku n'eby'obushengerêre, n'emishangi y'amabara, emigozi mizibu-zibu byo bakazâgikujuha oku birugu byâwe.

25 Amârho g'e Tarsisi gakazagiyishira oburhunzi bwâwe. Kuziga wali mugale na wakuja irenge omwo karhî k'enyanya.

26 Abashâna bakuhêka emuhengere. Empûsi y'ebuzûka-zûba yakuvunira emuhengere gw'enyanya.

27 Obugale bwâwe, eby'oburhimbûzi byâwe, omuhako gwâwe, abûbasi bwâwe, abarhunzi bâwe, abalwî bâwe ojawahêka, n'omwandu gw'e-ngabo eri omu ndalâlâ yâwe boshi balohoma omu karhî k'enyanya olusiku wâzika.

28 Hano biyumva olubî lw'abashâna bâwe, ebikunguzo byoshi byânageremwo n'omusisi.

29 Oku bundi ngasi bavugama boshi banarhenga omu mârho gâbo, abashâna, abantu boshi balegerera omu nyanja banajibêra okw'idaho lyûmu.

30 Bâlaka banalakûle erhi we orhumire. Bâcîkwêba omutulo omu irhwe, bâcivuluvunza omu luvù.

31 Bâcîmomogola irhwe erhi we orhumire, bânayambale sunzu. Bâkulakira bavugumule emirenge minene.

32 Bâkaziderha kuli we hano bakola bali omu mishîbo yâwe, bakola bakulakira banaderha, mpu: «Ndi wali aka Tiri w'obucîbone omu karhî

k'enyanja?

³³ Erhi wahakûlaga eby'oburhimbûzi bwâwe, ly'oyigusa embaga zoshi n'obugale bwâwe, n'ebiryo byâwe mwandu, wakazagigaza abâmi b'igulu.

³⁴ Lêro w'oyu wavunisire n'emibungè y'amîshi omu karhî k'enyanja. Omuhako gwâwe n'engabo yâwe mwêshi mwamalohoma.

³⁵ Abantu bayûbaka omu bizimba by'ekulî bageziremwo omusisi erhi we orhuma. Abâmi bâbo bamârhangâla, obusù bwâbo bwamâzinzibala.

³⁶ Abarhimbûzi b'embaga bamâheba olushungurho kuli we, bulya wamârhuma bâgeramwo omusisi n'okuherêrekera kwâwe Joshi.»

28

Oku mwâmi w'e Tiri

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Mwene omuntu, ojibwîra omuluzi w'e Tiri, erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Bulya omurhima gwâwe guyunjwîre bucîbone, wanaciderha, erhi: «Ndi nyamuzinda, erhi ndi ntamîre oku ntebe ya Nyamuzinda omu kâgarhî k'enyanja». N'obwo oli muntu ci orhali Nyamuzinda, wacîkunga mpu obulonza bwâwe buli bwa Nyamuzinda.

³ Alà oku oli murhimanya kulusha Daniyeli, ntà murhimanya oli akâwe.

⁴ Oburhimanya haguma n'obukengêre bwâwe wacîhire obugale, wahasire amasholo n'amarhale omu mbîko zâwe.

5 Obulenga bwâwe bwalushine omu kurhimbûla, wayûshwîre obugale bwâwe, omurhima gwâwe gwanaciyunjula bucîbone erhi obo bugale burhuma.

6 Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho. Bulya wacîkunzire mpu obulonza bwâwe buli bwa Nyamuzinda,

7 ee! nkolaga nakuhondakwo ab'ihanga, ishanja libî kulusha agandi mashanja. Bayômolera obwôla burhimanya bwâwe engôrho, bahemula eryo irenge lyâwe.

8 Bakukwêba emwîna, wâfà wabandira obuliji emuhengere gw'enyanya.

9 Ka wâciderhe bundi, erhi: Ndi nyamuzinda, embere z'abîsi bâwe? Ci, omanyè oku oli muntu orhali Nyamuzinda, oyu wâciyîrhira omu maboko gâge.

10 Bantakembûlwa bakuyîrha, wâyîrhwa n'ab'ihanga. Bulya nie nkudesire, kanwa ka Nyakasane Nyamubâho.

Okuyûrha kw'omwâmi w'e Tiri

11 Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

12 «Mwene omuntu, ogendiderha ebîra binwa by'okulasa emw'omwâmi w'e Tiri. Wajimubwîra, erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. We wali lwîganyo lw'obwimâna, wali oyunjwîre burhimanya, wali wakurhangaza oku bwinjà.

13 Wabâga omu Edeni, lyo ishwa lya Nyamuzinda. Mabuye mwandu ga ngulo ndârhi gali galukîrwe oku cishûli câwe: ag'eyakiki, ag'eyakuti y'akasi, ag'ealumasi, ag'ezabatajadi,

ag'eshohamu, ag'eyasipi ag'eyakuti y'ecirala ag'ebaharamani n'ag'ezumaridi, n'amasholo go bàjiziremwo orhugoma rhwâwe n'orhuhêra rhwâwe, ebyôla byârheganyibagwa aha kulemwa kwâwe.

¹⁴ Nali nkuhizire kwo kerûbini wakazikulanga, wali oku ntongo ntagatifu ya Nyamuzinda, wakazagigera omu karhi k'amasèsè g'omuliro.

¹⁵ Wali lwîganyo omu lugendo lwâwe kurhenga aha kulemwa kwâwe kuhika olusiku obubi bwabonekanaga muli we.

¹⁶ Oburhimbûzi bwâwe bwakuyunjuzize budâri n'ebya. Nakuyandagazize bimbirimbi okwôla ntongo ya Nyamuzinda, na kerûbini wakazâgikulanga âkulengerize omu karhi k'amasèsè.

¹⁷ Omurhima gwâwe gwahemwîre n'obucibone erhi bwinja bwâwe burhuma. Wâsherêzize oburhimanya bwâwe erhi irenge lyâwe lirhuma. Nakukwêbire oku idaho, nakujizire masheka g'abâmi.

¹⁸ Obunji bw'amabi gâwe, obulyâlyâ bw'oburhimbûzi bwâwe, byaârhumire wahemula enyumpa yâwe y'aka-Nyamuzinda. Nakurhenzizemwo omuliro gwakufonfomera. Nakujizire luvu ah'igulu embere za balya bakazâgikulolêreza.

¹⁹ Omu mashanja, ngasi yêshi wanakuyishigi, anakazifuduka erhi we orhuma, okola ôbâ wa còbâ, olwâwe lwamayûrha loshi».

Kuli Sidoni

²⁰ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

21 «Mwene omuntu, oyêrekere olunda lwa Sidoni, onaderhe kuli ye ebîra binwa by'obulêbi.

22 “Oderhe, erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Ntaciri kuli we Sidoni. Nalonza njè irenge omu karhî kawe. Bâmanya oku nie na ndi Nyamubâho, hano mbà namâmuha obuhane ntyo nanyêrekane obwimâna bwâni muli ye”.

23 “Namurhumira ecihuûsi, omukò gwâbulajikira omu njira zâge, emifù yâkazihenangukira omu karhî kâge erhi ngôrho bamuyômolire omu marhambi erhuma, na ntyo bânamanya oku nie Nyamubâho”».

Israheli âyôkolwa ekarhî k'amashanja

24 Murhakacibonekana omu Israheli, oli mushûgi gwankalemaza n'oli lukerêrhe lwankayôgôla, ntà bantu bamuli eburhambi bâcimugayaguze, banamanyiraho oku nie na ndi Nyakasane Nyamubâho.

25 Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Amango nashûbûza omulala gwa bene Israheli kurhenga omu karhî k'amashanja, emunda bali bashandabîne, nâyêrekana ntyo obwimâna bwâni embere z'amashanja. Gwayûbaka mulya budaka nahâga omurhumisi wâni Yakôbo.

26 Bayûbakamwo n'omurhûla, bâyûbaka enyumpa banarhwêre emizâbîbu; bâyûbakamwo n'omurhûla. Hano nkola nahâna obuhane kuli balya bamuzongolosire banakazâg'imugayaguza, bânamanya mwo oku nie Nyamubâho, Nyamuzinda wâbo.

29

Kuli Mîsiri

¹ Omu mwâka gwa kal'ikumi, omu mwêzi gwa kal'ikumi, omu nsiku ikumi n'ibiri z'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu, oyêrekere emunda Faraoni mwâmi w'e Mîsiri ali, ye mwâmi w'e Mîsiri, on-aderhe ebinwa by'obulêbi kuli ye n'oku cihugo c'e Mîsiri coshi.

³ «Oderhe onamubwîre, erhi: Ntya kwo adese Nyakasane Nyamubâho: Ntakulikwo, wâni Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, mwâmi w'e Mîsiri, we ngôna* elambukîre muli ba Nili bâwe, w'odwîrhe waderha, erhi: Ba Nili bâni banali bâni, niene nabajiraga».

⁴ «Nakuhira emigera y'endobo omu myanganga, nnanshwêkere oku magamba gâwe enfî z'omu ba Nili bâwe, nankukûle muli abôla ba Nili bâwe kuguma n'enfî z'abôla ba Nili bâwe, zoshi nshwêkere oku magamba gâwe».

⁵ «Nakukwêba omw'irungu, we mweshi n'enfî za muli ba Nili bâwe. Wâhenangukira omu budaka buhinge, orhârholwe orhânabishwe. Nâkuhà ensimba z'erubala n'ebinyunyi by'emalunga bikulye».

⁶ «Lyo Abanya-Mîsiri boshi bamanya oku nie na ndi Nyamubâho. Ebwa kubà bali lusheke nyamwegemerwa oku mulala gwa bene Israheli».

⁷ «Erhi baderhaga mpu bakugwârhirizakwo, onavunikire omu nfune zâbo, onababwâbwârhuile

* **29:3 29, 3** engôna ye «mamba» omu kiswahili, ye «crocodile» omu nfarasè

enfune zoshi. Erhi bakuyêgemeraga onatwîkemwo, bagere omusisi omu nda”.

⁸ “Co cirhumire amâderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Alà oku namâkurhumira engôrho yajinigûza emwâwe abantu n’ebintu.”

⁹ “Ecihugo ca Mîsiri câhinduka irungu na buhanya, ntyo bamanya oku nie Nyamuzinda. Bulya adesire, erhi: Nili abà wâni, erhi niene namujiraga”.

¹⁰ “Ee! nâni ntacikulikwo, ntaciri n’oku ba Nili bâwe. Ecihugo ca Mîsiri nâcijira irungu na buhanya, kurhenga e Migdoli kujà e Sewene na kuhika oku lubibi lwa Etiyopiya”.

¹¹ “Okugulu kw’omuntu kurhakacigera eyôla munda, n’amagulu g’ensimba garhakacigera eyôla munda: Mîsiri ayôrha bwâmwa kuhika myâka makumi anni”.

¹² “Ecihugo ca Mîsiri nâcijira cibè cihugo cahagwîrwe omu karhî k’ebindi bihugo byâhagwîrwe; engo zâge zâbà ngo zihagwîrwe omu karhî k’ezindi ngo zahagwîrwe, kuhika myâka makumi anni. Abanya-Mîsiri nâbashandabanya ekarhî k’amashanja”.

¹³ “Bulya ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Hano kugera myâka makumi anni, nâshubishubûza Abanya-Mîsiri, kurhenga omwôla mashanja bâli bashandabîne”.

¹⁴ “Abâla bahêsirwe bujâ nâbarhenza e Mîsiri nangend’ibashubiza omu cihugo ca Patrosi, omu cihugo câbo baburhwamwo. Bayûbaka mwo obwâmi busungunu”.

¹⁵ “Mîsiri âbà bwo bwâmi busungunu omu gandi

mâmi goshi, arhakacirhegeka amashanja; namunyîhya lyo aleka okushubikâcikuza oku gandi mashanja”.

16 “Kuli Israheli arhakaciba ye nyamwîkubagirwa, akazibona oku abarhwîre amabî gâge muli agôla mango àli ayêrekîre emunda ali. Bânamanyiraho oku nie Nyakasane Nyamubâho”.

17 Omu mwâka gwa kali makumi abiri, omu mwêzi gwa burhanzi, omu lusiku lurhanzi akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

18 «Wâni, mwene omuntu, Nabukondonozi, mwâmi w’e Babiloni amârhôla omuhigo mwinjâ gw’okurhababâlira Tiri. Amarhwe goshi gamâyûnulwa, ebirhugo byamâtunyulwa byoshi, ci ntâ bunguke arhenzizemwo ôli kuli ye, ôli oku ngabo yâge, muli ogwôla muhigo ali arhôzire gw’okurhabâlira Tiri».

19 Amâderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: «Alà oku Nabukondonozi, mwâmi w’e Babiloni, namâmuha ecihugo ca Mîsiri. Ahongêsa yo obugale, âsabunga yo eminyago, anakungûje yo minyago yâge, n’ebyo lwo lwâbâ luhembo lw’engabo yâge.

20 “Oku murhamo gwâge anarhamiraga e Tiri, nkola nâmuha ecihugo ca Mîsiri, ebwa kubâ nie anakazâgikolera, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho”.

21 “Muli agôla mango nâmeza ihembe omu mulala gwa bene Israheli na nkuyêmêrere okubumbûla akanwa wakaderha ekarhî kâbo. Na ntyo bâmanya oku nie Nyamubâho”.

30

Olusiku Lwa Nyakasane na Mîsiri

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² Wâni, mwene omuntu olêbe oderhe, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Mubande orhubababo: Yâga! Lusiku luci!

³ Bulya lulya lusiku luyîruka, luyîruka lulya lusiku lwa Nyakasane, lwâbâ lusiku luyunjwîre bitù, mango g'amashanja.

⁴ Engôrho yajà omu Mîsiri, Etiyopiya arhungwe n'obôba hano emifù erhondêra okuhenanguka omu Mîsiri, hano bârhangira okugukumba obugale bwâge na hano amakondo gâge gâciyôheka oku idaho.

⁵ Kusi na Puti na Ludi, Arabiya yoshi na Lubî na bene Endagâno yâni boshi bafà n'engôrho.

⁶ Ntyâla kwo adesire Nyamubâho: Ebyêgemero bya Mîsiri byâhirima, byâhirigirha birya emisî yâge elimbira: kurhenga e Migdoli kujà e Sewene bâkazikumba n'engôrho, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

⁷ Bâhagulirwa omu bihugo byâhagwîrwe; engo zâge zâja omu ngo zikola zibâ bwêrûlè.

⁸ Bâmanya oku nie Nyamubâho, hano mpira omuliro kuli Mîsiri na hano abarhabâzi bâge bajonjagwa.

⁹ Muli olwôla lusiku, entumwa zâni narhuma, zanagende n'amârho g'e nkugè bagend'itula akavango e Etiyopiya muli kala kahwenyenye kâge. Obôba bwarhunga abayûbakayo, muli olwo lusiku lwa Mîsiri lw'onw'olwo luyîruka!

¹⁰ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Nâhungumula gulya mwandu gw'abantu b'e Mîsiri, nâbamalîra n'okuboko kwa Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni.

¹¹ Ye boshi n'olubaga lwâge lulya lubà lukali kulusha agandi mashanja goshi, barhumwa ebwa kugendishanda ecihugo. Bayômolera Mîsiri engôrho, babumbe ecihugo mirhumba,

¹² Ba Nili nâbaganya, ecihugo nâciha ebishungu. Nâhagula ecihugo coshi n'ebi cijira byoshi, nâkolêsa okuboko kw'ab'ihanga. Niono Nyamubâho nadesire.

¹³ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho. Nâhirigisa abazimu, nârhenza Nofu bo bazimu b'engandabuzi. Murhakaciba muluzi omu Mîsiri. Nâlumîza obôba omu Mîsiri.

¹⁴ Nâhagula Patrosi, nâdûlika omuliro aha Sowani, nâyûkiza amahano gâni e No.

¹⁵ Nasheshera oburhè bwâni kuli Sini, ho kantarhungânwa k'e Mîsiri; nâmalîra omwandu gw'engabo y'e No.

¹⁶ Nâdûlika omuliro omu Mîsiri, Sini arhungwe n'obwôba, e Nofu eyunjulire mîshi n'amîshi ganashandabana.

¹⁷ Abâna b'emisole b'e Oni n'ab'e Pi-Beseti bâhirima n'engôrho n'engo zâbo zanyangwa bujâ,

¹⁸ E Tahipanesi, olusiku lwanâshubeyo budufu nkola nayusayo okushigwa na Mîsiri na hano eya misî acîkubagira ehwa. Olwikungu lwâyibwîkira n'abânanyere bâge bayishihêkwa bujâ,

¹⁹ Ntyôla kwo nâhanamwo Mîsiri. Kandi bânamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

²⁰ Omu mwâka gwa kal'ikumi na muguma omu

mwêzi gwa burhanzi, omu nsiku nda z'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

²¹ «Mwene omuntu, navunyire okuboko kwa Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, mwâmi w'e Mîsiri, na lolà oku ntâye wadesire mpu arhuba ecibande câge ahîre kwo obufumu, mpu ahîre kwo ecitambara anakushwêke, lyo ashubibona emisî y'okufumbarha engôrho.

²² Co cirhumire aderha ntya Nyakasane Nyamubâho. Lolà oku ntaciri kwo Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, mwâmi w'e Mîsiri; nâmuuvuna amaboko, okuzibu n'okwavunisire, nâmurhoza engôrho ekuboko kwâge.

²³ Nâshandabanya Mîsiri omu mashanja, najà nâmuheba hala na hala omu bihugo.

²⁴ Nâzibuhya amaboko gw'omwâmi w'e Babiloni, nnamufumbase engôrho yâni omu kuboko kwâge, Nâvuna amaboko ga Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, ashinge n'omulumbo embere z'omushombanyi wâge nka muntu okola wafà.

²⁵ Nâzibuhya amaboko gw'omwâmi w'e Babiloni, n'aga Faraoni mwâmi w'e Mîsiri garhoge. Bânayishimanya ntyo oku nie Nyamubâho hano mpira engôrho yâni omu kuboko kw'omwâmi w'e Babiloni na hano ayiyômolera ecihugo ca Mîsiri.

²⁶ Nâshandabanya Mîsiri omu mashanja, nâja nâmuheba hala na hala omu bihugo; ntyo bâmanga oku nie na ndi Nyamubâho».

31

Enduluma y'e Libano

¹ Omu mwâka gwa kal'ikumi na muguma, omu mwêzi gwa kasharhu, omu lusiku lurhanzi lw'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintinda kwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu, obwîre Faraoni mwâmi w'e Mîsiri kuguma n'omwandu gw'abambali, erhi: Bici nankakugerera kwo muli obûla bugale bwâwe?

³ Alaga byo: oku muyerêzi* gw'e Libano ogujira amashami minjinjà, ebyâsi byofôfi n'omurhi gulengerîre, omu bitù mwo irhwêrhwè lyâge lihikira.

⁴ Amîshi garhuma gwakula, omusima gwarhuma gwalîha, enyîshi zakazâgihulula aha burhambi bw'aha gwàli guruhwezirwe n'emibunda yazo yakazihika oku yindi mirhi yali omu mashwa,

⁵ Kwo kwarhumaga gulihûka okwo kulusha eyindi mirhi y'omu mashwa, n'amashami gâgwo galuga, n'amahaji gâgwo galandira bwenêne ebwa obwôla bunji bw'amîshi gakazagija emunda guli.

⁶ Ebinyunyi by'emalunga byoshi byayishikaziyûbaka enyôgo muli gwo, ensimba z'erubala zakaziburhira muli gwo, abantu ba ngasi lubero bakazihumûkira omu cihôho câgo.

⁷ Gwàli mwijnjinjà omu buli bwâgo n'omu kulandira kw'amashami gâgwo. Emizî yagwo yakazilandira omu mîshi manene bwenêne.

⁸ Erhayumananaga nagwo emiyerezi y'omu ishwa lya Nyamuzinda, ensindani

* **31:3 31, 3** muyerêzi gwo baderha omu nfarasè mpu cèdre

zirhankagerîrwe oku mashami gâgwo ntà yindi mirhi ya nkalingânîne n'amahaji gâgwo, ntà murhi gw'omu ishwa lya Nyamuzinda gwankagurhalusire bwinjâ.

⁹ Naleka gwashabuka bwinjinjâ. Gwakaziyâgalana kulusha eyindi mirhi y'omu ishwa lya Nyamuzinda.»

¹⁰ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ebwa kubà gwamâshigalika erhi kulîhûka kwâge kurhuma, ebwa kubà irhwêrhwê lyâge linakazi-hikira omu bitù, ebwa kubà gukola gukazicîbona erhi okwôla kurhuma,

¹¹ naguhanyire omu maboko g'omuluzi w'amashanja nti agujirire nk'oku obubî bwâge bunali, obubî bwâge bwarhumire nâgukaga.

¹² Abantu b'ihanja bagutwîre bali balya bantu baminya kulusha agandi mashanja goshi, bâgukubira oku ntondo, amashami gâgo garhogera omu rhubanda rhoshi; abanagaka bâgo bavunirwa omu misima yoshi y'omu cihugo, amashanja goshi g'igulu gayâsire ecîhôho câgo, bâgukabulira.

¹³ Oku misigala yago†, ebinyunyi by'emalunga binakaziyishikabêra kwo, n'omu banagaka bâgo muli ensimba zoshi z'erubala.

¹⁴ Lyo harhagibà omurhi gudomererwa gwacîkuza, erhi bulî bwâgo burhuma, gurhaginaheka obulî bwâgo omu nkuba karhî k'ebitù, lyo harhagibà omurhi gwayunjula mîshi na ntyo gubè gwa bucîbone oku yindi mirhi. Bulya yoshi eligunzibwe n'olufù, yâjà ekuzimu

† **31:13 31, 13** yago arhalikwo «hisegerezo» n'obwo hiri kulî: câgo, gâgo, bâgo, bwâge, lyâge

omu idaho, yajibêra haguma n'abâna ba abantu balya bayandagalîre ekuzimu.

¹⁵ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Olusiku gwayandagaliraga e kuzimu narhegeka nti habè okushîba, nabwîkûla ekuzimu, nayimanza enyîshi zâge n'amîshi gâge manjimanji gàyimanzibwe. Nayimanzize Libano erhi gwo guruhuma, kandi gwarhuma emirhi yoshi y'omu lubala yahuha.

¹⁶ Oku lubî lw'okuhirima kwâgo, amashanja goshi, nâgagezamwo omusisi, erhi nguyandagaliza ekuzimu haguma na balya bayandagalira omu mwîna. Yajire rhûlirizanya eyôla kuzimu. Eyo mirhi y'e Edeni, yo yali bulimbi na bwinjà bw'e Libano, ngasi mirhi yanakazâgidomererwa.

¹⁷ N'iburha lyâgo lyayûbakaga omu cihôho câgo, omu karhî k'amashanja, nalyo lyâja ekuzimu, emwa abantu bànigagwa n'engôrho.

¹⁸ Guhi mwâli muyumânîne mweshi nago oku kujà irenge n'oku bulî, omu mirhi yoshi y'omu Edeni? Okwôla wâjkwêbwa, mweshi n'emirhi y'omu Edeni, omu ndalâlâ y'idaho, wâgendigwishira ekarhî k'entakembulwa, haguma n'abayisirwe n'engôrho. Lâba Faraoni mwâmi w'e Mîsiri n'omwandu gw'engabo yâge, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

32

Obuhanya bwa Faraoni mwâmi w'e Mîsiri n'obw'e Mîsiri

¹ Omu mwâka gwa kal'ikumi na kabirhi, omu mwêzi gwa kal'ikumi na kahiri, omu lusiku

lurhanzi lw'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu oderhe ebinwa by'okûlakira Faraoni mwâmi w'e Mîsiri, mwâmi w'e Mîsiri omubwîre, erhi: Wâni ntale ntôrhò y'amashanja wamâherêrekera! Wali oyôsire nka kula engôna* erhogomerera omu nyanja, wakazâgicirhunika omu nyîshi zâwe; wakazigirhwanza n'amagulu gâwe, ntyo washerêza emibunda yazo.

³ «Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Nâkurhega n'akêshe kâni, amashanja gâkugorha, gayishe gâkukulula omu milaga yâni».

⁴ «Nakukwêba ebulambo ngendikuheba omu bulambo, nanjire ebinyunyi by'emalunga byoshi bikazigwa kuli we, ensimba z'omu igulu zikulye ziyigurhe».

⁵ «Nâlambika omurhumba gwâwe oku ntongo, wêshi oyunjuze orhubanda bibolêreza».

⁶ «Nâdomerera ecihugo n'ebwa kuhulula mwôgo mukò, gusôkere ciru n'oku ntongo n'emisima yoshi yayunjulira n'ogwo mukò».

⁷ «Amango obulangashane bwâwe bwâzima nanabwîkira amalunga, mpire n'omwizimya omu nyenyêzi, nâbwikira izûba n'ebitù n'omwêzi guruhacikamoleke n'obulangashane bwâgwo».

⁸ «Ebimole by'e malunga byoshi nâbizimya erhi we orhumire, n'ecihugo câwe ncibumbe mwizimya, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho».

⁹ «Nâkuniza omurhima gw'embaga nyinji, amango nâmanyisa omu mashanja, birya bihugo orhîshi, ngasi mabî gâkuyishire erhi ohirima».

* 32:2 32, 2 engôna mpu ye «crocodile» omu nfarasê

¹⁰ Nâhira embaga nyinji omu mirhanyo erhi we orhuma, n'emviri z'abâmi bâbo zibangalale oku irhwe erhi we orhuma, amango babona nâgeza engôrho yâni embere zâbo. Ntâye orhâgeremwo omusisi yêshi muli olwôla lusiku wanâhirime.

¹¹ Bulya, ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Engôrho y'omwâmi w'e Babiloni yâkubwabwarhula!

¹² Nâmalîra omwandu gw'engabo yâwe n'engôrho y'abalume b'entwâli, bantu bakali omu mashanja goshi; basabunga obugale bw'e Mîsiri n'omwandu gw'engabo yâge goshi gwaherêrekera.

¹³ Ebishwêkwa byâge byoshi nâbimalirira oku burhambi bw'amîshi manji; okugulu kw'omuntu kurhakacigarhwanza, ensenyi z'ensimba zirhakacigarhwanza.

¹⁴ Nânyihya amîshi gâzo, n'enyîshi zâgo zikazi-hulula nka mavurha, kwo adesire Nyamubâho.

¹⁵ Amango najira ecihugo ca Mîsiri cibè cihugo cisherîre, cihugo cahagwîrwe, cihugo cirhacibamwo akantu, amango nâmalîra abantu bacyûbakamwo, ntyo banamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

¹⁶ Gwo mulenge ogwôla, baguyimbe abanyere b'amashanja baguyimbe; baguyimbe, bakola balakira Mîsiri n'omwandu gw'engabo yâge; baguyimbe, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Faraoni mwâmi w'e Mîsiri ayandagalira ekuzimu

17 Omu mwâka gwa kal'ikumi na kabirhi, Omu nsiku ikumi n'irhanu z'omwêzi, akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

18 «Mwene omuntu, olakire omwandu gw'engabo z'e Mîsiri, oguyandagaze ekuzimu gônene kuguma na bâli b'amashanja g'abaluzi, gajè omu idaho kuguma na ngasi bandi bajà omu nshinda.

19 “Ndi wali omulushire bwinjà? Oyandagalire omu nshinda mweshi n'entakembûlwa!”

20 “Bâkumba boshi n'abandi banizirwe n'engôrho. Obwo engôrho yamâyomolwa oyishage wakulula Mîsiri n'omwandu gwâge gw'engabo”.

21 “Abâli ntwâli kulusha, kuguma n'abakazag'imurhabâla, bamuganîrira eyôla kuzimu mpu: Bayandagîre; bakola bacihengesire balya bantakembûlwa, banigagwa n'engôrho!”

22 “Eyôla munda eri Asûru boshi n'engabo yâge, ebyûsho byâge bimuzongolosire; boshi bali bànizirwe, bafà n'engôrho”.

23 “Ebyûsho byâge babiheba omu ndalâlâ ekuzimu, engabo yâge ezungulusire ecûsho câge; boshi bâli banizirwe, bafà n'engôrho, n'obwo bwo bakazâg'ihira ecôbâ omu igulu ly'abazîne!”

24 “Eyôla munda eri Elamu n'omwandu gw'engabo zâge guzungulusire ecûsho câge, boshi kunigwa bànizirwe, bafà n'engôrho, ntakembûlwa wâyandagaliraga ekuzimu omu idaho; bakazâg'ilumiza ecôbâ omu igulu ly'abazîne, bagendanaga enshonyi zâbo eyôla munda emw'abayandagalire ekuzimu”.

25 “Bamuhà ecirâlo omu karhî k'abanizirwe, ebyûsho by'omwandu gw'engabo zâge

bimuzonge; ezo ntakembulwa zoshi ngôrho yaziyîsire. N'obwo abantu bakazâg'igeramwo omusisi erhi kubayôboha kurhuma hano igulu ly'abazîne; bagendanaga enshonyi zâbo emwa balya bayandagalîre ekuzimu. Babahira omu ngabo y'abanizirwe".

²⁶ "Eyôla munda eri Mesheki, Tubali n'omwandu gwâbo gw'engabo, ebyûsho byâbo bimuzongolosire; ezôla ntakembulwa zoshi engôrho yaziyîsire; n'obwo bâli bamâhira ecôbà omu igulu ly'abazîne".

²⁷ "Barhâkacihengeka aha burhambi bw'entwâli, abôla b'entakembulwa bafâga, bayandagalira ekuzimu n'emirasano yâbo n'engôrho zâbo bakazizihira aha irhwe lyâbo erhi n'ebyâha bajizire biri omu mavuha gâbo, n'obwo ecôbà c'ezôla ntwâli càli cilumîre igulu ly'abazîne".

²⁸ "Ci wêhe wâyirhirwa omu karhî k'entakembulwa, bâkuhengeka aha burhambi bw'abâyirhagwa n'engôrho".

²⁹ "Eyôla munda eri Edomu: abâmi bâge hoshi n'abaluzi bâge, ciru akabà ntaho barhahimaga, bakola bâganjîrwe muli balya bâyirhagwa n'engôrho; nabo bakola bacihengesire aha burhambi bw'entakembûlwa, bâbo bayandagalîre ekuzimu nka bwo".

³⁰ "Eyôla munda eri abaluzi lw'olunda lw'emwênè, bali yo boshi haguma na abanya-Sidoni boshi; bâyandagire kuguma n'abanigagwa, n'obwo barhâhimagwa kujira ecôbà, lêro buno enshonyi z'oburhwâli bâlibagwêrhe zikola zibabumbire! Zicihengekage ezôla ntakembûlwa,

haguma n'abayîrhagwa n'engôrho, banahêke enshonyi zâbo emwa balya bayandagalîre ekuzimu!"

³¹ "Faraoni mwâmi w'e Mîsiri âbabona anarhulirira hano abona ogwôla mwandu gw'engabo; nabo ngôrho yâbayîrha Faraoni mwâmi w'e Mîsiri n'engabo yâge. Kwo adesire Nyakasane Nyamubâho".

³² "Nêci, nali mmuyêmêrire ahîre ecôbà omu igulu ly'abazîne, ci lolaga oku akola acîhengesire aha burhambi bw'entakembulwa, haguma na balya bayîrhagwa n'engôrho. Faraoni mwâmi w'e Mîsiri kwo abîre ntyôla boshi n'omwandu gw'engabo zâge, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho".

Amango n'enyuma ly'okurhêrwa kwa Yeruzalemu

33

*Omulêbi ali mulanzi w'olubaga lwa bene Isra-
heli*

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu, ogend'ibwîra bene olubaga lwâwe, erhi: Nka namâyomolera ecihugo engôrho, abantu b'ecôla cihugo banayanke muntu muguma muli bo mpu abè mulanzi;

³ "oyûla mulanzi, nk'amâbona engôrho ekola eyômolîrwe ecihugo, anabûhe omushekera arhonde olubaga".

⁴ "Omuntu wankayumva omushekera gwabûhwa akanabula buyâka, erhi engôrho

yankayisha ekanamuhunjukana, yêne wankabarhula omukò gwâge”.

5 “Anayumvîrhe omulenge gw’omushekera arhanadesire mpu ayâka; omukò gwâge yêne gulikwo; ci kônene erhi ankayâka, oyôla muntu ânaciza obuzîne bwâge”.

6 “Ci erhi omulanzi akabona engôrho ekola eyômolîrwe ecihugo, akanabula kubûha omushekera gw’okurhonda olubaga n’erhi engôrho yankayisha ekahunjukana muguma muli bo, nêci oyôla afîre erhi câha câge cirhuma, ci kônene omukò gw’oyu muntu nagudôsa omulanzi”.

7 “Nâwe wâni, mwene omuntu, nakujizire mulanzi w’olubaga lwa bene Israheli: erhi okayumva oluderho lw’ekanwa kâni, wanababwîrizakwo oku izîno lyâni”.

8 “Erhi nankabwîra omuntu mubî nti: We muntu mubî, okuli wâfà! erhi wankahulika okabula bwamubwîriza mpu aleke enjira yâge mbî, oyôla muntu anafâ erhi câha câge cirhuma; ci kônene we nankadôsa omukò gwâge”.

9 “Ci kônene erhi wankamubwîriza mpu aleke enjira yâge mbî, akanabula buleka eyôla njira mbî, oyôla muntu anafâ erhi câha câge cirhuma, ci kônene wêhe wanaciza obuzîne bwâwe”».

Okugoma n’okugomôka

10 Nâwe wâni mwene omuntu, ojibwîra omulala gwa bene Israheli, erhi: Loli oku munakaziderha ebîra binwa, erhi: Amabî gîrhu n’ebyâha bîrhu rhwenene binali kwo, kandi byo birhuma rhufa; kurhi rhwakalamaga?

¹¹ Ogend'ibàbwîra oku: Ndahîre obuzîne bwâni! Kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ntalonza nti omunyabyâha aherêrekere, ci nti omunyabyâha aleke enjira yâge mbî analame. Mugomôke, mugomôke, muleke enjira mbî! Cici carhuma walekifà, wâni mulala gwa bene Israheli?

¹² Nâwe wâni mwene omuntu, obwîre bene olubaga lwâwe, erhi: Obushinganyanya bw'omushinganyanya burhankamuciza nka amâbà mugoma, n'omubî arhankafà n'obubî bwâge nka amaleka obôla bubî bwâge, kuguma n'omuntu wali mushinganyanya arhankalama erhi obôla bushinganyanya bwâge burhuma nka kulya amâcîhira omu câha.

¹³ Erhi nankabwîra omushinganyanya nti okuli wâlama, ci yêhe omu kucîkubagira obushinganyanya bwâge, ârhondêre okukazijira amabî, barhankacikengêra ebijiro byâge by'obushinganyanya na bulya bubî bwâge àjiraga bo bwârhumà ankafà.

¹⁴ Na nka namâbwîra omunyabyâha nti wafà okunali, nka akaleka enjira yâge mbî akarhondêra okukazijira ebiri binjà binashingânîne,

¹⁵ oyôla muntu mubî erhi ankalyûla omwenda gwâge, erhi akagalula ebi anyagaga, erhi akanashimba amarhegeko gahâna akalamo, buzira kucishubira omu byâha, okuli ânalama, arhankacifa.

¹⁶ Barhankacikengêra galya mabî gâge akazâgijira, ajizire ebishingânîne; okuli âlama.

¹⁷ Bene olubaga lwâwe bàdesire mpu: «Enjira

ya Nyakasane erhabà eshingânîne». Enjira yâbo bône yo erhabà eshingânîne!

¹⁸ Erhi omushinganyanya ankaleka obushinganyanya bwâge akarhondêra okukâjira amabî, ânafà erhi okwôla kurhumire;

¹⁹ n'omunyabyâha erhi ankaleka obubî bwâge akakazijira ebiri binjà binashingânîne, okwôla kwanarhuma alama.

²⁰ Kurhanarhuma murhaderha mpu: «Enjira ya Nyamubâho erhabà nyinjâ». Namutwîra ngasi muguma olubanja nk'oku enjira zinyu zinali, wâni mulala gwa bene Israheli.

Ecihugo ca bene Israheli canyagwa

²¹ Omu mwâka gwa kal'ikumi na kabirhi kurhenga rhuli rhuhêsirwe bujà, omu mwêzi gwa kal'ikumi na kabirhi, omu nskiku irhanu z'omwêzi, omuntu wayishaga ayâka kurhenga e Yeruzalemu ayisha ambwîra, erhi: «Olugo lwan yazirwe!»

²² Ci kônene akanwa ka Nyamubâho kali erhi kampsire kwo bijingo embere oyôla muntu wayishaga ayâka ayishe, kanali kamâbumbûla akanwa kâni embere ajè emunda nali sêzi; akanwa kâni kabumbuka naleka okucibà kaduma.

Akalamo k'Abayahudi balisigire e Palestina-Israheli

²³ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

²⁴ «Wâni mwene omuntu, abaciyûbasire omu bigûkà bya ecihugo ca bene Israheli badwîrhe baderha mpu: Abrahamu àli yêne, anagalihâbwa

eci cihugo nka kashambala kâge; nîrhu rhono rhukolaga rhuli mwandu rhwe rhwahâbirwe ecîra cihugo nka kashambala kîrhu».

²⁵ Co carhuma wajibabwîra, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Munakazilya enyama n'omukò gwâyô, munakazirherekêra abazimu, munakazibulaga omukò, mwamânabuliderha mpu ecihugo ciri cîrhu!

²⁶ Mukola mushiga engôrho yinyu, munakazi-henya amabî, munakaz'ihemula mukà omulungu winyu munabuliderha mpu ecihugo ciri cinyu!

²⁷ Alaga oku wayishibabwîra, erhi: «Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho erhi: Ndahîre obuzîne bwâni! Abacisigire ebigûkâ, ngôrho yâbayîrha, abâli omu mashwa nâjira ensimba ziba-lye, abâli omu nyumpa nzibuzibu nîsi erhi abâli omu nyâla cihûsi câbayîrha.

²⁸ “Ecihugo nâjira ciyôrhe bwâmwa, ntâye wacigere oku ntondo zâco”.

²⁹ “Ntyo bamanya oku nie na ndi Nyamubâho hano babona ecihugo cisigala bwâmwa, lishuba irungu erhi agôla mabî gâbo bakazijira garhuma”.

³⁰ “Yumva wâni mwene omuntu, abantu b'omu lubaga lwâwe, abadwîrhe bakuderhera omu bizimbêro by'enyumpa n'aha nyumvi zâbo, badwîrhe bahwehwerezanya, ngasi muguma na mwene wâbo mpu: Muyishe rhuyumve kanwa kahi karhenga emwa Nyamubâho”.

³¹ “Balundûkîre emwâwe; olubaga lwâni lwamâbwârhalâ embere zâwe; badwîrhe bayumvîrhiza ebinwa byâwe barhanabishimbe; bânajire birya biri binjâ omu kanwa kâbo;

omurhima gwâbo bunguke bône guharhira”.

³² “Lolà oku kuli bo onali na mwimbiza kône olya oyimbà bwinjà, olya ojira izù linjà n’okuziha bwinjà olulanga; banakaz’iyumvirhiza ebinwa byâwe barhanabishimbe”.

³³ “Hano kulya kubayishira, na lolà oku kuyiruka, bânamanyiraho oku hali omulêbi wali ekarhî kâbo.”»

34

Okuhiyêrekire abangere b’Israheli

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintidakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Wâni mwene omuntu, oderhe ebinwa by’obulêbi oku balungere b’Israheli, olêbe onababwîre, erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Buhanya kuli balungere babî b’Israheli abarhajira kundi kurhi okurhali kucîyâbula bônene! Ka arhali busô bwo balungere bagwâsirwe okuyâbula?

³ “Mwe mulya amarhà, mwe muyambala emyamhalo y’amôya, mwe munakazirherekêra ebibuzi bitwêzire, arhali busô mwayabulaga”.

⁴ “Ebishwêkwa byâli bizamba murhabirhabâлага okubona emisî, murhabuk-aga ebyâli bilwâla, murharhubaga ebyâli vunisire, murhagalulaga ebyali bihezire, murhanajaga mwalonza ebyâli bihezire, ci mwabihiramwo akavango n’okuniga”.

⁵ “Ebyôla bishwêkwa byoshi byashandabana erhi kubula bangere kurhuma, byàbà biryo by’ensimba zoshi z’omu lubala, byàlumira hoshi”.

6 “Ebibuzi byâni bishandabîne omu ngasi ntondo n'omu ngasi rhurhondo rhushunjusire, ebibuzi byâni byalumîre hoshi, omu cihugo na ntâye obishîbirire, ntâye wajà wabilonza”.

7 “Co cirhumire, muyumvagye akanwa ka Nyamubâho wâni balungere”:

8 “Ndahîre oku izîno lyâni! kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ebwa kubà ebibuzi byâni babilekêre byanyagwa, ebwa kubà ebibuzi byâni byo bikola bibà biryo by'ensimba z'omu lubala zoshi, kubula mungere kurhuma, ebwa kubà abangere bâni barhashîbiriraga ebibuzi byâni ci babà bônene bwo bacîshîbirira, babilekêrera”.

9 “Okwôla kwo kwarhuma, muyumvagye akanwa ka Nyamubâho, wâni balungere”:

10 “Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Nkola nyagulîre abangere; nkola nabalyûza ebibuzi byâni, ntanaciyêmere bayâbula obusò bwâni n'abôla bangere lêro barhâcikâcîlise bônene; ebibuzi byâni nâbiyasa akanwa kâbo, arhali byo bâcikazilya”.

11 “Bulya ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Mumbonage nkolaga nashîbirira niene ebibuzi byâni, nkaz'ibirhangula*.”

12 “Nka kula omungere arhangula ebibuzi byâge, olusiku ali olunda ebibuzi byâge biyâbukire, ntyo kwo nâkazirhangula ebibuzi byâni, nâbirhenza ngasi lunda byanahabukîre loshi omu mango g'olwikungu n'ag'omwizimya”.

* 34:11 34, 11 Erhi barhenga elubungo, bene Israheli harhacirhegekagwa n'abâmi nka kulya kw'emбере ci barhegekwa na Nyakasane yêne.

13 “Nâbikula omu mbaga, nâbishûbûza birhenge omu bihugo, nabishubiza oku budaka bwâbo nambiyâbulire oku ntondo z’Israheli, omu rhubanda n’omu hantu hayûbake omu cihugo”.

14 “Nâbiyâbulira omu malambo minjà, n’obuhasi bwâbo bwâbà oku ntondo ndîrî z’Israheli, yo byâkazilâla eyoia munda omu kahasi kinjà, byakaziyâbukira omu bulambo bujinyire, oku ntondo z’Israheli”.

15 “Niene nakaz’iyâbula ebibuzi byaâni, nambihire aha byarhamukira, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho”.

16 “Nâja nalongereza ecihezire, nâkaziyisha ngalwîre ecâli cihabusire; nâkaz’irhuba eciri n’ecibande, nkaz’igalulira emisî cîrya câli cikola cizamba; ci konene cîrya cakazâg’iciyâbula conene, cîrya cakazâg’iciheka n’emisî, nâcisherêza, nâciha obuhane”.

17 “Ninyu wâni, bibuzi byâni, ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Loli oku nkola nâjira obucîranuzi ekarhî k’ebibuzi, engandabuzi n’ebihebe”.

18 “Ka okwinja kumukwânîne kurhali kuyâbukira ahaii obulambo bwinjà, mujè mwahonyogola ngasi bicisigîre by’omu bulambo bwinyu, nîsi ka kurhali kwinjà okunywa amîshi gashongwîre n’agasigîre mugarhwanze n’ensenyi zinyu?”

19 “Ebibuzi byâni byo bikolaga bikera ebi mwahonyogolaga, n’okunywa amîshi mwarhwanzagya n’ensenyi zinyu!”

20 “Co cirhumire ababwîra ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Mundolekwo, nkola

nâjira obucîranuzi ekarhî k'ecibuzi citwezire n'ecihosire".

²¹ "Ebwa kubà mwahukwîre n'ecifuba cinyu, n'ebirhugo binyu, kandi mwanatumirha n'amahembe ginyu ngasi bibuzi byâli bihosire, kuhika mwalinda mubikwêba embuga",

²² "niene nalîkûza ebibuzi byâni, birhacihwe buhagwe ntyo nâjira obucîranuzi ekarhî k'ebibuzi n'ebibuzi".

²³ "Nabilongeza lungere muguma, ye wakaz'ibiyâbula, omurhumisi wâni Daudi; oyo ye wakaz'ibiyâbula, ye wâbà lungere wabyo[†]."

²⁴ "Niono Nyamubâho, nâbà nie Nyamuzinda wâbo, n'omurhumisi wâni Daudi abà ye muluzi wâbaja ekâgarhî; nie Nyamubâho, niene nkudesire".

²⁵ "Nâjira haguma nabo endagâno y'omurhûla; nârhenza ensimba nkali omu cihugo, bagendiyûbaka n'omurhûla omu irungu, banakaz'irhegeka omu mizirhu[‡]."

²⁶ "Nâbajira boshi, kuguma n'àbà bali eburhambi, babè mugisho; nâkaz'ibaniekeza enkuba amango gakwânîne, zâbà nkuba za mugisho".

²⁷ "Omurhi gw'omu mashwa gwanaleheka n'idaho lyanayêramwo emburho zâge, bâbà n'omurhûla omu budaka bwâbo na ntyo banamanya oku nie na ndi Nyamubâho hano

[†] **34:23 34, 23** Daudi, kuli kuderha mwene Daudi, muntu w'omu bûko bwâge, ye Yezu Kristu. Omu Myanzi y'Akalembe (Ywn 10, 11-14) Yezu acidesire oku ye Lungere mwinjà. [‡] **34:25 34, 25** Nyamuzinda yêne ârhegeka olubaga lwâge n'okuboko k'omucunguzi omu bushinganyanya n'omurhûla.

mvuna emirhamba y'omuzigo bakazâg'ihêka, na hano mbalikûza kuli ngasi bakazâg'ibalibuza".

²⁸ "Barhakacibà gwo munyago gw'amashanja, barhakacilibwa n'ensimba za hano igulu, bayûbaka omu cihugo câbo n'omurhûla, buzira kadugundu".

²⁹ "Nâbamereza emburho z'irenge, ecizombo cirhakacibarhenza omu cihugo, barhakanacibà bijâci by'amashanja".

³⁰ "Na ntyo bâmanya oku niono Nyamubâho. Nyamuzinda wâbo, ndi ekarhî kâbo n'oku bo bali b'omu mulala gw'Israheli bo bali lubaga lwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho".

³¹ "Ninyu mwe bibuzi byâni, mwe bibuzi by'omu bulambo bwâni, muli bantu; nâni ndi Nyamuzinda winyu, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho."»

35

Obuhanya bw'abantu b'e Edomu

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu, oyêrekere entondo ya Seyiri oderhe ebinwa by'obu lêbi kuliyo oyibwîre, erhi:

³ "Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Lolà oku ntakulikwo, wâni ntondo ya Seyiri, nakulambûlirakwo okuboko, nakujira cihugo camâhagulwa, cihugo cikola cibà irungu".

⁴ "Engo zâwe nâzijira bigûkà, wâbà cihugo cihagule: na ntyo wânamanya oku nie Nyamubâho".

⁵ "Ebwa kubà ôbà n'omungo gw'ensiku n'amango, kandi wanagend'iyîsa bene Israheli

n'engôrho amango bâli omu malagîrire, amango bâli omu câha cibî bwenêne",

⁶ "okwôla kurhumire, ndahîre obuzîne bwâni, -kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: nkola nakudwisa omukò, n'omukò gwa kushimbulula. Nêci okunali wahabire erhi obulaga omukò, omukò gwakushimbulula".

⁷ "Entondo ya Seyiri nayijira ebè irungu, erhakacijbwamwo erhakanacirhengwamwo".

⁸ "Entondo zâge nâzibumba mirhumba yâge, oku rhurhondo rhwâge, omu rhubânda rhwâge n'omu misima yâge mwayunjula abanizirwe n'engôrho".

⁹ "Nâkujira irungu ly'ensiku n'amango, n'engo zâwe zirhakaciyubakwamwo: ntyo wâmanya oku nie Nyamubâho".

¹⁰ "Kulya kubà wadesire, erhi: Amashanja gombi n'ebihugo byombi byâbâ byâni, ntyo rhu-biyîmemwo, n'obwo Nyamubâho hwo anali hala!"

¹¹ "Kuli okwo, ndahîre obuzîne bwâni, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, nakujirira nk'oku obukunizi bwâwe bwanali, nk'oku omujina gwâwe gwanali, nk'ebi wabajiriraga erhi mungo gwâwe kuli bo gurhuma, nâmanyisa oku ndi muli bo hano nkutwîra olubanja".

¹² "Ntyo wâmanya oku niono Nyamubâho nayumvîrhe ebijâci byâwe wakazâg'ijâciramwo entondo z'Israheli omu kuderha, erhi: Zahagwîrwe, rhwazihabirwe nka lwâbuko!"

¹³ "Embere zâni, wadesire ebinwa by'obucîbone, waluza n'ebinwa by'obukunizi kuli nie, ebyo byoshi nabiyumvîrhe".

¹⁴ "Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho,

erhi: Oku bushagaluke bw'igulu lyoshi nâkujira irungu”.

¹⁵ “Nka kulya washagalukaga erhi obona halya bene Israheli bayûbakaga hahagulwa, nâwe kwo wânabà akâge: Wâhagulwa, wâni ntondo ya Seyiri, kuguma na Edomu yêshi. Na ntyo bânamanya oku nie na ndi Nyamubâho.”»

36

Israheli ashubiyûbakwa

¹ Nâwe wâni mwene omuntu, oderhe ebinwa by'obulêbi biyêrekîre entondo z'Israheli, onazibwîre, erhi: Ewani ntondo z'Israheli muyumve akanwa ka Nyamubâho:

² Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ebwa kubà omushombanyi akuderhîre erhi: «Hee! hee! entondo za mîra zikola zibà kashambala kîrhu!»

³ Okwôla kwârsuma wâderha ebîra binwa by'obulêbi, erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Ebwa kubà wahagwîrwe hoshi wanahindulwa katulo, kuhika wâbà kashambala k'agandi mashanja wanahivululwa n'endimi z'obulyâlya n'orhunwanwa rhw'abantu bengehusi,

⁴ okwôla kwo kwârsuma, wâni ntondo z'Israheli, muyumve akanwa ka Nyakasane Nyamubâho: Ntyâla kwo Nyakasane Nyamubâho abwîzire entondo n'orhurhondo, emisima n'orhubanda, ebigûkà byâhagwîrwe n'engo zikola zibà bwâmwa, ezanyagûzîbwe zinakola zibà masheka g'agandi mashanja g'abalungu;

5 okwôla kwarhuma, ntyo kw'adesire Nyakasane Nyamubâho: omu bukali bw'obushîbirizi bwâni mwo nderhîre ebîra binwa oku mashanja na kuli Edomu yêshi, bo bâderhaga mpu bamâcîhà akâbo kashambala, co cihugo câni, boshi omurhima gwâbo gwashagaluka barhaderhaga mpu barhînya okumalîramwo abantu n'okucihagula.

6 Okwôla kwo kwârhuma wâderha ebinwa by'obulêbi biyêrekîre ecihugo c'Israheli, obwîre entondo n'orhurhondo, emisima n'orhubanda erhi ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, alà oku ndesire omu bukali bw'olûji n'omu buku-nizi bwâni, mbwîne oku mwalembîre ebijâci by'amashanja.

7 Co cirhumire amâderha ntya Nyakasane Nyamubâho: Nâni namâlengeza okuboko kwâni! Nêci amashanja gamuzongolosire nago gakolaga galembera ebijâci.

8 Ninyu wâni ntongo z'Israheli, mwashabuka munaleheke mulîse olubaga lwâni Israheli; bulya bali hôfi bayishe.

9 Nêci lolà oku nyishire n'oku nkola nyêrekîre emunda muli: mwâhingwa munarhwêrwe.

10 Nâluza abantu muli mwe, omulala gw'Israheli gwoshi gwâluga, engo zashub'ijibwâmwo n'abantu, n'ebigûkà biyûbakwe.

11 Nâluza muli mwe abantu n'ensimba byaluga bibè mwandu; nâjira mushubiyûbakwamwo n'abantu nk'amango ga mîra, nânamuha obuhirhi bulushire obu mwâli mugwêrhe aha murhondêro; ntyo mwanamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

¹² Nayisha mudwîrhîre abantu, lwo lubaga lwâni lw'Israheli, bâkujira akashambala kâbo, wâbà hantu hâbo, orhakanaciyîrha abâna bâbo.

¹³ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ebwa kubà banakaz'ikubwîra mpu: Wamalîre abantu wanayîma ishanja abâna bâlyo.

¹⁴ Okwôla kwârhumâ orhakacimalîra abantu, orhanakaciyima ishanja lyâwe abâna bâlyo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁵ Ntakaciziga wâjâcirwa n'amashanja, orhakanacibâ masheka g'embaga na ntyo ishanja lyâwe lîrhakacihuligana, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Nyakasane ashûbûza Israheli

¹⁶ Akanwa ka Nyamubâho kanacinatindakwo muli ebîra binwa:

¹⁷ Ewani mwene omuntu, amango omulala gwa bene Israheli gwaliguciyûbasire omu cihugo câbo, gwacihemula n'olugendo n'ebijiro byâbo bibî, olugendu lwâbo lwâli lunshologosire nk'obugalugalu bw'omukazi oli omu cirhambo.

¹⁸ Ntyo nabavangulirakwo obukunizi bwâni erhi omukò bakazâg'isheshera omu cihugo gurhumâ kuguma n'abazimu bâbo bali bacîhemwîremwo.

¹⁹ Nanacibashandabaganya omu karhî k'amashanja balumîra ecihugo; nabahana nk'oku olugendo n'ebijiro byâbo byanali.

²⁰ Erhi bakola bali emwa agôla mashanja, bashubihemula izîno lyâni litagatifu, bulya bamâkaz'ibaderhera mpu: «Lwo lubàga lwa Nyamubâho olu, n'omu cihugo câge lwarhenga».

²¹ Ntyo nayumva obwonjo bw'izîno lyâni litagatîfu, eri omulala gwa bene Israheli gwahemu-laga omu karhî k'agôla mashanja gwàli gujire.

²² Co carhuma wâbwîra omulala gwa bene Israheli, erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Arhali we orhumire najira aga minjà ntya, wâni mulala gw'Israheli, ci izîno lyâni litagatîfu lirhumire eri wahemuliraga mw'agâla mashanja walijire emwâbo.

²³ Nâkuza izîno lyâni ly'irenge eri wahemuliraga emwa amashanja, emunda wajag'ilihemulira wênene, na ntyo amashanja gâmanya oku nie na ndi Nyakasane Nyamubâho, hano bâbona oku nâcîkuza muli we embere zâbo.

²⁴ Nâkurhenza omu mashanja, nâkushûbûza kurhenga omu bihugo byoshi nkushubize omu cihugo câwe.

²⁵ Nâkukangûla n'amîshi minjà, ntyo wânabà mwinjà; nâkurhenza kwo ngasi izinga ly'amabî gâwe n'erya abazimu bâwe boshi.

²⁶ Nâkuhà omurhima muhyâhya, nankuhiremwo omûka muhyâhya; nâkûla omu mubiri gwâgwe omurhima guli nk'ibuye, nkuhè omurhima gw'obunya-muntu.

²⁷ Nâkuhiramwo omûka gwâni*, nankuhè emisî y'okushimba engeso zâni, ey'okulanga amarhegeko gâni n'okugashimba.

* **36:27 36, 27** Mûka gwa Nyakasane alema ebiremwa byoshi, abiha obuzîne (Murh 1, 2; 2, 7). Mûka gwa Nyakasane anayandagalîre abantu. Anahè omuntu emisî erhalusire eyi ayôrha ajira. Amango gw'obucunguzi, Nyamuzinda anâyandagalize kwâgo-kwâgo omûka gwâge oku bantu boshi (Ebj 2, 16-21; Yer 31, 31).

²⁸ Mwajiyûbaka ecihugo nahâga basho, mwa-jiba lubaga lwâni, nâni mbè nie Nyamuzinda winyu.

²⁹ Namurhenzakwo amabî ginyu goshi, nâmulhera engano nanjire eluge bwenêne, ntyo ntakacimurhumira ishali.

³⁰ Nâluza amalehe g'oku mirhi n'emburho z'omu mashwa, ntyo murhacikabone enshonyi z'ecizombo omu karhî k'amashanja.

³¹ Mwâkaz'ikcengêra enjira zinyu mbî, n'ebijiro binyu bigalugalu mushologorhwe erhi bubî bwinyu burhuma n'amagalugalu ginyu.

³² Arhali mwe mwarhuma najira agôla minjà, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, mumanye bwinjà, mufe nshonyi, mugwârhwê n'enshonyi wâni mulala gw'Israheli.

³³ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Olusiku nâbà namâkurhenzakwo amabî gâwe goshi, nânayunjuza engo zâwe bantu, n'ebigûkà byâwe bishibiyûbakwamwo.

³⁴ Ecihugo cahagulagwa cashubihingwa, n'obwo càli ci kola cibonekana bwâmwa oku bagera.

³⁵ Bakaz'iderha mpu: Ecihugo càli cikola bwâmwa lêro cikola nka busâne bw'e Edeni, mpu n'engo zâli zamâshabûlwa zananyagwa n'okuhenangulwa, lêro zikola hantu hayûbake.

³⁶ Ntyo amashanja gasigîre eburhambi bwinyu gâmanya oku niene nie Nyamubâho nie nshubiyûbaka ebyahongosire, nie nshubirhwêra ahâli hamâhagulwa. Niene Nyamubâho nie nkudesire, nie nanakujira!

³⁷ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho,

erhi: Alaga okundi nâshubigujirira, nayêmêrera omulala gwa bene Israheli guje gwânnonza: nâguluza nka kula baluza obusò.

³⁸ Nka masô ganterekîrwe, na nk'engabo eri aha Yeruzalemu oku nsiku nkulu, ntyo kwo engabo y'abantu yabumba engo zàli zikola zibà bwâmwa; bânamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

37

Olwa amavuha gayumûsire

¹ Okuboko kwa Nyakasane kwanacimpikakwo, Nyamubâho anacimpulukana bunya-mûka agend'indêkereza omu kabanda: akôla kabà nda kali kayunjwîre madondolo ga mavuha.

² Anacingeza hôfi nago eburhambi yoshi, agôla mavuha gali manji bwenêne muli akola kabanda erhi ganayûmûsire bwenêne.

³ Nyakasane anacimbwîra, erhi: «Wâni mwene omuntu, ka agâla mavuha gankacifûka galame?» Nanacishuza nti: «Yâgirwa Nyakasane wêne we omanyire».

⁴ Anacimbwîra, erhi: Lêbera agâla mavuha! ogabwîre, erhi: Mwe mavuha gayumûsire, yumvi akanwa ka Nyamubâho.

⁵ Ntya kwo Nyakasane Nyamubâho abwîzire agâla mavuha, erhi: Loli oku nkola namuhiramwo omûka mushub'ilama.

⁶ Nâmushubiza emisî, nâmushubimuhirakwo n'eminyafu, nanyibwîkire kwo oluhù; nâmuhiramwo omûka mushubilama; ntyo mwânamanya oku nie na ndi Nyamubâho.

⁷ Obwo nanacilêba nk'oku nanalintegesirwe. Oku nancidwîrhe nalêba ntya, hanacizûka olubî lunji lunji n'emibarangasanyo, galya mavuha gajâ gayêgêrana ngasi maguma oku gâbo.

⁸ Nakazilolêreza: nalola oku emisî n'eminyafu yamâgabwîkira n'oku oluhù lwamâlambûkira kuli go; ci konene ntà mûka gwàli muli gwo.

⁹ Anacimbwîra, erhi: Obwîre Mûka ebinwa by'obulêbi, wâni mwene omuntu, obwîre mûka erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Oyîshe, we Mûka orhenge ebwa mpande inni z'igulu obûhire omûka muli abà bânizirwe lyo bashubilama.

¹⁰ Nanacilêba nk'oku nanarhegekagwa, omûka gwanacija muli bo, bafûka, bayîmangira oku magulu gâbo, gwàli murhwe munene bwenêne gwa ngabo!

¹¹ Anacimbwîra, erhi: Mwene omuntu, agâla mavuha gw'omulala gwa bene Israheli boshi. Bulya banakaz'iderha mpu: Amavuha gîrhu gayumûsire. obulangâlire bwîrhu bwahwîre rhwahungumusire!

¹² Co cirhumire ojilêba obabwîre erhi: Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Loli oku nkola nafunula enshinda zinyu, nâshubimukûla muli ezôla nshinda zinyu, wâni lubaga lwâni, namushubiza omu cihugo c'Israheli.

¹³ Ntyo mwamanya oku nie na ndi Nyamubâho hano mubona nafûnula enshinda zinyu, ngali namurhenza muli ezôla nshinda zinyu, yâga lubaga lwâni.

¹⁴ Nâmuhiramwo omûka gwâni mushubilama, nanshubimushubiza omu cihugo cinyu,

mwânamanya obwo oku nie Nyamubâho, nkudesire, kwo byânabà, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

Nyakasane ashubijira oluhaga lw'Israheli lubè luguma!

¹⁵ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

¹⁶ Nâwe, wâni mwene omuntu, yanka akarhi oyandike kuli ko erhi: «Kuli Yûda na kuli bene Israheli bacilunzire haguma naye». Yanka akandi karhî oyandike kuli ko erhi: «Kuli Yozefu: kali karhî ka Efrayimu na ngasi bandi ba omu mulala gwa bene Israheli bacilunzire haguma naye».

¹⁷ Oshegeze orhwo rhurhi haguma lyo rhubà karhi kaguma, kanabè karhi kaguma kafumbasirwe omu nfune zâwe.

¹⁸ N'erhi bene olubaga lwâwe bankakudôsa muli ebîra binwa mpu: K'orharhuhugûlire nîrhu bici walonza okumanyîsa kuli okwôla? Wânababwîra erhi:

¹⁹ Ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho erhi: Loli oku nâyanka akarhi ka Yozefu akali omu nfune za Efrayimu, na ntyo emilala ya bene Efrayimu n'eyindi ecilunzire haguma nayo nayilunga oku karhî ka Yûda, kabè karhî kaguma omu nfune zâni.

²⁰ Orhôle orhwo rhurhi oyandisire kwo orhufumbarhe bakaz'ibona.

²¹ Onababwîre erhi ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho erhi: Lolà oku nkola narhenza bene Israheli omu garhi k'amashanja erya munda bâli bajîre, nâbashûbûza kurhenga empande zoshi, nshubibahêka omu cihugo câbo.

²² Nâbajira bene ishanja liguma omu cihugo, omu ntondo z'Israheli, na mwâmi muguma ye wâbà mwâmi wâbo boshi, barhâcibe mashanja abirhi, barhâcigabanyikanemwo mâmi abirhi.

²³ Barhâcikaz'icihemula n'abazimu bâbo, na galya mabî gâbo, na bulya bwîsi bwâbo. Nâbacungula, mbarhenzekwo obugoma bwarhumaga bâjira ecâha, nâbacêsa; lwâshuba lubaga lwâni nâni nâbà nie Nyamuzinda wâbo.

²⁴ Omurhumisi wâni Daudi âbà mwâmi wâbo, âbà yêne ye na lungere muguma wâbo boshi, bashimba engeso zâni, bâlanga amarhegeko gâni banagashimbe.

²⁵ Babere omu cihugo nahâga mwambali wâni Yakôbo, n'omu b'îshe wâbo bayûbakaga, babêramwo boshi n'abâna bâbo, ciru n'abâna bâbo ensiku zoshi na mwambali wâni Daudi âbà ye mwâmi ensiku zoshi.

²⁶ Nâjira endagâno y'omurhûla rhweshi nabo, yâbà ndagâno y'ensiku n'amango nâbadêkereza nambaluze, nampire endâro yâni ekarhî kâbo ensiku zoshi.

²⁷ Ecihando câni cabêra ekarhî kâbo, nâbà Nyamuzinda wâbo, nabo babè lubaga lwâni.

²⁸ Ntyo amashanja goshi gâmanya oku niene nie Nyamubâho nie ndwîrhe nayinjihya Israheli, hano bâbona ecihando câni cibêra emwâbo ensiku zoshi.

38

Obuhanya bwa Gogi, mwâmi w'e Magogi

¹ Akanwa ka Nyamubâho kanacintindakwo muli ebîra binwa, erhi:

² «Mwene omuntu, yêrekera emunda Gogi ali omu cihugo ca Magogi, ali muluzi mukulu w'e Mesheki n'e Tubali, ogend'imubwîra ebinwa by'obulêbi oderhe erhi:

³ “Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho erhi: lolâ oku nkola nakurhêra, wâni Gogi, mwâmi mukulu w'e Mesheki n'e Tubali”.

⁴ “Nâkushandabaganya, nâkuhira engondôzo omu myanganga, nâkukwêba erubala we na engabo y'abalwî bâwe yoshi, enfarasi n'abasirika bâzigendakwo, kuguma n'emirasano yâbo yoshi, guli murhwe mwandu, guhagarhîre empenzi n'ensiribo boshi bali bantu bayishikolêsa engôrho”.

⁵ “Abapersi, Abanya-Etiyopiya, Abanya-Libiya bâyisha boshi haguma nabo, boshi bayisha badwîrhe empenzi n'ensirha zâbo”.

⁶ Gomeri ârhabâla n'emirhwe yâge, abantu b'e Togarma, abazindazinda b'olunda lw'emwênè n'ezindi ngabo zâyisha kuguma na nâwe.

⁷ Obè ocirheganyize, obè wacîrheganya we na enkûmo y'abantu bacilunzire kuli we; wênene obalangage.

⁸ Hano kugera nsiku nyinji, wâhâbwa amarhegeko, hano kugera myâka minji wârhabâlira ishanja lyâfuaga engôrho, lyâjaga lyâshûbûzibwa omu karhî ka embaga nyinji, lyâja omu ntongo z'Israheli, ezali irungu kurhenga mîra eryo ishanja lyashûbûzibagwa kurhenga omu mashanja, aha liciyûbakira libahwo n'omurhûla.

⁹ Wâgenda, wâbashagamukirakwo nka nkuba ya cihûsi, nka lwîkungu lwabwîkira igulu, we mweshi

n'engabo zâwe n'ezindi mbaga ziri mweshi na nâwe.

¹⁰ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: «Muli ago mango wâbà na nkengêro nyinji emurhima, onarhole emihigo mibî*.

¹¹ “Wâderha erhi nkola nârhâbâlira ecihugo cirhajira nyumpa nzibuzibu; nkola nâjiyongerera emwa abantu batûdu, bantu ba murhûla, bantu bayûbaka omu ngo buzira ngurhugurhu, ngo zirhahamikwa zirhanajira nyumvi”.

¹² “Wâjamwo mpu oli hagula, onasabunge eminyago, okuboko kwâwe kusige bwâmwa engo zâli nyûbake, kurhibukire oku lubaga lurhajira kavango omu gandi mashanja, lubaga lugwêrhe ebishwêkwa n'ebirugu mwandu, lubaga lucîyûbakira omu munyunyu gw'igulu”.

¹³ “Sheba, Dedani, barhimbuzi bakulu b'e Tarsisi haguma n'entale ntôrhô zâbo bakubwîra mpu: Ka kuhagula kukudwîrhe, ka kuyishisabunga eminyago kwarhumaga walundula eyi ngabo mwandu, wayisha mpu oli kungûja amarhale n'amasholo, mpu onyage amasò omwo n'ebirugu onaheke omunyago munji?”»

¹⁴ Co carhuma oderhe ebinwa by'obulêbi, wâni mwene omuntu, obwîre Gogi, erhi: «Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho erhi: Olusiku olubaga lwâni lwâbà lukola lucibêrîre n'omurhûla ka orhakumanye?

* **38:10 38, 10** Olwo lwo lugo lwa Yeruzalemu. Abayahudi bakagimanya mpu olugo lwâbo lwo lwâli lulushire ezindi ngo zoshi z'omu igulu omu bunene n'omu bukulu.

15 “Oku bundi wânarhenga emwâwe, wânayisha ebuzinda bw'olunda lw'emwênè, we kuguma n'embaga nyinji mweshi nazo, mwânayisha muhêrhwe n'enfarasi, mwanayisha ngabo mwandu na murhwe mudârhi”.

16 “Wânacirhunika oku lubaga lwâni lw'Israheli, mulufûnike nka lwikungu lwabwîkira ecihugo. Okwôla kwabà omu nsiku zayisha, go mango nâjira orhabâlire ecihugo câni, lyo amashanja gâmmanya hano gabona kurhi nâciha irenge muli we, wâni Gogi”.

17 “Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: K'arhali we naderhaga omu mango ga mîra, abarhumisi bâni b'abalêbi b'omu Israheli, bali erhi balêbire emyâka embere oku nanakurhume kuli bo”.

18 “Na muli olwo lusiku byânabè ntyâla: Amango Gogi âjà omu Israheli, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, oburhè bwânanyisha emalanga”.

19 “Na muli obwôla burhè bunene, ndesire nti: Okunali olwôla lusiku hâgera omusisi munene omu cihugo c'Israheli”.

20 “Zâgeramwo omusisi embere zâni, enfî z'omu nyanja, enyunyi z'emalunga, ensimba z'erubala, ebinyagâsi by'ekuzimu na ngasi muntu wa hano igulu, entondo zâhirima, ebibuye bihenanguke na ngasi nkûta zicirhimbe oku idaho”.

21 “Nanayômola engôrho kuli ye omu ntondo zoshi, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, na kuli bône na bône banayômolerana engôrho ngasi baguma oku bâbo”.

22 “Nâyishimuhana n'endwâla y'ecihûsi

n'okubulajika kw'omukò, nâmuniekeza enkuba y'ecihonzi, ey'olubula, nârhuma engulumira z'omuliro n'eza ecibiriti kuli ye n'oku bigamba byâge n'oku myandu y'embaga ziri boshi naye".

²³ "Nâzikuza nancihêke irenge, nancimanyîse emwa amashanja manji, gamanya oku nie na ndi Nyamubâho."»

39

Obundi buhanya kuli Gogi

¹ «Wâni mwene omuntu, derha ebinwa by'obulêbi kuli Gogi, oderhe erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Lolà oku namâkwîhindulira wâni Gogi, mwâmi mukulu w'e Mesheki n'e Tubali:

² "Nâkushandabanya kurhenga ebwa lunda lw'emwênè kujà ebwa ntondo z'Israheli".

³ "Nâkuvunira omuherho omu kuboko kumoshonkurhogeze n'emyampi ekulî omu kuboko kulyo".

⁴ "Wâhenangukira oku ntondo z'Israheli we wêne kuguma n'engabo yâwe, mweshi n'ezindi mbaga zikukulikire, wâlibwa n'ebinyunyi by'emalunga bya ngasi lubero, kuguma n'ensimba z'erubala".

⁵ "Wâfira erubala bulya niene nkudesire, nie Nyakasane Nyamubâho".

⁶ "Nâkurhumira omuliro gwârhenga emwa Magogi n'emwa abantu bacîyûbakîre n'omurhûla omu bizimba, ntyo banamanya oku nie na ndi Nyamubâho".

⁷ “Ntyo nânaheka izîno lyâni irenge omu karhî ka bene Israheli, ntakanaciziga izîno lyâni lyahemuka, n'amashanja gânamanyira ahôla oku nie Nyamubâho, nie Mutagatifu wa Israheli”».

⁸ Lolà oku okwôla kwâbà kunayiruka, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho; lwo na lusiku naderhaga olwôla.

⁹ Okubundi bene Israheli bali omu ngo banakanya bagend'iyôca emirasano, ensiribo, empenzi, omuherho, obuhiri n'itumu, bajira myâka nda erhi kutwâna banabitwâna.

¹⁰ Ebwa kubà eyo mirasano yo bakaz'itwâna oku muliro, bagend'itungôla abakazâg'ibatungôla, bâgend'inyaga abakazâg'ibanyaga, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹¹ Nâhà Gogi ahantu h'irenge mwo abishwa omu Israheli, omu kabanda k'abagenzi, olunda lw'ebuzûka-zûba lw'enyanya; ânafuka enjira y'abagenzi. Ahôla hwo bâbisha Gogi boshi n'engabo yâge mwandu, kandi banahayirike mpu «Hwo kabanda ka Hamoni-Gogi».

¹² Kuboko kwa Nyamuzinda kwababisha n'ecihugo cayôbôlwa kuhika myêzi nda.

¹³ Olubaga loshi lw'omu cihugo lwâbisha, linabè irenge lyâbo muli olwo lusiku nâciha irenge, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁴ Banarhuma abantu mpu bakaz'igeragera omu cihugo mpu bajè babisha abagenzi bafirîre omu cihugo, banarhenza ntyo omu cihugo ngasi

byankacihemula*. Enyuma lya myêzi nda go mango barhangira okujà kwalonza.

¹⁵ Na muli agôla mango bajà bageragera omu cihugo erhi muguma muli bo ankabona haciri ebidondolo by'omuntu anahira hwo ecimanyîso kuhika ababisha bayishibirhola n'okugend'ibibisha omu kabanda ka Hamoni-Gogi.

¹⁶ Hanayishibà olugo bakaz'iderha mpu lwo Hamona, hano bayûs'iyinjiya ecihugo.

¹⁷ Nâwe wâni mwene omuntu, ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Obwîre ebinyunyi bya ngasi lubero, n'ensimba z'erubala zoshi mpu: Mushûbûzanye munayishe! Mulundumane omu marhambi ago mango nâjirira enterekêro yâni nkulu oku ntongo z'Israheli, mwâlya enyama munanywe omuko.

¹⁸ Enyama z'entwâli zo mwâlya, n'omukò gw'abâmi b'omu cihugo gwo mwânywa, ogw'engandabuzi, ebibuzi, ebihebe, empanzi ntôrhò zinadwîrhe zayenjera, zakazâg'ishwêkerwa e Bashani.

¹⁹ Mwâlya oku mashushi nk'oku munalonzize, mwanywa omukò kuhika mulaluke, kuli eyôla nterekêro yâni nâmujiira.

²⁰ Kuli agôla mêza gâni, mwâyigurhirakwo enyama z'enfarasi, ez'e ntwâli n'ez'abalenga b'okulwa ba ngasi lubero, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

* **39:14 39, 14** Erhi mugogo (mufû) muguma gwankabà gurhâbishirwe, ecihugo canahemuka n'ehyo bibolêreza omu kushimba amarhegeko ga Mûsa.

Ishwinjiro ly'enyigîrizo za Yehezekiyeli

21 Nayêrekana irenge lyâni omu mashanja, n'amashanja goshi gânabona kuerhi nâtwa olubanja na kurhi nâbahà obuhane n'okuboko kwâni.

22 Ntyôla omulala gwa bene Israheli gwânamanya oku nie na ndi Nyamubâho Nyamuzinda wâbo, kurhenga olwôla lusiku n'omu zindi nsiku zâyisha.

23 Ntyo amasha njà goshi gânamanya oku bubî bwa bene Israheli bwo bwarhumaga bahêkwa bujâ, bulya hamangomera, kwarhuma nahâfulika obusù bwâni, nabahâna omu maboko g'abashombanyi bâbo, boshi bânayîrhwe n'engôrho,

24 Kurhemuka kwâbo na bugoma bwâbo byo byârhumaga nabajirira ntyo, kwo kwanarhuma mbâfulika obusù bwâni,

25 Co cirhumire aderha ntyâla Nyakasane Nyamubâho, erhi: Nkola nashubihindula akalamo ka Yakôbo, nkola nâbabalira omulala gwa bene Israheli goshi nanciyêrekane wa lûji erhi izîno lyâni limâna lirhuma.

26 «Bâyishiyibagira amabî gâbo goshi n'oku bandekêreraga kwoshi, hano babona bakola bayûbasire omu cihugo câbo n'omurhûla, buzira kadundo.

27 “Hano mbarhenza emwa embaga, hano mbashûbûza kurhenga emwa abashombanyi bâbo, nanacîkuza muli bo embere z'amashanja manji”.

28 “Bayishimanya oku nie na ndi Nyamubâho, Nyamuzinda wâbo hano bâkengêra kurhi na-

balekaga bujà emwa amashanja na kandi kurhi namâshubibashubûza nti bajè omu cihugo câbo buzira kuleka ciru n'omuguma eyôla munda”.

²⁹ “Ntanacikâbafulike obusù bwâni, ebwa kubà nâlumîza omûka gwâni omu mulala gwa Israheli, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.”»

IV. Olushika lwa Yehezekiyeli

40

Obwâmi buhyâhya bwa Nyamuzinda

¹ Omu mwâka gwa kali makumi abirhi n'irhanu kurhenga rhuli rhuhêsirwe bujà, oku murhondêro gw'omwâka, omu nsiku ikumi z'omwêzi, omu mwâka gwa kal'ikumi n'inni kurhenga olugo luli lunyazirwe, muli olwôla lusiku lwonênè, okuboko kwa Nyakasane kwanacicîhunika kuli nie, kwanacimpêka eyôla munda.

² Mwâli omu kubonekerwa kw'obunyamuzinda, kwanacimpêka omu cihugo c'Israheli, kwanacindêkereza oku ntondo ndîrî bwenêne, na kuli eyôla ntondo kwâli obulî nka bûbake bw'olugo olunda lw'emukondwè.

³ Erhi abâ amâmpisa eyôla munda nanaci-bona omuntu wali oshushire omulinga, àli afumbasire omu kuboko omugozi gw'ecitâni n'olusheke lw'okujà apîma, anaciyîmanga aha muhango.

⁴ Oyôla muntu anacimbwîra, erhi: Wâni, mwene omuntu, okazilolêreza n'amasù gâwe, onakayumvirhiza n'amarhwîri gâwe, onakaz'ibîkirira oku murhima ngasi ebi nakuyêreka byoshi, bulya kuyankirira ebyôla

byabonekana kwo kwakudwîrhe hanôla, oj'ibwîra omulala gwa bene Israheli ngasi ebi wankanabona byoshi.

⁵ Nalola oku olukûta lwàli luzongolosire enyumpa olunda lw'embuga omu marhambi mwoshi, n'oyôla muntu àli afumbasire olusheke lw'okujà apîma, lwli lwa makano ndarhu, lwàli lujire lwagererwa oku makano n'oku makoro. Anacipîma obugali bw'obwôla bûbake bwàli lusheke luguma oku bugali, n'oku bulî lusheke luguma.

⁶ Okubundi anacijà ebwa akabadu k'enyumpa kali kadwîrhe kalola olunda lw'ebuzûka-zûba, anacirherema oku mashonezo gali okwôla kabadu, anacipîma oku c'olusò c'akôla kabadu: lusheke luguma oku bugali na lusheke luguma oku bulîrî; âjira ntyôla oku ngasi lusò.

⁷ Ngasi cûmpa càli cigwêrhe lusheke luguma oku bugali na lusheke luguma oku bulîrî; ekâgarhî k'enyumpa akazipîma makano arhanu. Olusò lw'akabadu, ebwa cizimbêro cijîre ebwa nyumpa nayo apîmayo lusheke luguma.

⁸ Ashubipîma ecindi cizimbero cijîre ebwa kabadu k'enyumpa, naco càli ca lusheke luguma.

⁹ Apîma ecizimbêro c'ebwa lusò, càli ca makano munâni, n'emitungo yayo yali ya makano abirhi. Olusò lw'akwôla kabadu lwo lwakazâgija ebwa nyumpa.

¹⁰ Ebyumpa byàli omu kabadu kw'olunda lw'ebuzûka-zûba: bisharhu lunda luguma na bindi bisharhu olundi lunda; byoshi oku binali bisharhu byàli bigwêrhe lugero luguma, kuguma n'emitungo yali kwo yali ya lugero luguma.

¹¹ Apîma obugali bw'omuhango gw'akabadu, bwàli bwa makano ikumi, n'obulî bwàli bwa makano ikumi n'asharhu.

¹² Embere z'ebyumpa yali olugurhu lw'ikano liguma ngasi lunda, na ngasi cûmpa càli cigwêrhe makann ndarhu lunda luguma na gandi ndarhu olu ndi lunda.

¹³ Anacipîma omu burhungiri bwa ngasi kabadu, kurhenga oku cumpa kujà oku cûmpa, bwàli bwa makano makumi abirhi n'arhanu oku bugali, kurhenga oku muhango kujà oku gundi.

¹⁴ Anacipîma ecindi cizimbêro: càli ca makano makumi abirhi, co càli cizimbêro c'okulunga engo y'ahôla kabadu.

¹⁵ Amalanga g'embere g'akôla kabadu, n'amalanga g'omu ndalâlâ gakazâg'ihika oku birheho gàli ga makano makumi arhanu.

¹⁶ Kwàli orhubonezo rhw'akayungiro oku byûmpa n'oku nkingi, omu kabadu n'omu mbaraza; orhwo rhubonezo rhwàli rhuzonzire enyumpa yoshi, n'ezo nkingi z'amabuye zàlimwo emirhanda.

¹⁷ Anacimpêka ebwa bululi bwàli buyêrekîre olunda lw'embuga, nalola oku bwàli bugwêrhe ebyumpa byàli bibambire omu bululi bwâbyo; byàli eburhambi bw'obwôla bululi bw'embuga, hali byûmpa makumi asharhu oku bulî bw'ahwôla hantu hali habambirwe.

¹⁸ Ahwôla hantu habambirwe hàli hajîre hahika ebwa ngasi mulungulungu; hali hantu habambirwe omu ndalâlâ.

¹⁹ Apîma obulî bw'akabadu kàli omu ndalâlâ kuhika oku bululi bw'omu ndalâlâ: kàli ka makano igana, kali olunda lw'ebuzûka-zûba.

²⁰ Oku biyêrekîre olunda lw'emwênè, apîma yo obulî n'obugali bw'omuhango gwàli olwôla lunda lw'emwênè.

²¹ Eyo munda yali byûmpa bisharhu lunda luguma na bindi bisharhu olundi lunda; emitungo y'obwôla bululi n'ehy'olusò byâge byàli bigwêrhe lugero luguma n'ebyumpa by'akabadu ka burhanzi: makano makumi arhanu oku buli na makano makumi abirhi n'arhanu oku bugali.

²² Orhuhonezo rhwâbyo, n'akabadu kâyo n'emirhanda yali mitâke kwo, byoshi byàli bigwêrhe lugero luguma n'ebya akabadu k'olunda lw'ebuzûka zûba. Bakazâg'ishonerayo omu kugera oku mashonezo nda, n'olusò lwâge lwanali hôfi n'agôla mashonezo.

²³ Obululi bw'omu ndalâlâ bwàli bugwerhc nabo akabadu, kali kayêrekîre akabadu k'olunda lw'emwênè, kali kuguma n'aka olunda lw'ebuzûka-zûba; apîma kurhenga oku kabadu* kujâ oku kandi; galî makano igana.

²⁴ Ashubimpêka kandi olunda lw'emukondwè, nalola oku yali akabadu, kâlî kayêrekîre olwôla lunda lw'emukondwè, apîma banabwigorhe† kuguma n'akabadu, byoshi byàli bigwêrhe lugero luguma.

²⁵ Omuhango gwàli gugwcerhe orhubonezo rhushushîne n'orhwa akabonezo. Gwàli gugwêrhe makano makumi arhanu oku bulîrî, na makano makumi abirhi n'arhanu oku bugali.

²⁶ Bakagisôkera yo oku mashonezo nda,

* **40:23 40, 23** akabadu mpu «vestibule» omu c'e mazûlu † **40:24 40, 24** banabwigorhe, mpu zo «poteau» omu c'e mazûlu

n'akabadu kâge nako kanali aha burhambi, olunda n'olundi yali etâsirwe emirhanda oku mitungo.

²⁷ Obululi bw'omu ndalâlâ nabo bwâli bugwêrhe omuhango guyêrekîre olunda lw'emukondwè gali makano igana.

²⁸ Anacimpêka omu bululi bw'omu ndalâlâ, kugera omu muhango guli olunda lw'emukondwè, nago gwâli gugwêrhe bipîmo biguma.

²⁹ Ebyumpa byâgo, banabwigorhe bagwo, byoshi byâli bigwêrhe lugero luguma; obwôla bululi bwâli bugwêrhe orhubonezo omu marhambirhambi, kuguma n'akabadu.

³⁰ Omu marhambi g'obwôla bululi mwâli akabadu, obulî bwamwo gâli makano makumi abirhi n'arhanu na makano arhanu oku bugali.

³¹ Akabadu kâge kali kayêrekîre obululi bw'embuga, banabwigorhe bâge bali batâkekwo emirhanda n'okujà yo kwâli kugera kuli mashonezo munâni.

³² Kandi anacimpêka omu bululi bwâli olunda lw'omu ndalâlâ, olunda lw'ebuzûka-zûba, anacipîma omuhango gwâli yo, nago gwâli gugwêrhe bipîmo biguma.

³³ Ebyumpa byâge, emitungo yâge n'akabadu kâge, byâli bigwêrhe bipîmo biguma; omuhango kuguma n'akabadu kâge byâli kwo orhubonezo omu marhambi mwoshi. Obwôla bululi bwâli bugwêrhe obulî bwa makano makumi arhanu na bugali bwa makano makumi abirhi n'arhanu.

³⁴ Akabadu kâge kali kayêrekîre obululi bw'embuga n'emitungo yakwo yali mitâke

emirhanda olunda n'olundi, hali na mashonezo munâni g'okusôkerayo.

³⁵ Kandi anacimpêka ebwa muhango gw'olunda lw'emwênè, anacipîma yo ebipîmo biyumânîne.

³⁶ Yali ebyumpa, emitungo, akabadu. n'orhubonezo omu marhambi mwoshi. Obulî bw'ogwôla bwâli bwa makano makumi arhanu na makano makumi abirhi n'arhanu oku bugali.

³⁷ Akabadu kâge kâli kayêrekîre obululi gw'embuga, n'emitungo yako yali mitâkekwo emirhanda, hali na mashonezo munâni g'okusôkera yo.

³⁸ Yali n'ecumpa cigwêrhe olumvi hôfi n'emitungo y'omuhango; aho ho bakazishukira enterekêro y'embâgwa.

³⁹ Omu kabadu k'omuhango mwâli mêza abirhi lunda luguma na gandi abirhi olundi lunda. Kuli agôla mêza kwo bakazâg'ibâgira eby'enterekêro y'ensirîra ey'okuhûna obwonjo oku byâha n'ey'agandi mabî.

⁴⁰ Olunda lw'embuga, oku muntu ogezire ebwa lunda lw'e mwênè, yali mêza abirhi, n'olundi lunda ebwa kabadu k'omuhango nayo yali mêza abirhi.

⁴¹ Ntyo ebwa muhango yali mêza anni lunda luguma na gandi anni olundi lunda, goshi gahika omu mêza munâni gwo bakazâg'ibâgirakwo.

⁴² Hali mêza anni oku nterekêro z'ensirîra, gâli ga mabuye marhendêze, obulî ikano liguma n'ecihimbi, obugali ikano n'ecihimbi n'oburherema bwâgo ikano liguma, kwo

bakazâg'idêkereza ebirugu by'okubâga enterekêro z'ensirîra n'ezindi nterekêro.

⁴³ Emihiro mitâkekwo ebibabi omu bugali yalihizirwe omu ndalâlâ kuli ago mêza kwo bakazâgidêkereza enyama z'enterekêro.

⁴⁴ Emugongo g'omuhango gw'omu ndalâlâ mwâli ebyumpa by'abimbiza b'omu bululi buli omu ndalâlâ. Cûmpa ciguma câli ebwa muhango g'olunda lw'emwênè, cakazâg'ilola olunda lw'emukondwè; ecindi câli ebwa muhango gw'olunda lw'emukondwè, cakazâg'ilola olunda lw'emwênè.

⁴⁵ Olya muntu anacimbwîra, erhi: Ecôla cûmpa ciri olunda lw'emukondwè, ciri ca badâhwa bâli omu mikolo y'aka-Nyamuzinda.

⁴⁶ N'ecumpa ciri olunda lw'emwênè ciri c'abadâhwa badwîrhe bakola oku luhêrero; bali bene Sadoki, baguma b'omu bene Levi, bo bayêgera Nyamubâho n'okumurhumikira.

⁴⁷ Olya muntu anacipîma obululi, bwâli bugwêrhe obulî bwa makano igana n'obugali bwa makano igana, empande zoshi zâli ziyumânîne, Oluhêrero lwâli embere z'enyumpa.

Oku aka-Nyamuzinda kâli kayôsire

⁴⁸ Kandi anacimpêka omu kabadu k'enyumpa anacipîma emitungo y'akola kabadu, yali ya makano arhanu oku lunda luguma na gandi arhanu oku lundi lunda, n'obugali bw'akabadu bwâli bwa makano asharhu ga lunda luguma na gandi asharhu g'olundi lunda.

⁴⁹ Obulî bw'akabadu bwâli bwa makano makumi abirhi n'obugali bwâli bwa makano ikumi na liguma; okusôkera yo kwâli kugera

oku mashonezo; hali n'enkingi aha burhambi bw'emitungo, nkingi nguma lunda luguma n'eyindi olundi lunda.

41

Oku aka-Nyamuzinda kayishiba

¹ Okubundi anacimpêka omu ka-Nyamuzinda, anacipîma emitungo egwêrhe makano ndarhu oku bugali lunda luguma, na gandi ndarhu ga bugali oku lundi lunda bugali bw'ihêma.

² Obugali bw'omuhango bwàli bwa makano ikumi; ebizimbêro by'ogwôla muhango byàli bya makano ikumi oku lunda luguma, na gandi makano arhanu olundi lunda. Anacipîma obulîrî bw'aka-Nyamuzinda: makano makumi anni oku bulîrî na makano makumi abirhi oku bugali.

³ Oku bundi anacikanya ajà omu ndalâlâ, apîma emitungo y'aha muhango, yali ya makano abirhi oku bugali n'oku bulî gâli makano ndarhu; ebizimbêro by'omuhango: makano nda.

⁴ Anacigera obulî bw'ecumpa, bwàli bwa makano makumi abirhi, n'obugali bwâco bwàli bwa makano makumi abirhi omwôla ndalâlâ y'aka-Nyamuzinda, anacimbwîra, erhi: Ahôla ho Hatagatifu ha Ahatagatifu.

⁵ Anacipîma olukûta lw'enyumpa: makano ndarhu, n'obugali bw'akafômeko k'eburhambi: makano anni oku burhambi bw'enyumpa bwoshi.

⁶ Oku rhundi rhufômeko rhwàli omu marhambi hali nkere isharhu y'orhufômeko rhujire rhwayûbakirwa rhuguma enyanya ly'orhwâbo n'eyôla myûbako yahika kali makumi asharhu,

orhwôla rhufômeko rhwankarhuma omu lukûta lwâli lurhuyûbakîrwe omu marhambi g'enyumpa mwoshi, kulya kwankarhuma rhukaziyêgemerwa olukûta lw'enyumpa rhurhanaluhisirikwo.

⁷ Orhwôla rhufômeko, oku obuyûbake bwajà enyanya erhi kwo narho rhwanagaliha bulya idako lwâbà lugali kulusha olw'ekâgarhî, n'olw'aha kâgarhî lulushe olw'oku lukere lw'enyanya.

⁸ Nanacibona oku eyôla nyumpa omu marhambi mwoshi yali elengerîre n'okusimikira kuli orhwôla rhufômeko. Omusinji gw'orhwôla rhufômeko gwapîma olusheke lugumagumà na makano ndarhu ebwa kahembe.

⁹ Olukûta lw'embuga lw'akafômeko lwâli lugwêrhe obugali bwa makano arhanu, lwasiga engo ekarhî k'orhwôla rhufômeko rhw'enyumpa.

¹⁰ Ahantu harhali hayûbake kujà ebwa biyûmpa byâli eburhambi hali n'obugali bwa makano makumi abirhi omu marhambi g'enyumpa mwoshi.

¹¹ Akafômeko kâli kagwêrhe omuhango gwakazâg'ijà ebwa ngo, muhango muguma olunda lw'emwênè na gundi muguma olunda lw'emukondwè; obugali bw'engo bwâli bwa makano arhanu omu marhambi mwoshi.

¹² Enyumpa yali aha mbêre h'ahantu harhâli hayûbake olunda lw'ebuzika-zûba, yali egwêrhe makano makumi gali ndarhu ga bugali, olukûta lw'enyumpa lwâli lugwêrhe makano arhanu oku bugali omu marhambi mwoshi, n'oku buli gali makano makumi gali mwenda.

¹³ Anacipîma aka-Nyamuzinda kali ka makano igana oku buli, ahantu harhali hayûbake, enyumpa na enkûta zâyo byoshi bigwêrhe obulî bwa makano igana.

¹⁴ Obugali bw'embere z'aka-Nyamuzinda kuguma n'ahantu harhàli hayûbake, kujà olunda lw'ebuzûka-zûba, gàli makano igana.

¹⁵ Anacipîma obulî bw'enyumpa embere z'ahantu harhali cici, n'ahwôla hantu, hali oku buzindazinda bw'enyumpa n'orhonga rhwâyo bwâbà buli bwa makano igana.

Omu ndalâlâ y'aka-Nyamuzinda

Ecumpa cigali c'omu ndalâlâ, orhubadu rhwàli rhuyêrekîre obululi,

¹⁶ eby'olusò, orhubonezo rhwàli mwo orhuyungiro, orhonga, amarhambi goshi g'empande isharhu kuyêrekera ebwa lusò ebyôla byoshi byàli bibambire n'empaho, kurhenga oku idaho kujà oku rhubonezo.

¹⁷ Kuhika oku nyanya ly'omuhango, kuhika omu ndalâlâ n'embuga bakazâg'ilekahwo abantu,

¹⁸ hwo bakazâgitâka ba kerûbini n'emirhanda: murhanda muguma ekarhî ka bakerûbini babirhi; ngasi kerûbini ali agwêrhe malanga abirhi:

¹⁹ amalanga g'omuntu gali gayêrekîre ebwa murhanda muguma, amalanga g'entale gayêrekîre olunda lw'ogundi murhanda; banajà bajira ntyôla oku nyumpa yoshi.

²⁰ Kurhenga oku idaho kujà enyanya ly'omuhango balijire batâkayo ba kerûbini n'emirhanda oku lukûta lw'aka-Nyamuzinda.

²¹ Aka-Nyamuzinda kali kagwêrhe orhubonezo rhw'omuhango rhwàli rhuyûmânîne empande zoshi.

N'embere z'Ahatagatîfu, yali agali nka luhêrero lwa mpaho.

²² Oburherema bw'olwôla luhêrero bwàli bwa makano asharhu n'obulî bwa makano abirhi, lwàli lugwêrhe orhuhembe, n'omu bulîrî bwâlwo, ebirhebo by'empaho. Anacimbwîra, erhi: «Alaga amêza gali embere za Nyamubâho».

²³ Aka-Nyamuzinda n'Ahatagatîfu mwâli ngasi haguma omuhango.

²⁴ Ngasi lumvi lugwêrhe mpande ibirhi, mpande ibirhi zakazâg'igonywamwo bihimbi bihimbi: bihimbi bibirhi oku luhande luguma, zindi ibirhi oku lundi luhande.

²⁵ Oku nyanya ly'ezôla nyumvi bali bajire batâkakwo bakerûbini n'emirhanda kuguma nka balya banali oku birhebo. Olubigabiga lw'empaho lwàli enyanya lya ngasi muhango gw'embuga.

²⁶ Kwàli amadirisha galikwo orhuyungiro, matâke n'emirhanda, gali ngasi lunda ebwa birhebo bya ngasi kabadu n'ebwa rhufômeko rhw'enyumpa, kuguma n'omu mbigabiga.

42

Ezindi nyumpa z'aka-Nyamuzinda

¹ Olya muntu anacimpêka omu bululi bw'emuhanda olunda lw'emwênè, anacimpêka omu nyumpa eyêrekîre olunda lw'engo n'ebwa nyumpa y'olunda lw'emwênè.

² Yali egwêrhe obulî bwa makano igana - olunda lw'emwênè, - kandi obugali bwa makano makumi arhanu,

³ embere z'agôla makano makumi abirhi g'obululi bw'omu ndalâlâ n'embere z'engo mbambîre y'obululi bw'emuhanda, yali eyindi nyumpa yali eshegemire erya yindi nyumpa y'ebimpêkanè* bisharhu.

⁴ Embere ly'ezôla nyumpa yali enjira ya makano ikumi omu kujà Omu ndalâlâ, na makano igana ga buli; n'emihango y'ezôla nyumpa yali eyêrekîre olunda lw'emwênè.

⁵ Enyumpa z'enyanya zâli nyinyi kulusha bulya orhonga rhwakazag'ihikanakwo na kandi ebiyûmpa by'idako n'ebiyûmpa by'ekâgarhî by'eyôla,

⁶ ebwa kubà byâli bya bimpêkanè birhâgwêrhe nkingi nk'enkingi z'obululi; co carhumaga enyumpa z'enyanya zâli nyinyi kulusha ez'idako n'ez'ekâgarhî.

⁷ Olukûta lw'embuga lwâli luhisire kuli ezôla nyumpa olunda lw'obululi bw'embuga, embere z'ezôla nyumpa lwâli lwa makano makumi arhanu.

⁸ Obulî bw'ezôla nyumpa olunda lw'ebululi bw'embuga, bwâli bwa makano makumi arhanu, n'obwo ebwa lw'aka-Nyamuzinda lwâli lwa makano igana.

⁹ Idako ly'ezôla nyumpa yali omuhango gwâli guyêrekîre olunda lw'ebuzûka-zûba oku muntu wankayishire ebwa bululi buli embuga.

* **42:3 42, 3** Enyumpa y'ebimpêkanè, erigi y'igorofi obwo, «maison en étage» gwârhi enfarasè

¹⁰ Omu kukulikira obugali bw'olukûta lw'obululi, olunda lw'ebuzûka-zûba, embere z'ahwôla hantu harhàli cici n'embere z'eyôla nyumpa hali ezindi nyumpa,

¹¹ N'embere z'ezôla nyumpa yali enjira yali egenzire kuguma n'enyumpa zakazâg'ilola olunda lw'emwênè; obulî bw'ezo nyumpa n'obugali bwâzo, byàli biguma, kuguma n'emihango yazo, n'obûbake bwâzo nabo bwàli bwo buguma.

¹² Enyumpa zakazâg'ilola olunda lw'emukondwè, emihango yazo, nayo kwo yaàl nk'eya ezôla nyumpa: muhango muguma oku buzinda bwa ngasi njira, omu bulî bw'olukûta lujire olunda lw'ebuzûka-zûba nka omuntu ajamwo.

¹³ Anacimbwîra, erhi: Enyumpa ziri olunda lw'emwênè n'eziri olunda lw'emukondwè ezôla nyumpa ziri embere y'ahantu harhali cici, ziri nyumpa ntagatîfu, zo nyumpa abadâhwa bakaziyêgera Nyamubâho bakazilîramwo ebintu bitagatîfu bwenêne. Muli ezôla nyumpa mwo bânakaz'ibîkira ebintu bitagatîfu bwenêne, embâgwa z'enterekêro oku kuhûna obwonjo oku byâha n'oku gandi mabî, bulya ahôla hantu hali hatagatîfu.

¹⁴ Nka bamâjà omu ka-Nyamuzinda, abadâhwa barhankaciderha mpu barhengamwo bajè omu bululi buli embuga buzira kuhogola burhanzi emyambalo bakazâg'ikolamwo, bulyâla eyoôla myambalo eri mitagatîfu. Banakayambala eyindi myambalo nka bajira ebindi biyêrekîre olubaga.

¹⁵ Erhi ayûsa okupîma enyumpa, ampêka ebwa muhango gwakazâg'ilola olunda lw'ebuzûka-

zûba, anacipîma omu marhambi mwoshi.

¹⁶ Anacipîma olunda lw'ebuzûka-zûba na lulya lusheke lwâge lw'okupîma: nsheke magana arhanu z'olwôla lusheke ajaga apîmamwo, omu marhambi mwoshi.

¹⁷ Anacipîma olunda lw'emwênè: nsheke magana arhanu z'olwôla lusheke ajaga apîmamwo omu marhambi mwoshi.

¹⁸ Anacipîma olunda lw'emukondwè: nsheke magana arhanu z'olwôla lusheke ajaga apîmamwo,

¹⁹ amarhambi. N'olunda lw'ebuzika-zûba, apîma makoro magana arhanu n'olwo lusheke ajaga apîmamwo.

²⁰ Oku empande zinali inni, ajà apîmayo olugurhu luzizongolosire, lwàli lwa bulî bwa magana arhanu na bugali bwa magana arhanu, lwo lwakazâg'iberûla ahantu hatagatîfu n'ahantu harhali hatagatîfu.

43

Irengé lya Nyamuzinda lyâshubira omu nyumpa yâge

¹ Okubundi ashubimpêka ebwa muhango guli olunda lw'ebuzûka-zûba.

² Nalola oku irengé lya Nyamuzinda w'Israheli lyamârhenga olwo lunda lw'ebuzûka-zûba, Lyâyisha lyajira olubî nka mîshi manji gayisha gahûma, n'igulu lyayunjula bulangashane bw'eryo irengé lyâge.

³ Enshusho nabwîne yali nk'erya nabonaga erhi nyisha ndi nashandâza olugo: nshusho

eri nk'eyi nabonaga hôfi n'olwîshi lwa Kebari, nanacikumba bûbi.

⁴ Irengi lya Nyamubâho lyanacija omu nyumpa, lyàgerera muli erya njira ejîre ebwa muhango guyêrekîre ebwa buzûka-zûba.

⁵ Okubundi Mûka anacinyêhûkana, ampêka omu ka-Nyamuzinda omu bululi bw'omu ndalâlâ, na lolâ oku irengi lya Nyamubâho lyâli liyunjwîre enyumpa.

⁶ Nanaciyumva owampamagala kurhenga omwôla nyumpa: omuntu âli ayîmanzire aha burhambi bwâni. Anacimbwîra erhi: «Mwene omuntu, lolâ ahantu h'ishungwê lyâni, ahantu ndêkereza enshando z'amagulu gâni, hwo hantu nabêramwo omu karhî ka bene Israheli ensiku zoshi».

⁷ Omulala gwa bene Israheli boshi n'abâmi bâgwo, barhakacihemula izîno lyâni litagatîfu, n'ebihemu byâbo, n'emifû y'abâmi bâbo n'empêro zâbo z'omu birhwa.

⁸ Bahizire ec'olusò câbo oku c'olusò câni, n'enyumvi z'emihango yâbo oku yâni rhwanajira lukûta luguma ekarhî kâbo na nâni*. Banacihemula izîno lyâni n'amabî gâbo bakazâg'ijira; nanacibamalîra omu bukunizi bwâni.

⁹ Lêro bakolaga banyêgûla kwo amabî gâbo kuguma n'emifû y'abâmi bâbo, ntyo mbêre emwâbo ensiku zoshi.

* **43:8 43, 8** Amango ga mîra, kuli Salomoni, aka-Nyamuzinda n'akarhwa-bwâmi byâli haguma. Na ntyo, hakazig'irhenga embaka ngasi mango ekarhî ka mwâmi n'abadâhwa. Lêro Yehezekieli ârhegeka oku aka-Nyamuzinda kayûbakwe hâgo-hâgo oku ntondo ya Siyoni, n'enyumpa ya mwâmi, bayiye gûle n'aka-Nyamuzinda, eyûbakwe omu lugo hali hisungunu n'aka-Nyamuzinda.

¹⁰ «Nâwe, wâni mwene omuntu ogend'imanyîsa omulala gw'Israheli eyôla nyumpa, lyo enshonyi z'ebyâha byâbo zibabumba, kandi banayirholerekwo olugero.

¹¹ Bakâgaya oku bajizire, onabayigîrize kurhi eyôla nyumpa eyôsire, obabwîrize kurhi eyôla nyumpa yayûbasirwe, olunda eyêrekîre, ngahi bagerera nka bajamwo na nka bahulukamwo, oburhegesi bwâyo, engeso zâyo, oku bagwâsirwe oku bâkazikolamwo n'oburhegesi bw'oku bâkazikolamwo».

¹² Irhegeko ly'enyumpa yâni lidesire ntyâla: eyûbakwe oku irhwêrhwê ly'entondo, marhambi g'ahôla eyûbakîrwe goshi gabè matagatîfu bwenêne. Lyo irhegeko ly'eyôla nyumpa eryo.

Oluhêrero

¹³ Alaga ebipîmo by'oluhêrero omu kugera n'amakano; liri ikano n'ecihimbi, lilushire eli bayôrha bapîmamwo: lrhwerhwe liri lya ikano liguma oku burherema n'ikano liguma oku bugali, n'omuliro gwâlwo guzungulusire omu marhambi guli gwa ikano liguma lya kuboko. Yo nsimikiro y'oluhêrero eyôla.

¹⁴ Irhwêrhwê lirhangirire obûbake oku idaho, oku nteberhebe yâge y'idako gali makano abirhi; obugali liri ikano, kurhenga oku nteberhebe nsungunu kujà oku nteberhebe nnene gali makano anni n'obugali liri ikano liguma.

¹⁵ Ecîko ciri ca makano anni n'oku nyanya ly'ecîko kuli mahembe anni.

16 Ecîko oku nyanya lyâco buli bulî bwa makano ikumi n'abirhi na bugali bwa makano ikumi n'abirhi, empande zoshi zayumânana.

17 Enteberhebe oku marhambi gâge anni ganali, egwêrhe makano ikumi n'anni oku buli n'oku bugali makano ikumi n'anni n'omuhiro guyizonzire ciri cihimbi c'ikano; irhwêrhwê liri lya ikano liguma; amashonezu gâge gayêrekîre olunda lw'ebuzûka-zûba.

18 Anacimbwîra, erhi: Wâni mwene omuntu, ntya kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Alà oku marhegeko g'oluhêrero agôla amango lwayûbakwa, lyo bakarherekêrerakwo enterekêro y'ensirîrà, n'ey'okukangûla n'omuko.

19 Ohè abadâhwa b'Abaleviti bo bali bw'oku bûko bwa Sadoki, bo banali n'obuhashe b'okuyêgera omu kunkolera, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, obahè empanzi ntôrhò ebè ya nterekêro oku byâha.

20 Orhôle oku mukò gwâyo ojè wagushîga kuli galya mahêmbé anni n'oku rhufendefende rhuni rhw'enteberhebe n'oku marhambi gwoshi na ntyo ojiremwo enterekêro y'okucêsa n'ey'okuhûna obwonjo.

21 Oyanke erya mpanzi y'enterekêro oku byâha, bâgendiyiyôkera ahantu hânarheganyizîbwe, omu nyumpa, kulî n'aka-Nyamuzinda.

22 Oku lusiku lwa kabirhi wânahana oku nterekêro y'okuhûna obwonjo oku câha engand-abuzi erhalikwo ishembo kandi bajiremwo enterekêro y'okucêsa oluhêrero kuguma nk'oku bajiraga n'enterekêro y'empanzi.

23 Hano ôbà wamâjjira eyôla nterekêro

y'okucêsa, wânashubirhererekêra empanzi ntôrhò erhalikwo ishembo n'eyindi ngandabuzi erhalikwo ishembo.

²⁴ Wânazihêka embere za Nyamubâho, kandi abadâhwa banazikwebakwo omunyu, banabulizirhererekêra nka nterekêro ya nsirîrà embere za Nyamubâho.

²⁵ Wâgeza nsiku nda zoshi erhi onadwîrhe warhererekêra ecihebe ngasi lusiku oku nterekêro y'okuhûna obwonjo oku câha, kandi wânarhererekêra enterekêro y'empanzi n'ey'engandabuzi erhagwêrhi ishembo.

²⁶ Bageze nsiku nda erhi bajira e nterekêro y'ensengero oku luhêrero, balucêse banalugishe.

²⁷ Hano ezôla nsiku zihwa, oku lusiku lwa kal'imunani kuguma n'agandi mango gakulikira, abadâhwa bânakazirherekêrera oku luhêrero, enterekêro zinyu z'ensirîrà n'eza omurhûla, na ntyo nânamuyumvîrhiza, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

44

Abakaja omu ka-Nyamuzinda: Abaluzi

¹ Oyo muntu anacimpêka ebwa muhango gw'aka-Nyamuzinda guli embuga, oguyêrekîre olunda lw'ebuzûka-zûba, gwàli guhamisirwe.

² Nyamubâho anacimbwîra, erhi: Olwo lumvi lwâyigulwa, lurhâcihamûlwe, ntâye wâkaz'igerahwo, ebwa kubà Nyamubâho w'Israheli anahagezire; gukaz'iyôrha guli muyîgale.

³ Erhi omuluzi ankayisha mpu ajibêra hwo, ebwa kubà ali muluzi*, mpu alîre hwo ebiryo by'enterekêro embere za Nyamubâho; oyo muluzi anagerere omu kabadu ka ogwo muhango n'omu kugalukamwo anashubiyisha.

Amarhegeko g'okujà omu ka-Nyamuzinda

⁴ Ashubimpêka ebwa muhango guli olunda lw'emwênè embere z'enyumpa; nanacikazilola, nasinza oku irenge lya Nyamubâho lyamâyunjulira enyumpa; nanacikumba bûbi.

⁵ Nyamubâho anacimbwîra, erhi: «Mwene omuntu, oyigule omurhima gwâwe, ololêreze n'amasu gâwe oyumvîrhize n'amarhwîri gâwe ngasi oku nakanakubwîra kuyêrekîre amarhegeko g'enyumpa ya Nyamubâho na ngasi bindi birhegesirwe kuli yo. Oyigule omurhima gwâwe lya ohashimanya kurhi kukwânîne okujira omu kujà omu nyumpa, kandi onamanye emîhango yoshi y'omu nyumpa.»

⁶ Ogend'ibwîra abagoma, omulala gwa bene Israheli erhi: Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho: Amabî ginyu gakola garhalusire, wâni mulala gw'Israheli:

⁷ Munakaziyisha mudwîrhe ebigolo, abarhakembûlagwa murhima na mubiri, mpu bajè omu cirhînyiro câni na ntyo bahemule enyumpa yâni; munakazihâna ebiryo byâni, amashushi n'omukò kulya kwankarhuma endagâno yâni esherezibwa n'amabî ginyu,

* **44:3 44, 3** Omuluzi arhali ye mwâmi: Nyamuzinda yênene ye mwâmi w'Israheli. Oyo muluzi arhacigwêrhi obuhashe buli nk'obw'omudâhwa.

⁸ Murhalangaga amarhegeko gayêrekîre emikolo y'oku bintu byâni bitagatîfu, abîre ebigolo byo muyimanza mpu bibè byo bikazikola omu nyumpa yâni ahâli hinyu.

⁹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Ntâ cigolo, bwo bali balya bantakembûlwa murhima na mubiri, wankâja omu cirhînyiro câni, ntâye omu bene ebigolo biri emwa bene Israheli.

Amarhegeko g'Abaleviti

¹⁰ Oku biyêrekîre balya Baleviti banyâkaga galya mango Israheli aciyegulaga kuli nie omu kushimba abazimu, abôla Baleviti bônene banabarhula obubî bwâbo.

¹¹ Bakazijâ omu cirhînyiro câni, babâ barhumisi ba kulanga enyumvi z'enyumpa yâni n'okukazikola omu nyumpa yâni, bwo bakazibâga ahâli h'olubaga, enyama z'enterekêro y'ensirîra n'oku zindi nterekêro, banakaziyôrha bacîrheganyize okurhumikira olubaga.

¹² Ebwa kubâ bajirirhumikira olubaga emwa abazimu, na ntyo bârhuma omulala gwa bene Israheli goshi guhirima omu câha, okwôla kwarhumire mbangalaza okuboko kuli bo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, bônene bâbarhula ecâha câbo.

¹³ Barhâkaziyegêre emunda ndi mpu balijira emikolo y'obudâhwa, mpu bâyegera ebintu byâni bitagatîfu ebibêra omu hantu hatagatîfu bwenêne; bônene bahêka ecihemu n'amabî gâbo bajizire.

¹⁴ Mbahîre emikolo y'okukaz'ikola omu nyumpa yâni oku biyêrekîre enterekêro n'oku yindi mikolo yoshi.

Abadâhwa

¹⁵ Abadâhwa b'Abaleviti, balya bene Sadoki balanganga amarhegeko g'omu cirhînyiro câni, galya mango bene Israheli bacyegûlaga kuli nie, abôla bwo bakaz'inyêgêra omu kunkolera, bwo banakazija embere zâni bayishirhererekêra enterekêro y'amashushi n'ey'omukò, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁶ Bwo bâkaz'ijà omu cirhînyiro câni, bwo bâkaz'iyêgêra amêza gâni balijira kwo omukolo gwâni, bashimbe amarhegeko gâni.

¹⁷ Nka bakola bagera omu mihango y'omu bululi bw'omu ndalâlâ, bânayambala emishangi y'ecitâni, ntà mwambalo gwa mwôya gwabajakwo amango badwîrhe bajira emikolo y'ebwa mihango y'omu bululi bw'omu ndalâlâ n'omu ndalâlâ mwonênè.

¹⁸ Bayambale ensirha z'ecitâni oku irhwe, bayambale n'orhubutura rhw'ecitâni oku magala gâbo, barhayambala akantu kankabalêrhera idûrhu.

¹⁹ Ci konene nka bakola bajà ebwa bululi buli embuga, ebwa bululi b'embuga bujire emunda olubaga luli, banahogola erya mishangi bàlikolamwo, banayidekereza omu nyumpa y'ecirhînyiro, bayambala yindi yindi mishangi barhahîra bakagend'iyobôla olubaga barhanaci-hindula emishangi yâbo†.

²⁰ Barhahîra hakakungûla emviri zâbo oku irhwe, nîsi erhi okuzileka zali hûka ci banakaziz-itwâkwo bwinjinjà.

† 44:19 44, 19 Abadâhwa bône (nkabaga n'Abaleviti nabo) bwo bakagihuma oku birugu bitagatifu.

²¹ Ntâ mudâhwa wankanywa amamvu amango ajâ omu bululi bw'omu ndalâlâ.

²² Omukuja omu buhya, barhahîra bakayanka omukazi w'omukana erhi omukazi w'eciherula, ci bakaziyanka abânanyere baciri babikira b'omu mulala gwa bene Israheli, banahashiyinjira omukana wali mukà omudâhwa.

²³ Akaziyigîriza olubaga lwâni ehiri hitagatîfu n'ehirhali hitagatîfu, baluyigîrize ehiri hibî n'ehiri hinjà.

²⁴ Amango hali akadali bwo bakazitwa olubanja; balutwe omu kushimba amarhegeko gâni najiraga. Bakazishimba amarhegeko n'engeso zâni omu ngasi nsiku nkulu, banakazilanga ensiku zâni za Sabata.

²⁵ Harhabâga ciru n'omuguma wacîhemula omu kuyêgêra omuntu ofîre, barhankacihemula nka arhali kuli îshe, erhi nina w'omuntu, kandi erhi oku mugala, oku mwâli, kuli mwene wâbo, erhi kuli mwâli wâbo orhajira ibâ.

²⁶ Nk'omudâhwa amâyûsicîyôbôla, banamuganjira nsiku nda,

²⁷ n'olusiku ajâ omu cirhînyiro, omu bululi bw'omu ndalâlâ mpu alikola omu cirhînyiro, anarhangihana enterekêro oku câha, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

²⁸ Alagi âkaba kashambala kâbo: nie nâbâ nie kashambala kâbo; murhahîra mukabahâ ehi bankayîmamwo omu Israheli, niene nie nâbâ byo.

²⁹ Bakazilya oku nterekêro y'enkalangè, oku nterekêro y'oku câha, oku nterekêro y'obubî na ngasi kadesirwe ka kuzira kali kâbo.

³⁰ Ebiyêzire birhangiriza bya ngasi luhêro,

mwankalêrha obwa burhanzi mpu mulibihâna nterekêro, biri bya badâhwa mukazihà abadâhwa nabo oku mula gw'ebi mwashwâga, lyo omugisho gujâ omu nyumpa yinyu.

³¹ Ngasi nyama yacihozagya nîsi elîbirwekwo, ebè ya kanyunyi, nîsi erhi yindi yindi nyama, abadâhwa barhahîra bakayirya.

45

Ahantu haberûîrwe Nyamubâho

¹ Irhondo mukagaba ecihugo mukaciyeshera ecigole, mwanaberûlakwo ecihimbi c'ecihugo mwabikira Nyamubâho, kali kashambala katagatîfu. Ecôla cihimbi cibè na bulî bwa makano bihumbi makumi abirhi na birhanu oku bulî n'oku bugali bihumbi ikumi; kâba kashambala katagatîfu nk'oku kanali koshi burhambirhambi.

² Mubè ah'âjà ecirhînyiro, habè ha magana arhanu oku buli na gandi arhanu oku bugali, empande zoshi ziyumânane omu burhambirhambi, kandi makano makumi arhanu oku myûbako y'omu marhambirhambi.

³ Kuli ahôla hantu wamâpîma, wanashu-bipîmakwo bulî bwa makano bihumbi makumi abirhi na bugali bwa bihumbi ikumi, ahôla hwo habêra ecirhînyiro, hantu hatagatîfu bwenêne.

⁴ Câbà cigabi citagatîfu ca ecihugo, câbà ca abadâhwa bâkazikola omu cirhînyiro, abâkaz'iyish'ikolera Nyamubâho; hâbakwânana oku kuyûbakahwo enyumpa zâbo, hâbà hantu hatagatîfu oku cirhînyiro.

⁵ Ecihimbi ca makano bihumbi makumi abirhi na birhanu oku bulî na bihumbi ikumi

oku bugali, câbà ca Baleviti, abâkaz'ikola omu nyumpa bahira hwo olugo bâkaz'iyûbakamwo.

⁶ Wânarhôla ecindi cihimbi ca makano ga bi-humbi birhanu oku bugali n'oku buli bihumbi makumi abirhi na birhanu câbà cihimbi ca lugo ciyêrekîre ecihimbi citagatîfu; ahôla hantu hâbà ha omulala gwa bene Israheli.

Ecigabi c'omuluzi

⁷ Omuluzi âbà n'akâge kashambala olunda lw'empande zombi z'ahantu hatagatîfu na oku cihimbi c'olugo, akôla kashambala kakulikîre obuli bw'ahantu hatagatîfu n'obuli bw'ecihugo, olunda lw'ebuzûka-zûba n'olunda lw'ebuzika-zûba kabè ka buli buyumânîne n'obwa cihimbi ciguma, kurhenga oku lubibi lw'olunda lw'e buzika-zûba n'olunda lw'ebuzûka-zûba lw'ecihugo.

⁸ Câbà co cigabi câge omu Israheli, ntyo abâmi bâni barhâcikaz'ilibuze olubaga lwâni banaleka ecihugo cibè c'omulala gwa bene Israheli, nk'oku emilala yâbo enali.

⁹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Hoshi aho, wâni bâmi b'Israheli! Muleke okukaz'ilibuza olubaga n'okulunyaga! Mukaz'ijira okwinja n'okushingânîne olubaga lwâni mulurhenze kwo eby'okulibuza kwinyu, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁰ Mubè n'eminzâni eshingânîne, na efa eshingânîne na ebati eshingânne.

¹¹ Eefa n'ebati* ebyakaz'ijamwo bibè

* 45:11 45, 11 Efa, bati, homeri, sikêli, gera, mine, ... biri birugu byakujiramwo olugero; sikêli zo zâli lugero lwa buzirho, lyo izîno lya amagerha ga Israheli wa buno kurhenga 1948

bikwânîne, kulya kwanarhuma e efa ekaz'ijamwo ecihimbi ca kali ikumi ca ehomeri na ebati nayo ebè cihimbi ca kali ikumi c'ehomeri; ebyakaz'ijamwo bikaz'igererwa oku homeri.

¹² E sikêli zikazibà gera makumi abirhi. Sikêli irhanu zinabè irhanu na sikêli ikumi zinabè ikumi na emine yinyu ebè ya sikêli makumi arhanu.

Embâgwa z'enterekêro

¹³ Alagi enterekêro mwâkaz'iberûla: Cihimbi ciguma ca kali ndarhu ca efa oku ngasi homeri y'engano n'ey'engano punda.

¹⁴ Irhegeko oku mavurha: Cihimbi ciguma ca kali ikumi c'ebati ihembe liguma, ciyumânane n'ehomeri y'ebati ikumi bulya ehomeri nguma zibà bati ikumi.

¹⁵ Nyama nguma yakaz'irhôlewa omu bishwêkwa magana abirhi bya bene Israheli, ekaziba y'oku nterekêro y'enkalangè, eya ensirîra n'oku nterekêro z'omurhûla bahashe okujira okuyôbôlewa kwa boshi, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

¹⁶ Olubaga lwoshi lwâkaz'ihâna ntûlo ya bene eyôla kuli mwâmi w'Isrraheli.

¹⁷ Ci mwâmi ye âbà n'omukolo gw'enterekêro z'ensirîra, ez'enkalangè, ez'embulage oku nsiku nkulu, oku kubaluka kw'emyêzi n'oku nsiku za Sabato, n'oku nsiku nkulu zoshi za bene Israheli, ye wâkajira eby'enterekêro oku câha, eby'enterekêro y'enkalangè, eby'ensirîra n'ebya enterekêro z'okuvuga omunkwa, omu kuhûna okuyôbôlewa kwa bene Israheli.

Olusiku lukulu lwa Basâka

¹⁸ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Oku lusiku lurhanzi lw'omwêzi gwa burhanzi, wânayanka empanzi ntôrhò erhali kwo ishembo wânagend'ijiramwo enterekêro y'okucêsa ecirhînyiro.

¹⁹ Abadâhwa bânayanka oku mukò gw'enterekêro oku câha, bânaguhira oku kaboko k'olumvi lw'enyumpa, oku mahembe g'enteberhebe y'oluhêrero n'oku kaboko k'omuhango gw'obululi bw'omu ndalâlâ.

²⁰ Wânajira kwa bene okwôla oku lusiku lwa kali nda oku muntu wamâjira ecâha buzira kumanya nîsi erhi ebwa kuhabuka, ntyo wanayôbôla enyumpa.

²¹ Omu mwêzi gwa burhanzi, omu nsiku ikumi n'inni z'omwêzi, mwanajira olusiku lukulu kwa Basâka; bânageza nsiku nda erhi badwîrhe balya omugati gurhalimwo lwango,

²² Olwôla lusiku, mwâmi anahâna kuli ye yênene n'oku lubaga lw'ecihugo, empanzi oku nterekêro y'okuhûna obwonjo oku câha.

²³ Na muli ezôla nsiku nda z'olusiku lukulu, bânakaz'ihâna oku nterekêro y'ensirîra emwa Nyamubâho, mpanzi nda, ngandabuzi nda zirhalikwo ishembo oku ngasi lusiku luguma muli ezôla nsiku nda, bânajira n'ecihebe oku nterekêro oku câha ngasi lusiku.

²⁴ Bânakaz'ihâna nka nterekêro ya nkalange efa nguma y'enshâno oku mpanzi nguma kandi yindi efa nguma oku ngasi ngandabuzi na ehîni†

† 45:24 45, 24 «ehîni» naco cirugu ca kujira lugero lw'ebihulula erhi mbulagwa

y'amavurha oku ngasi efa.

Olusiku lukulu lw'ebihando

²⁵ Omu mwêzi gwa kali nda, omu nsiku ikumi n'irhanu z'omwêzi, oku lusiku lukulu, bânageza nsiku nda erhi banadwîrhe barhererekêra nterekêro za bene ezôla oku câha, nterekêro za bene ezôla oku nterekêro z'ensirîra, oku nterekêro z'enkalangè n'amavurha ganabè lulya lugero.

46

Agandi marhegeko

¹ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Omuhango gw'obululi bw'omu ndalâlâ ogulola olunda lw'ebuzûka-zûba gwakayôrha guli muyigule omu nsiku ndarhu z'omukolo, ci kuguyigala olwa Sabato; kandi gwanayôrha guli muyigule oku lusiku lw'okubaluka kw'omwêzi.

² Mwâmi anayisha olunda lw'akabadu kali ebwa muhango, anabêra aha burhambi bw'akaboko k'olumvi; abadâhwa bânarhûla enterekêro yâge y'ensirîra n'eyindi y'omurhûla. Bâyusa, ânafukamiriza ahôla burhambi bw'omuhango, kandi anagaligenda; olwoôa lumvi lwânashubiyigalwa bijingo.

³ Olubaga nalwo lwânakaz'iyîsha luli fukamiriza ahôla muhango gw'olumvi oku nsiku za Sabato n'eza okubaluka kw'omwêzi, lwânafukamiriza ntyo embere za Nyamubâho.

⁴ Enterekêro y'ensirîra mwâmi âyishirhûla Nyamubâho oku lusiku lwa Sabato, yâbà ya bânabuzi ndarhu barhagwêrhi ishembo, ngandabuzi nguma erhagwêrhi ishembo;

5 Enterekêro y'enkalangè yânaba ya efa nguma oku ngandabuzi nguma n'oku nterekêro y'enkalangè yâlusa abâna-buzi, anahâna nk'oku analonzize okuhâna, kuguma n'amavurha hîni nguma oku efa nguma.

6 Oku lusiku lw'okubaluka kw'omwêzi, anarhûla empanzi ntôrhò erhali kwo ishembo, bânabuzi ndarhu n'engandabuzi buzira ishembo.

7 Kandi anahâna oku nterekêro y'enkalangè, efa nguma oku ngandabuzi nguma n'oku bâna-buzi anahâna nk'oku analonzize okuhâna, kuguma, n'ehîni y'amavurha.

8 Nka mwâmi akola ajà omu nyumpa ânagerera omu kabadu k'omuhango na nka akola ahuluka muli eyôla njira mwo âkanashub'igera.

9 Amango olubaga lw'omu cihugo luyishire embere za Nyamubâho oku nsiku nkulu, okâgerera omu muhango gw'olunda lw'emwênè, omu kugaluka ônagerere omu muhango gw'olunda lw'emukondwè, n'owankagera omu muhango g'olunda lw'emukondwè, omu kugaluka ânagerera olunda lw'emwênè: ntà kugaluka omu muhango wanajiragamwo omu nyumpa, ci banahulukira omu muhango guli embere.

10 Mwâmi naye anajîra omu nyumpa halya olubaga lugerîre n'omu kugaluka ânagerera naye halya olubaga lwanagerera.

11 Oku nsiku nkulu: enterekêro y'enkalangè, yâkaziba ya efa nguma oku mpanzi nguma na efa nguma oku ngandabuzi nguma, n'oku bâna-buzi oku banalonzize okuhâna kuguma n'ehîni y'amavurha oku efa nguma.

¹² Erhi mwâmi akayisha ali rhûla enterekêro y'oku bulonza bwâge, ebè ya nsirîra kandi erhi ya murhûla, nterekêro analonzize yêne okurhûla Nyamubâho, bânamuyigulira omuhango guli ebwa lunda lw'ebuzûka-zûba. Kandi anarhûla enterekêro yâge y'ensirîra, nîsi kandi erhi ya murhûla nk'oku anajira oku lusiku lwa Sabato, kandi anahuluka; buzinda bânahamika olumvi nk'amâyûs'ihuluka.

¹³ Wâkaz'irhûla Nyamubâho omwâna-buzi orhalikwo ishembo, abè mwâna-buzi wa mwâka muguma. Omurhule Nyamubâho ngasi sêzi nka nterekêro ya nsirîra.

¹⁴ Haguma n'eyôla wânarherekêra ngasi sêzi enterekêro y'enkalangè, ebè cihimbi ciguma ca kali ndarhu c'e efa, na cihimbi ciguma ca kasharhu c'e ehîni y'amavurha, ga kubulagira oku nshâno y'omûla nka nterekêro ya nkalange yarherekêrwa Nyamubâho; okwo gali marhegeko ga ngasi mango n'ensiku zoshi.

¹⁵ Ngasi lusiku bâkaz'irherekêra omwâna-buzi, enterekêro y'enkalangè haguma n'amavurha nka nterekêro ya nsirîra ya ngasi lusiku.

¹⁶ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Mwâmi, erhi ankabà muguma omu bâna bâge oluhembo, lulya luhembo lunabè kashambala k'abâna bâge, bânaluyimamwo nka kashambala.

¹⁷ Ci erhi ankabà ali muguma w'omu barhumisi bâge ye ahîre oku ishwa lyâge nka luhembo, oyôla murhumisi anayôrhana liryâ ishwa kuhika oku mwâka gwa okugombôla, kandi mwâmi ânalishubirana, oku bâna bâge kwo lyâkaziba

kashambala.

¹⁸ Mwâmi arhahîra akarhôla oku ishwa ly'omuntu, akamunyaga oku kashambala kâge. Oku kashambala kâge k'ishwa kwo ankahakwo abâna bâge lyo harhagibà omuntu ciru n'omuguma w'omu lubaga lwâni wâlibirhwakwo mpu lyo aheza akashambala kâge.

¹⁹ Anacimpeka ebwa muhango guli ebwa lumvi, omu biyûmpa by'abadâhwa, biri birya biyûmpa biyêrekîre olunda lw'emwênè, na lolà oku eyôla munda yali engo omu kafendefende, olunda lw'ebuzika-zûba.

²⁰ Anacimbwîra, erhi: Ahwôla hali hantu abadâhwa bâkaz'iyendera embâgwa zâkaz'irhererekêrwa nka nterekêro oku mabî n'oku câha kuguma bânayenda n'enterekêro y'enkalangè lyo barhag'iziheka omu bululi bw'emuhanda, banacêsa ntyo olubaga.

²¹ Okubundi anacintenza mulya bululi bw'emuhanda, ângeza ebwa rhuhembe rhuni rhw'obôla bululi, nalola oku omu ngasi kahembe mwâli obululi.

²² Omu rhuhembe oku rhuli rhuni mwâli maluli anni gazonzirwe n'ecôgo, gagwêrhe obulî bwa makano makumi anni n'obugali bwa makano makumi asharhu. Agôla maluli oku gali gagwêrhe lugero luguma.

²³ Olugurhu lwâli luzonzire ngasi bululi buguma muli agôla anni, n'amasiga g'okuyendera gali omu idako lya ngasi lugurhu, omu marhambi mwoshi.

²⁴ Anacimbwîra erhi: Ahôla hwo abarhu-misi b'omu nyumpa bâkaz'iyendera enterekêro z'olubaga.

47

Iriba ly'omu ka-Nyamuzinda

¹ Anacimpêka ebwa muhango gw'aka-Nyamuzinda. Nalola oku amîshi gakaz'igirhenga omu c'olusò lw'aka-Nyamuzinda, olunda lw'ebuzûka-zûba, bulya aka-Nyamuzinda kàli kayêrekîre ebwa buzûka-zûba. Amîshi gakazâg'ihulula idako olunda lw'ekulyo kw'aka-Nyamuzinda, olunda lw'emwênè lw'oluhêrero.

² Ampulukana ebwa muhango guli olunda lw'emwênè. anacinzongolokana embuga kuhika ebwa muhango guli olunda lw'ebuzûka-zûba n'ahwôla naho, amîshi gakazâg'ihulula ebwa kulyo.

³ Erhi oyôla muntu ajà ebwa lunda lw'ebuzûka-zûba, n'omugozi ali afumbasire apîmamwo makano cihumbi, anacinyikiza muli agôla mîshi, amîshi gangalukira omu rhuzirabulongo.

⁴ Kandi àshubipîma cihumbi. anacinyikiza omu mîshi, galya mîshi gampika omu madwî. Ashubipîma ecindi cihumbi, anacinyikiza amîshi, n'amîshi ga mpika omu cibunu.

⁵ Anacipîma gandî makano cihumbi, lêro lwâbà lwîshi, lulyâla ntacihashaga okuyikira ebwa kubà amîshi gâli gamâbira; kwâli kukwânîne okuyôga, ntâye wankacihashire okuluyikira kwônene.

⁶ Anacimbwîra, erhi: Wâni mwene omuntu, k'obwîne? Ashubijà angezageza, omu kugenda n'okugaluka oku cikwi c'olwôla lwîshi.

⁷ Omwôla kugenda n'okugaluka kuli obwôla burhambi bw'olwîshi, nanacibona emirhi minji bwenêne, yali olunda n'olundi lw'olwîshi.

⁸ Anacimbwîra erhi: Agôla mîshi gadwîrhe gajà ebwa cihugo c'e buzûka-zûba; gayandagalira omu Araba, okubundi gagend'icîkwêba omu nyanja, gânahwera omwôla mîshi g'enyanja lyo gayinjihya agôla mîshi g'enyanja.

⁹ Ngasi ciremwa cizîne, cirya cinagenda erhi cankanagera muli agwôla mîshi canabona akalamo. Enfî zâluga bwenêne bulyâlya aha agôla mîshi gahisire agandi gahali ganabè minjà kulusha, n'obuzîne bwanayûshûka ngasi aha agôla mîshi ganajire hoshi.

¹⁰ Oku burhambi bw'agôla mîshi abashâna bâyishikadubirakwo, kurhenga e Engadi kujà e Engelayimu, bâkaz'iyisha balambulira hwo emilaga yâbo; enfî zâmwo ziri nk'enfî z'omu nyanja nnene, zânaciba mwandu kulusha.

¹¹ Ci konene ebidêka n'enziba z'olwôla lwîshi zirhâbâga n'amîshi g'obuzîne, abamwo bakaz'ikûlamwo omunyu.

¹² Eburhambi bw'olwôla lwîshi, oku ngasi cikwi, kwâmera emirhi y'amalehe ga ngasi lubero, n'ebyâsi by'eyôla mierhi birhâyumaga, n'amalehe garhâbulikanagakwo. Ngasi mwêzi yakazâg'iyâna amalehe mahyâhya, ebwa kubà agôla mîshi gakazirhenga omu ka-Nyamuzinda; amalehe gâyo, byâbà biryo binjà bwenêne, n'ebyâsi byâbà bufumu.

Olubibi lw'ecihugo

¹³ Ntyâla kwo adesire Nyakasane Nyamubâho, erhi: Akabanda lwâbà lwo lubibi lw'ecihugo cinyu, nk'oku emilala yinyu enali ikumi n'ibirhi; Yozefu ahâbwa bigabi bibirhi.

¹⁴ Ninyu mwe bandi mweshi, ngasi luhande lwa cihugo mwanakahâbwa, ciyumânanè n'eca abandi muli ecôla cihugo nâjimuha n'okuboko kulengerîre, co cihugo nâlaganyagya nti nâciha ababusi binyu, ecôla cihugo câbâ kashambala kinyu.

¹⁵ Alagi olubibi lw'ecihugo:

Olunda lw'emwênè: kurhenga oku nyanja nnene, kugera ebwa Heteloni kuhika aha muhango gwa Sedadi.

¹⁶ Hamati, Beroti na Sibrayimu oli oku lubihi lwa Damasi n'oku lubibi lwa Hamati; Haseri-Hatikoni oli oku lubibi lwa Haurani.

¹⁷ Alaga olubibi lw'olunda lw'enyanya: Haseri-Enoni, olubibi lw'e Damasi, kandi na kujà ebwa nyanja eri olunda lw'emwênè, olubibi lw'e Hamati, lwo lunda lw'emwênè.

¹⁸ Olunda lw'ebuzûka-zûba: luli ekarhî ka Haurani na Damasi, ekarhî ka Gilcadi n'ecihugo c'Israheli, ye Yordani. Mupime kurhenga oku lubibi lw'olunda lw'emwênè kujà ebwa nyanja eri ebuzûka-zûba. Olwo lwo lunda lw'ebuzûka-zûba.

¹⁹ Olunda lw'emukondwè ali kurhenga kuli Tamari kujà oku lwîshi lwa Meribotti w'e Kadesi gwo mugezi gujire ebwa nyanja nnene. Olwo lwo lunda lw'emukondwè.

²⁰ Olunda lw'e buzika-zûba yâbâ enyanja nnene, kurhenga kuli olwôla lubibi kujà ebwa muhango gwa Hamati. Olwo lwo lunda lw'ebuzika-zûba.

²¹ Mugabâne ecôla cihugo nk'oku emilala ya bene Israheli enali.

Ecigabi c'ecihugo câgabirwa ebigolo

²² Mukola mwagabâna ecihugo mwânacyêshera ecigole, mucigabâne mweshi n'ebigolo biyûbasire ekarhî kinyu, bwo balya bamâyalukiza ekarhî kinyu. Bâyôrha nka bambali binyu omu karhî ka bene Israheli, nabo ecâbo cihimbi ciyêsherwe ecigole omu karhî ka bene Israheli.

²³ Omu mulala ebyôla bigolo biyûbasire lwo na lunda mwanakanabaha ecâbo cihimbi c'ecihugo, kwo adesire Nyakasane Nyamubâho.

48*Okugabwa kw'ecihugo*

¹ Alaga amazîno g'emilala: kurhenga oku buzindazinda bw'olunda lw'e mwênè, omu kujà e Heteloni kuhika aha muhango gwa Hamati, Haseri Eneni, olubibi lw'e Damasi kujà olunda lw'emwênè, olunda lw'e Hamati, kubibikanwa n'olunda lw'e buzûka-zûba kandi n'enyanya: mwanya gwa Dani.

² Kujà oku lubibi lwa Dani, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika izûba: mwanya gwa Aseri.

³ Kujà oku lubibi lwa Aseri, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba: Mwanya gwa Nefutali.

⁴ Kujà oku lubibi lwa Nefutali, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba: mwanya gwa Menashè.

⁵ Kujà oku lubibi lwa Menashè, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba: mwanya gwa Efrayimu.

⁶ Kujà oku lubibi lwa Efrayimu, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba: mwanya gwa Rubeni.

⁷ Na kujà oku lubibi lwa Rubeni kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba: mwanya gwa Yûda.

⁸ Kujà oku lubibi lwa Yûda, kurhenga olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba, câbà cigabi mubikirîre ca bugali bwa makano bihumbi makumi abirhi na birhanu n'oku buli buyumânane n'obwa omwanya muguma muli oyôla egabirwe, kurhenga ebuzûka-zûba kujà ebuzika zûba: omu kâgarhî k'ecôla cigabi mwo mwaja aka-Nyamuzinda.

⁹ Ecigabi mwaberûlira Nyamuzinda câbà na buli bwa makano bihumbi makumi abirhi na birhanu n'obugali bwa bihumbi ikumi.

¹⁰ Ecôla cigabi citagatîfu câmaberûlwa câbà ca badâhwa: olunda lw'emwene cibè ca makano bihumbi makumi abirhi na birhanu; olunda lw'ebuzika-zûba ca makano bihumbi ikumi oku bugali; ebuzûka-zûba makano bihumbi ikumi oku bugali; n'olunda lw'emukondwè makano ga bihumbi makumi abirhi na birhanu oku buli: aka-Nyamuzinda ka Nyamubâho kabêra ekâgarhî kaco.

¹¹ Câbà cigabi c'abadâhwa barherekîrwe, bagala ba Sadoki bo bâkaz'ikola omu ka-Nyamuzinda bo banali balya barhahabukaga erhi bene Israheli bahabuka n'erhi Abaleviti bahabuka.

¹² Câbà co cigabi câbo ciberûle kuli cirya cigabi caberûlagwa oku cihugo, cigabi citagatîfu bwenêne ciri e lubibi n'Abaleviti.

¹³ Mwanya gwa Abaleviti gwâbà cigabi cishimbire obulî bw'ecihugo c'abadâhwa, makano bihumbi makumi abirhi na birhanu oku buli na makano bihumbi ikumi oku bugali; ngasi buli bukajira makano bihumbi makumi abirhi na birhanu n'obugali bihumbi ikumi.

¹⁴ Barhankaderha mpu bâguza kuli ogwo mwanya nîsi erhi okuhinganula kuli gwo n'ebisârûlwa birhangiriza bya muli ecôla cihugo birhankarhengamwo bulya ciri cihugo cirherekîrwe Nyamubâho.

¹⁵ Amakano bihumbi birhanu gasigala omu bugali kuli bihumbi makumi abirhi na birhanu bwâbà budaka burhali burherekêre bw'olugo, abantu bayûbakemwo kandi bunabè eburhambi bw'olugo, olugo luje ekarhî.

¹⁶ Alaga engero:

olunda lw'emwênè makano bihumbi binni na magana arhanu;

olunda lw'emukondwè, makano bihumbi binni na magana arhanu;

olunda lw'ebuzûka-zûba, makano bihumbi binni na magana;

olunda lw'ebuzika-zûba, bihumbi binni na magana arhanu.

¹⁷ Olugo lwâbà n'amarhambi ga makano magana abirhi na makumi arhanu olunda lw'emwênè;

magana abirhi na makumi arhanu olunda lw'e mukondwè;

magana abirhi na makumi arhanu olunda lw'ebuzûka-zûba

na magana abirhi na makumi arhanu olunda lw'ebuzika zûba.

¹⁸ Obwôla budaka bwayôrha bukulikire obuliri bw'ecigabi citagatîfu, bubè bwa makano bihumbi ikumi oku lunda lw'e buzûka-zûba na bindi bihumbi ikumi olunda lw'ebuzûka-zûba, bukulikire obuliri bw'ecigabi citagatîfu; ebi bâkaziyêzamwo byâbà biryo by'abakola omu lugo.

¹⁹ Oku biyêrekîre abantu bâkaz'ikola omu lugo, kukwânîne barhenge omu ngasi milala ya bene Israheli, abo bo bâkaz'ikola omu lugo.

²⁰ Ecigabi ciberûle c'amakano bihumbi makumi abirhi na birhanu oku makumi abirhi na birhanu, ca mpande ziyumânîne, muciberûle kabè kashambala katagatîfu ka lugo.

²¹ Ecihimbi cisigîre câbà ca mwâmi; câbà ebwa ngasi lunda lw'ecigabi citagatîfu na olunda lw'akashambala k'olugo, oku bulîrî bw'amakano bihumbi makumi abirhi na birhanu kuli cirya cigabi caberûlagwa kuhika oku lubibi lw'e buzûka-zûba, n'olunda lw'ebuzika-zûba, buli bwa makano bihumbi makumi abirhi na birhanu kujà oku lubibi lw'olunda lw'ebuzika-zûba, ciyêrekere emyanya y'emilala, ecôla cihimbi câbà ca mwâmi, ecigabi citagatîfu n'aka-Nyamuzinda byâbà ekâgarhî.

²² Kuleka akashambala k'Abaleviti n'akashambala k'olugo rhuli rhuzongolosirwe n'omwanya gwa mwâmi, obudaka buli ekarhî

k'olubibi lwa Yûda n'olubibi lwa Benyamini
bwâbâ bwa mwâmi.

²³ Oku yindi milala: kurhenga ebuzûka-zûba
kujà ebuzika-zûba, mwanya gwa Benyamini.

²⁴ Kujà oku lubibi lwa Benyamini, kurhenga
olunda lw'ebuzûka-zûba kujà ebuzika-zûba,
mwanya gwa Simoni.

²⁵ Kujà oku lubibi lwa Simoni, kurhenga olunda
lw'ebuzûka-zûba kujà olunda lw'ebuzika-zûba,
guli mwanya gwa Isakari.

²⁶ Kujà oku lubibi lwa Isakari, kurhenga olunda
lw'ebuzûka zûba kujà olunda lw'ebuzika-zûba,
mwanya gwa Zabuloni.

²⁷ Kujà oku lubibi lwa Zabuloni, kurhenga
olunda lw'ebuzûka-zûba kujà olunda lw'ebuzika-
zûba, mwanya gwa Gadi.

²⁸ Kujà oku lubihi lwa Gadi, kurhenga ol-
unda lw'emukondwè, olwo lubibi lwanahikira
e Tamari oku mîshi ga Meriba w'e Kadesi, gwo
mugezi gujire ebwa nyanja nnene.

²⁹ Kwo ciri ntyo ecihugo mwayeshera ecigole
omu kuhâna orhushambâla rhw'emilala ya bene
Israheli; kw'eri ntyo emyanya yâbo, kwo adesire
Nyakasane Nyamubâho.

Emihango ya Yeruzalemu

³⁰ Alaga emihango y'olugo: olunda lw'emwênè
olugwêrhe makano bihumbi binni na magana
arhanu.

³¹ Emihango y'olugo eyiri, yahêka amazîno
g'emilala ya bene Israheli oku enali mihango
isharhu eri olunda lw'emwene:

habâ omuhango gwa Rubeni, muguma;
omuhango gwa Yûda, muguma;

omuhango gwa Levi, muguma.

³² Olunda lw'ebuzûka-zûba, makano bihumbi binni na magana arhanu eri mihango isharhu:

omuhango gwa Yozefu, muguma;

omuhango gwa Benyamini, muguma;

omuhango gwa Dani, muguma.

³³ Olu nda lw'emukondwè, olugwêrhe makano bihumbi binni na magana arhanu eri mihango isharhu:

omuhango gwa Simoni, muguma;

omuhango gwa Isakari, muguma;

omuhango gwa Zabuloni, muguma.

³⁴ Olunda lw'ebuzika-zûba, luli lwa makano bihumbi binni na magana arhanu, lunagwêrhe mihango isharhu:

Omuhanho gwa Gadi, muguma;

omuhango gwa Aseri, muguma;

omuhango gwa Nefutali, muguma.

³⁵ Amarhambi gali ga makano bihumbi ikumi na munâni. N'izîno ly'olugo* likola lyabà kurhenga ene: Nyamubâho-hwo-ali-aho.

* **48:35 48, 35** Eryo izîno lihyâhya lya Yeruzalemu, kwo kanwa kazinda k'ecitabu ca Yehezekiyeli; ko kanali kanwa ntimarhima k'enyigîrizo zâge zishambîre oku cihando ca Nyamubâho (Eze 43, 9; Lul 46, 6). Ezo nyigîrizo banazishushanya n'ezi omulêbi Yeshayahu ayigîrizize muli ezi nderho: Emanuweli, kwo kuderha: «Nyamuzinda-haguma-nîrhu» (7, 14); erhi n'ezayish'iyalizibwa buzinda n'amafulûlo: Oyîshe Yâgirwa Yezu! Nyamwagirwa ayishire (Maf 22, 20-21).

BIBLIYA NTAGATIFU OMU MASHI
The Holy Bible in the Shi language of the Democratic
Republic of the Congo: Bibliya Ntagatifu omu mashi
(Bible with Deuterocanon)
La Sainte Bible en langue shi de la République
démocratique du Congo

copyright © 2024 BUKAVU Mashi and other Kivu Languages Bible

Language: Mashi (Shi)

Contributor: BUKAVU Mashi and other Kivu Languages Bible

Bibliya aha nfune ajage n'emurhima n'omu bijiro

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

32d7d8c6-4f1f-556c-bf3d-9ed771bbfd1e